



● 28 МАУСЫМ – БАЙЛАНЫС ЖӘНЕ АҚПАРАТ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ КҮНІ



дейді біздің жас ізбасарлар

**Нұрболат
МЕШІТБАЕВ**

Жанары бал-бұл жанып, жаңа өмірге қанат қаққан түлектердің аңсары – еліне адал қызмет етіп, өз орнын тауып, халқының қуанышына бөлену. Кеше А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті бірнеше түлектерін түлетіп, өміріне ақ жол тілеп шығарып салды. Солардың қатарында

болашағынан көп үміт күттіретін Қасқырбай Қойшыманов, Зарина Нұрғазина, Айдана Папанина сынды жігерлі де айбынды талантты жастарымыз бар. Олардың бар қалауы – төртінші билік саналатын мамандық – журналистикада абыройлы қызмет істеп, халық пен билік арасындағы көпірді нығайтып, қоғам алдындағы өз міндетін тиянақты атқару. Қазірдің өзінде Қасқырбай Қойшыманов ғасырға жуық тарихы бар газет – «Қостанай таңы» басылы-

мының жорналшысы. Өлең-жырлары да газетімізде жиі жарық көруде.

Қасқырбай сынды ізімізді басқан жас әріптестерімізге сәттілік тілеп, қаламы қарымды, ойы алымды қаламгер болуын тілейміз!

СУРЕТТЕ: Жас жорналшылар: Қасқырбай, Зарина, Айдана.

Суретті түсірген Бағдат АХМЕТБЕКОВ.

● ОБЛЫС ӘКІМДІГІНДЕ

Екі жақты келісімге келді

**Айбек
КӨДІРҰЛЫ**

Облыс әкімдігі мен Қытайдың аудандық мәдени қауымдастығы арасында іскерлік қарым-қатынас аясында меморандумға қол қойылды. Маңызды құжат аясында қытайлық кәсіпкерлер Тобыл өңірінде зығыр майын өсіріп, өнім өңдейтін зауыт ашуды көздеп отыр.

Осыған сәйкес облыс әкімі Н.Садуақасов Қытайдың Zhongfu Investment Group Limited Company инвестициялық компаниясы мен Алматыдан арнайы келген «Kaz Grain Food Almaty» делегациясын қабылдады. Екі жақты кездесуге Қытай жағынан Ли Чифэнг, Лю Ли-чиан, қазақстандық компания басқармасының төрағасы Бауыржан Баймұхамбетов қатысты. Тараптар өзара қарым-қатынасты нығайтып, ауылшаруашылық саласында бәсекеге қабілетті бірлескен өндіріс ошағын ашуға уағдаласты.



Online + MEGOGO



КАЗАҚТЕЛЕКОМ

ӘРҚАШАН СІЗБЕН БІРГЕ болатын телевизия!

Уақытымыздың басым бөлігі жұмыста немесе жолда өтеді, сондықтан үйде болғанда сүйікті фильмді немесе қызық бағдарламаны көруге мүмкіндігіне ие бола алмаймыз.

«Қазақтелеком» АҚ IDTV Online + MEGOGO бірегей қызметін ұсынады!

Енді сүйікті бағдарламалар мен фильмдеріңізді Интернет желісіне кіру мүмкіндігі бар кез-келген жерде, кез-келген құрылғыдан – смартфоннан, планшеттен немесе ноутбуттен көруге болады!

Қызметтің артықшылықтары:

- Дербес телевизия (60 арна: көңіл көтеретін, балаларға арналған, спорттық).
- MEGOGO+ видеотекасына кіру мүмкіндігімен жеке онлайн-кинотеатр:
- MEGOGO-дан комедия, мелодрама, боевик, триллер, сериалдар мен мультфильмдердің сыйлықты жиынтығы,
- Сапалы дубляж, Full HD сапасы және жарнаманың жоқтығы!

АКЦИЯ!!!

**ID TV Online+MEGOGO қосып, 2 ай ішінде Интернетті
ТЕГІН пайдалану мүмкіндігін СЫЙЛЫҚҚА алыңыз! ***

* (IDNet/Megaline қызметтерін жаңадан қосқандар үшін)

● РЕДАКЦИЯДА НЕ ЖАҢАЛЫҚ?

Торғайлық оқырмандар атынан

Жанкелдин ауданының әкімі Асқарбек Кенжеғарин «Қостанай таңы» газеті редакциясында болып, журналистерді Байланыс және ақпарат қызметкерлері күнімен құттықтап, Алғыс хат пен ескерткіш сыйлық тапсырды.

«Облыстық «Қостанай таңы» газетін ауданымыздың жылнамасы деп білеміз, ол жанкелдиндіктер үшін көкейтесті және жедел ақпарат көзіне айналды. Ұжымның шығармашылық ізденісінің арқасында «Қостанай таңы» оқырманның сүйікті газетіне айналып отыр», – деп аталып көрсетілген Алғыс хатта.

Редакция ұжымы Торғай оқырмандары атынан жүрежарды лебізін білдірген Асқарбек Ахметбекұлына ризашылық сезімін білдіреді.

Жастарды жұмысқа шақыруда

Қымбат
ДОСЖАНОВА

Қостанайда «Жас Отан» Жастар қанатының «Сәтті қадам» жобасы бойынша құжаттарды қабылдау басталды. Аталған жобаға 18 бен 29 жас аралығындағы азаматтар қатыса алады. Партиялық жоба оқу бітірген жастардың мамандығы бойынша жұмыс істеуіне мүмкіндік бермек.

Жоба аясында «Жас Отан» ЖҚ ҚОФ 13 жұмыс беруші мекеме және ұйыммен меморандумға қол қойды. Олар: облыстық білім басқармасы, облыстық әділет департаменті, «Қазақтелеком» АҚ, «Иволга-Холдинг», «Баян сұлу» АҚ, «Евраз Каспиан Стрей» ЖШС, «СарыарқаАвто-Пром» ЖШС, «АгромашХолдинг» АҚ, «Қостанай минералдары» АҚ. Аталған мемлекеттік мекемелер мен жекеменшік компанияларда жастар тәжірибеден өте алады. Тәжірибеден өтуші үш апта ішінде берілген тапсырманы тиынақты орындап, өзінің қарым-қабілетін көрсетуі керек. Жұмыс беруші тараптың көңілінен шығып жатса, тұрақты жұмысқа қабылданады.

– Аталған жобаның мақсаты – жастарды жұмыспен қамту. Сондықтан дипломын алған түлектерге еліміздегі ірі компанияларда сынақ мерзімінен өтіп, тәжірибе алуға жол ашылып отыр. Өзім де осы жоба бойынша жұмысқа орналастым, – деді «Жас Отан» ЖҚ ҚОФ жобаларының үйлестірушісі Бауыржан Жүнісов.

Жобаға қатысу үшін түйіндемені kostanay@zhasotan.kz электронды мекенжайына жіберу керек. Құжаттар 1 тамызға дейін қабылданады. «Сәтті қадам» жобасы туралы толығырақ білгіңіз келсе 8 707 517 73 18 немесе 39 14 74 байланыс телефондарына хабарласыңыздар.

СУРЕТТЕ: брифингтен көрініс.

Кең көлемді жаттығу өтті

Өткен аптада Қостанай облысында терроризмге қарсы кең көлемді жаттығулар өткізілді, оларға өңірдің құқық қорғау және мемлекеттік органдары тартылды. Жаттығулардың барынша шындыққа жақын болуы мақсатында іс-шараларда белгілі бір үлесте құпиялылық сақталды.

Жаттығулар өткізудің өзектілігі дайындықты және мемлекеттік және құқық қорғау органдарының заманауи жағдайларында терроризм сипатындағы қауіп-қатерлерге қарсы тұру қабілеттілігін тексеру қажеттілігінен туындады.

Сценарий бойынша, жаттығулар тек мемлекеттік және құқық қорғау органдарының ғимараттарында ғана емес, сонымен қатар барша халықтың тіршілік қабілеті олардың қалыпты жұмыс істеуіне байланысты ірі сауда орталықтарында, көлік инфрақұрылымы объектілерінде де өткізілді.

Апта бойына облыс орталығының тұрғындары құқық қорғау органдары қызметкерлерінің шартты бұзушылардың жолын кесу және жою жөніндегі іс-әрекеттерінің куәсі болды. Жаттығулар өткізу кезінде халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөнінен барлық қажетті шаралар қолданылды, жаттығу өтіп жатқан жерлерді орап қоршауға алу жүргізілді, автокөлік қозғалысы шектелді және басқалары.

Көптеген азаматтардың қоғамдық саналылығын атап өткен жөн, олар өздерінің жеке бастамалары бойынша, өтіп жатқан жаттығулар туралы білместен, қырағылық танытты және адамдардың көп жиналатын жерлерінде қалдырып кеткен күмәнді заттар туралы тиісті органдарға хабарлады. Мұндай фактінің әрқайсысы бойынша оперативті ден қою шаралары қолданылды және айқындылық енгізілді.

Жаттығулардың қорытындысы бойынша, жалпы алғанда, органдар мен мекемелердің өзара іс-қимылына оңды баға берілді.

Тәжірибе көрсеткеніндей, құқық қорғау және арнайы органдарының азаматтық халықтың жан-жақты қолдауы және көмектескен кезіндегі үйлесімді іс-әрекеттері – бұл террористік және экстремистік көріністерге қарсы іс-әрекеттің және оған жол бермеудің басты кепілі.

Қостанай облысы әкімдігінің жанындағы терроризмге қарсы комиссияның аппараты.



● ОБЛЫС ӘКІМДІГІНДЕ

Нұралы САДУАҚАСОВ:

«Жұмыссыздықпен күреспеген әкім жұмыссыз қалады»

Жұматай
КӘКІМЖАНОВ

Сәрсенбінің сәтінде облыс әкімдігінің сегізінші қабатында аймақ басшысының қатысуымен, жергілікті билік өкілдерінің кеңейтілген жиналысы өтті. Аудан, қала басшылары мен басқарма жетекшілерінің басын біріктірген жиында әлеуметтік және еңбек келеңсіздіктерін болдырмау мәселесі қаралды.

Осы мәселеге кеңінен тоқталған облыстық еңбек инспекциясы басқармасының жетекшісі Максим Моргунов мырза өңірде орын алған кемшіліктерді тізбектеп берді. «Әлеуметтік жағдайды шиеленістірмеу мақсатында, облысымызда 2013 жылдан бері арнайы жобалар жүзеге асырылуда. Осыған қарамастан, жалақының уақытында берілмеуі, жұмыс орындарындағы қайғылы оқиғалар мен еңбек тәртібінің бұзылуы – кейбір мекемелерді тығырыққа тіреген. Мәселен, соңғы бес айдың көлемінде өңірде 35 қайғылы жағдай орын алып, 37 жұмысшы зардап шекті, үшеуі қаза тапты. (Көрсеткіш – былтырғы жылмен салыстырғанда 51 % төмендеді). Қайғылы оқиғалардың барлығы да қауіпсіздік шараларын сақтамаудың салдарынан, жұмыс берушінің я болмаса жұмысшының салғырттығынан болған. Осы тектес оқиғалардың жиі тіркелуі – жұмысшылар арасында қобалжу тудыруы ықтимал», – деді ол.

Әлеуметтік жағдайды шиеленістіретін тағы бір мәселе – жұмысшылардың жалақыларын толық көлемде, уақытында алмауы. Қазіргі уақытта Қостанай облысындағы жалақы қарызы 19,1 млн. теңгеге жетті. Лисаков қаласындағы «Алтын ұн» кәсіпорыны қызметкерлеріне 1,1 млн. теңге борышты. Жұмысшылардың жалақыларын қайтару мақсатында, кәсіпорынды банкрот деп жариялап, мүліктерін сату мәселесі көтерілді. Өзірге, оны алатын адам табылмай тұр.

Жыл басынан бері Еңбек инспекциясына тұрғындардан еңбек құқығының бұзылуына байланысты

мыңнан астам шағым түскен. Арыздардың басым бөлігі жалақыға қатысты болып шықты. Мекеме өкілдері мәселені түсіндіру жұмыстары арқылы шешуді жөн көріпті.

Мемлекеттік органдар мен әлеуметтік серіктестіктердің әлеуметтік және еңбек шиеленістерін болдырмау мәселесін көтерген облыстық жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасының басшысы Ерлан Жаулыбаев жиналғандарды біраз дүрбелеңге салды. Мекеме басшысының есебін бөлген облыс басшысы аудан, қала әкімдерін бірінен соң бірін көтеріп, мәселенің мәнісін сол арада білуге тырысты. Аймақ басшысын алаңдатқан әлеуметтік бағдарламалардың жүзеге асырылмауы. Мәселен, Қарасу, Алтынсарин аудандары мен Арқалық қалаларында жұмыссыздық деңгейі өте жоғары болып шықты. Арқалық әкімін орнынан тұрғызған Н.Садуақасов – «Шағын қалаға қаржы молынан құйылып жатыр. Мемлекеттік бағдарламалардың басым бөлігі шағын қалаларды дамытуға бағытталған. Бұдан өзге, субсидия, мазут алу үшін де қомақты қаржы бөлініп тұрады. Арқалықтағы өндіріс ошақтары да жанданып, жаңа кәсіпорындар ашылуда. Осыған қарамастан, сіздің жақта жұмыссыз жүргендер көп. Не бітіріп жүрсіздер?» – деп сұрады. Мемлекеттік бағдарламаларға мән бермеген Науырзым, Қостанай, Сарыкөл аудандары мен Қостанай, Рудный қалаларының әкімдеріне ескерту жасалды.

– Мемлекеттік бағдарламалардың жүзеге асырылуын қадағаламаған билік басшылары жауапқа тартылатын болады. Әлеуметтік жағдайды жақсартуға бағытталған жоспарлар дер кезінде аяқталатын болсын, – деп қадап тапсырды аймақ басшысы.

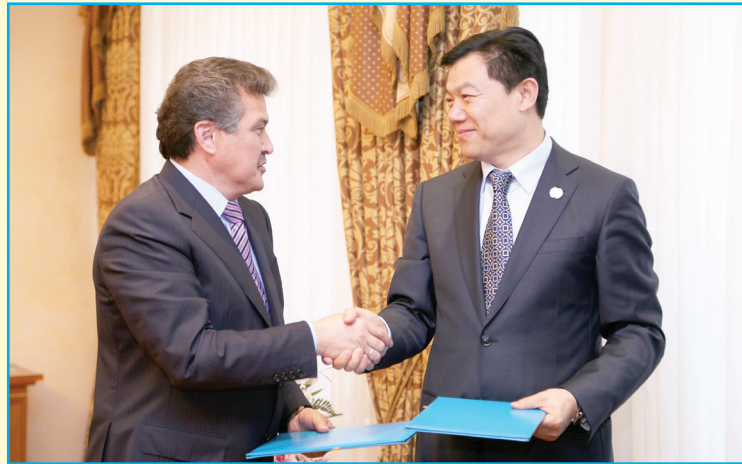
Жиынның екінші бөлігінде мемлекеттік қызмет көрсету мәселесі талқыланды. Мұнда облыс әкімі аппаратының жетекшісі Арман Әбенов пен ХҚКО директоры Е.Жұмабайдың баяндамалары тыңдалды. Осыдан кейін, дене шынықтыру және спорт басқармасының жетекшісі С.Матвиенко облыстық спартакиадаға өзіндік мәселесін сөз қылды.

Екі жақты келісімге келді



Яғни, қытайлық кәсіпкерлер зығыр өсіру мен оны өңдеуге 500 млн. АҚШ доллары көлемінде инвестиция салуға ниетті.

Облыс басшысының айтуынша, соңғы жылдары облыста сұйық май өндірісі жандана бастаған. Бүгінде өндірілген өнімнің 30%-ы экспортқа шығарылады. Біздің өңір майлы дақылдар көлемін ұлғайту мәселесіне аса ден қойып отыр. Биыл 360 мың гектар алқапқа түрлі дәнді дақылдар себілді. Бұл барлық егістік көлемінің 8%-ына тең. «Біз ауылшаруашылық саласы бойынша байланыс орнатамыз, – дейді Ли Чифэнг. – Қытай сұйық майдың 80 пайызын сырттан тасымалдайды. Қазіргі таңда үкіметтің күш салуына қарамастан, әлі майға деген



тапшылық 20% тең. Сондықтан Қытай жағы сұйық май өндірісін жолға қоюды міндеттеп отыр. Бұл ретте Сіздердің облыстарыңызға инвестиция салу біз үшін аса маңызды».

Жалпы, Қытай Қазақ елінің

ауылшаруашылығы секторын дамытуға 1,6 млрд. доллар қаржы бөлген.

СУРЕТТЕ: кездесу кезінде. Суретті түсірген Бағдат АХМЕТБЕКОВ.

Жастар фестивалі басталды

Қымбат
ДОСЖАНОВА

Қостанайда дәстүрлі «Жастар күні – 2015» фестивалі басталды. Аталмыш іс-шара биыл бес күн тойланбақ. Яғни, 24-28 маусым аралығында облыс жастарына арналған көңілді шаралар ұйымдастырылады.

«Жастар күні – 2015» фестивалі шығармашыл жастарды қолдауға бағытталған. Іс-шараның алғашқы күні, 24 маусымда, облыстың ау-

дан, қалаларында «Мейірімділік апталығы» акциясы басталды. Ал екінші күні, 25 маусымда, бос жұмыс орындарының жәрмеңкесі мен

шағын футбол турнирі өтті. Үшінші күні, 26 маусымда, «Хинди» бояулар марафоны басталды. Төртінші күні, 27 маусым, спорттық сайыстарға арналып отыр. Дәл осы күні облыс орталығында ХІ Дельфий ойындары салтанатты түрде ашылады. Фестивальдің соңғы күні қалалық жағажайдағы гала-концертпен аяқталмақ.

Үздік тәртіп сақшылары марапатталды

Махаббат БЕКБАЙ

Қазақстан полициясының құрылғанына 23 жыл. Қоғамдық тыныштықтың сақшылары күндіз-түні заң бұзушылықтың жолын кесіп, қылмыскерлерді құрықтаудан тыным тапқан емес. Қостанай облысы бойынша ІІД кәсіби мерекеге орай салтанатты жиын өтті. Полиция қызметкерлерін төл мерекелерімен облыс әкімі Нұралы Садуақасов құттықтады.

— Жыл сайын полицияның жеке құрамына 6,5 млрд.теңге көлемінде қаржы бөлінеді. 100 бірлік автокөлік алынып, бейне бақылау камераларының саны артты. Өткен жылы Рудный қаласында шаһардың тыныс-тіршілігін камералар арқылы бақылау үшін жедел басқару орталығы ашылды. Қазір облыс ор-

талығында мамандандырылған халыққа қызмет көрсету орталығының құрылысы қарқынды жүріп жатыр. Яғни, Елбасының қоғамдық тәртіпті сақтау тапсырмасын орындауға барлық жағдай жасалған. Әлі де жасалады. Сіздерге заңдылықтың сақталуы жолындағы қиын қызметтеріңізге төзімділік тілеймін. Халықтың сеніміне ие болу бұл үлкен мәртебе, әрі жетістік, — деді облыс әкімі Нұралы Садуақасов.

Құр алақан көлмеген өңір басшысы 6 полиция қызметкерін өз атынан марапаттады. Мемлекеттік қызметкерлер күнімен облыс әкімін құттықтаған департамент басшысы Нұралы Садуақасовқа да сыйлық жасады. Марапаттар мен сыйлықтар мұнымен шектелген жоқ. Қазақстан ІІМ ардагерлер кеңесінің атынан 2 полиция ардагері "ІІМ құрметті ардагері" төсбелгісін иеленді. Тағы

екеуі Алғыс хатпен марапатталды. Ішкі істер министрі атынан қала әкімі Ахмедбек Ахметжанов құрмет грамотасын алды. Төл мерекеде 2 тәртіп сақшысы мерзімінен бұрын жоғары шенге ие болды. Салтанатты жиында қызметтегі жетістіктері үшін үздік тәртіп сақшыларына министрдің құрмет грамотасы, "Ішкі істер органының үздігі" төсбелгілері және грамота мен Алғыс хаттар табыс етілді.

Мерекелік іс-шарада жиналғандар қызмет бабында қаза тапқан полиция қызметкерлерін еске алды. Рухтарына тағзым етіліп, бір минуттық үнсіздік жарияланды.

Қоғамдық тәртіп күзетінде тұрған полицейлер бүгінде салтанат киімдерін киіп, сахна терінде ән шырқап, би биледі. Мерекелік концерт жеке құрам күшімен ұйымдастырылды.

● ҮКІМЕТТІК ЕМЕС ҰЙЫМДАРДА

"Достық керуені"

Гүлназым САФИТОВА

Облысымыздағы "Грин" азаматтық Альянсы" қоғамдық қоры ішкі саясат басқармасының тапсырысы бойынша "Этносаралық және конфессияаралық толеранттылықты насихаттау бағытындағы "Достық керуені" ақпараттық-насихаттық топтың қызметін ұйымдастыру" жобасын жүзеге асыру аясында Денисов ауданында болып, "Қазақстан халқы Ассамблеясының мемлекеттік этносаясатты жүзеге асырудағы рөлі" атты дөңгелек үстел өткізді.

Жиын барысында "Грин" азаматтық Альянсы" қоғамдық қоры төрайымының орынбасары, жобаның жетекшісі М.Даньярлова жиналғандарға "Достық керуені" жобасының мән-мағынасымен, келешекте атқарылатын шаралармен таныстырды. Ал, жобаның үйлестірушісі Александра Суслова болса бүгінгі таңда қазақстандық үлгі болып табылатын этносаралық толеранттылықтың маңызын, Қазақстан халқы Ассамблеясының қызметі мен атқарып жатқан жұмыстарына қостанайлықтардың қосқан үлесі жайлы айтты. Кездесуде жиналғандарға ақпарат жеткізу аясында түрлі әдістемелік, мысалы, қойылып отырған проблемаларды, логикалық тапсырмаларды, өзекті сұрақтарды түсіну үшін ойын ретінде, бейнекөріністер көрсету, таныстыру секілді тәсілдері қолданылды.

"Достық керуені" ақпараттық-насихаттық топтың мүшесі Рагим Әбілов облысымыздағы Достық үйінің қызметі, Қазақстан халқы Ассамблеясының



20 жылдығына, Ұлы Жеңістің 70 жылдығына арналған іс-шаралар туралы, ұлттық тілдерді үйрететін жексенбілік мектептер, көркемөнерпаздар үйірмесіне қатысатын өзге ұлт өкілдерінің жастары жайлы кең тұрғыда жан-жақты әңгімеледі.

Осы дөңгелек үстелде сөйлеген аудандық мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің жетекшісі Нағима Спанова этносаралық толеранттылық пен конфессияаралық, достық аясында өткізілген, ұйымдастырылған іс-шаралар, атап айтқанда, ауданда "Менің Қазақстаным" атты фестивальдің өткенін, Наурыз мерекесі, 1 мамыр — Қазақстан халқының бірлік күні тойланғанын сол секілді ауданда неміс ұлт өкілдерінің "Возрождение" және "Қазақтың қонақ үйі" секілді орталықтардың тіркелгенін, және де басқа да ұлттық мәдени орталықтардың ашылуына жәрдемдесуін жеткізді. Аудандық ішкі саясат бөлімінің жетекшісі Надежда Кишук дөңгелек үстелде әзірбайжан мәдени орталығын құру, ауданда атқарылып жатқан шараларға, жұмыстарға жұртшылықтың белсенді түрде араласу, облыстық этномәдени орталық мүшелерінің бұл бағытта қолдау көрсетіп, көмектесуі секілді ұсыныстар айтты.

СУРЕТТЕ: іс-шарадан көрініс.

Ер есімі — ел есінде!

"Батыр — ел үшін туады, елі үшін өледі" — деп, дана халқымыз айтқандай, Жалғызтал ауылында да елін қорғаған батыр аталарымыз аз емес. Олар жау оғына қасқая тұрып, қасық қандары қалғанша ерен ерлік көрсетті. Отанын қорғап, өз туғандары, туған жерлері үшін жандарын аямады. Өздерінің арттағы ұрпақтарына бейбіт өмір сыйлауға тырысты.

Биылғы айтулы мереке Ұлы жеңістің 70 жылдығына орай ауылдық ардагерлер ұйымының басшысы Сапарбай Қабжанов атамыз бен ауылымыздың әкімі Қасым Қанағат Тоқсейітқызының ұйымдасты-



руымен батыр аталарымыздың ерлігіне арналып, мәңгілік ескерткіш тақта орнатылды. Оған

демеушілік жасағандар ауыл тұрғындары мен батыр аталарымыздың ұрпақтары және ардагерлер ұйымы болды. Ескерткіш тақтаның ашылуына батыр аталардың жан-жақтағы барлық ұрпағы жиналып, аруақтарға арналып ас берілді.

Ауыл әкімдігі өздерінің қонақжайлылығын көрсетіп, ән-жырдан шашу шашты. Осы күні өткен іс-шара баршаға тамаша көңіл-күй сыйлады.

Айгүл НАСРЕДИНОВА, Жалғызтал ауылының мәдени ұйымдастырушысы. Арқалық қаласы.

Тобыл Торғай Тынысы

18 миллиард теңге субсидия бөлінді

Облыста. Бұл сома өткен жылғыдан 2,2 млрд-қа көп. Өсім 14%-ды құрайды. Өңірдегі АӨК-нің даму ауаны мемлекеттік қолдау арқасында қарқын ала түсуде. Қазынадан қарастырылған 18 млрд. теңге субсидияның 12,6 миллиарды өсімдік шаруашылығына жұмсалады. 4,1 млрд.теңге — мал шаруашылығына, қалған 1,3 млрд. өзге де бағдарламалардың игілігіне жаратылмақ.

Иісшіл ит 10 келі есірткіні тапты

Қарабалық. "Қайрақ-авто" шекаралық бақылау бөлімі еларалық есірткі тасымалының жолын кесті. Бұл жолы қос тәжікстандық азамат Душанбеден Самараға наша алып өтпек болды. "Опель Астра" автокөлігіне мұқият тығылған есірткіні иісшіл ит анықтады. Күдік тудырған көлікті бастан-аяқ тінту барысында, темір қаңқасы астынан астыртын қуыстар табылды. Тәркіленген есірткілердің жалпы салмағы — он келіге жақын.

Қайғылы оқиғалар көбейді

Әуликөл. Суға кеткендер саны тағы да 2 адаммен толықты. Қайғылы жайттың бірі Тобыл өзенінде болды. Мас күйінде суға түскен 25 жастағы жігіттің қауіпсіздік шараларын сақтамағаны белгілі болды. Осыған ұқсас оқиға Әуликөл ауданында тіркелді. "Купальное" өзеніне шомылуға барған 35 жастағы ер кісі ажал құшты. Оның да өмірмен қош айтысуына ішімдікке сылқия тойып алуы себеп болған.

Үздіктер қатарына қосылды

Рудный. Рудный индустриалдық институты "Эко-инженерлік - биоқалдықтарды өңдеу және жаңартылған ресурстарды орнықты пайдалану" атты магистрлік жобасын жүзеге асыру арқылы кәсіпорындармен тиімді ынтымақтастықты дамытқаны үшін ҚР БҒМ және Қазақстандағы "Эразмус+" бағдарламасының Ұлттық офисі дипломымен марапатталды. Жоғары мәртебеге ие болған білім ошағы Ресей, Германия, Латвия және Эстония ЖОО-мен бірігіп "Экологиялық инжиниринг" білім беру бағдарламасын әзірлеуге кірісті.

Этносаралық келісім туралы

Облыста. Қазақстан халқы Ассамблеясының этносаралық және конфессияаралық қарым-қатынас бағытындағы қызметін Ассамблеяның ғылыми-сараптамалық тобының мүшелері үнемі насихаттауда. Топ өкілдері ЖОО мен колледждерде болып, этносаралық тақырыбында дәрістер оқыды. Мамандар мұндай оқытулардың ұлтаралық келісімді нығайтарына нық сенімді.

Сенбілікке ешкім келмеді

Қарасу. Жылда ұйымдастырылатын "Таза жағалау" шарасына биыл ауылдықтар қатыспай қойды. Дәстүрлі тазалық жұмысын биыл аудандық әкімдік жанындағы жастар бастамалары орталығы ұйымдастырған еді. Өкінішке қарай, осы жолы жаға тазалауға ешкім келмеді. Бар болғаны үш адам айналаны қоқыстан тазартып, әкімдіктің берген арнайы көлігіне қоқыстарын артып жіберген. "Ауыл тұрғындары шараға беймаралдық танытса да, айналаны ластамауға тырысса екен", — дейді ұйымдастырушылар.

Аудандық газетке — 80 жыл

Аманкелді. Таяуда Қ.Әбенев атындағы мәдениет үйінде аудандық "Аманкелді арайы" газетінің 80 жылдығы салтанатты түрде аталып өтті. Ресімге редакция ұжымы мен баспаханада әр жылдарда қызмет істеген журналистер, жергілікті билік өкілдері қатысты. Аудан әкімі Ж.Таукенов тілшілерді төл мерекесімен құттықтап, жүрекжарды тілегін арнады. Салтанатты жиын соңы аудан өнерпаздарының концертіне ұласты.

• ОРАЙЛЫ ӘНГІМЕ

Мәртебе керек

Ж.Аязбеков: – Секе, соңғы жылды алайық, Қазақстан Журналистер Одағы не тындырды?

С.Матаев: – Бір жыл емес, үш-төрт жылдан бері біз қолымыздан келгенше одақтың облыстардағы филиалдарының ахуалын жақсартып, ықпалын күшейтуге ұмтылып келеміз. Өйткені, өңірдегі журналистердің әлеуетін арттырсақ, тұтастай ел журналистерінің күшін еселеп, журналистиканың пәрменділігін күшейтуге мүмкіндік туады. Шүкір, Алматыда және Астанада журналистер одағының өз үйі бар. Бұл екі қалада журналистер де көп. Қаламдастарымызды қорғауға қашанда дайынбыз. Егер бір тілшіге біреу шоқпар ала жүгірсе, кеуде тосып, қорғап қалатын қауқарымыз бар деп есептеймін. Өңірлердегі филиалдарда журналистерді әлеуметтік жағынан қорғалуына үнемі назар аудару керек екенін айтып жүрміз. Бірақ, әрине, барлық жерде жағдай біркелкі емес.

Одақ «Әділ сөзбен» (Сөз бостандығын қорғау халықаралық қоры) бірлесе жүргізіп отыр-

соқталы мәселе бар. Осыны билік тармақтарына айтып, қабырғасынан қойдыңыздар ма?

– Біз мұны жақсы білеміз. Қойдық, ресми түрде де, бетпе-бет кездесіп те, жүзбе-жүз сөйлесіп те айттық. Шешімін таппай келеді. Мұны Парламенттегі Дариға Назарбаеваға да жеткізгенбіз. Қазақстанда журналистердің ешқандай мәртебесі жоқ. Олар мемлекеттік қызметкер емес. Жер жүзіндегі көпшілік елдерде,

туралы бұқаралық ақпарат құралдары туралы ұлттық заңнамаға толықтыру енгізу керек шығар. БАҚ, журналистердің құқығы мен бостандығының негіздерін өзгертуіміз, кеңейтуіміз керек-ау. Мен осыдан төрт-бес жыл бұрын Алматыдағы тұрғын үй комиссиясының мүшесі болғанмын. Сонда мен мұны жақсы түсіндім. Кеңес заманының Одаққа мүше журналистердің пәтеріне 7-8 шаршы метр қосып беретін. Қазір бұл



Қазақстан Журналистер Одағының төрағасы Сейітқазы Матаев пен «Қостанай таңы» газетінің Директор-Бас редакторы Жанұзақ Аязбеков арасындағы кәсіби сұхбат



ған бір ісі – журналистердің заң жағынан сауаттылығын арттыру. Осы орайда бірнеше облыстарда семинар өткіздік. Шыны керек, бүгінгі журналистердің бір парасы заңды білу және заңға жүгінуге үстірт қарайды. Мәселенің мәнісін саралап жазуға шорқақ, содан барып бизнесмендермен соттасып, көп жағдайда жеңіліп қалып жатады.

– Секе, менің білгім көлетіні – журналистердің әлеуметтік жағдайын жақсарту, айталық, тұрғын үй, сыяақы, ипотекалық жеңілдіктер, зейнетақылық кәсіби санатын анықтау сияқты біршама

біздің қоғамда да БАҚ өкілдерін төртінші билік деген түсінік бар. Бірақ шынтуайтына келгенде бәрі басқаша. Мысалы, мемлекеттік билік тармақтарында: Парламент, Сот, Үкіметтің әрқайсысының өзіндік мәртебесі бар. Олар заң жүзінде бекітілген. Ал «төртінші билікте» мұның бірі де жоқ. Тіпті пәтер алуға келгенде мемлекеттік БАҚ-тың адамдарына «қолжетімді баспана» бағдарламасыда ескерілмеген. Себебі сол біреу – журналистер мемлекеттік қызметкерге жатпайды.

Бізге бұл орайда бюджеттен қаржыландырылатын баспасөз органдарына тиісті мәртебе беру

жоқ. Мұны шешу керек.

Менің бір қуанатыным, кейінгі кезде қазақ басылымдары көбейіп әрі сапасы жақсарып келеді. Өйтсе де, мемлекет тарапынан қазақ баспасөзіне қамқорлық керек. Бәлкім ол мемлекеттік тапсырыс бола ма, басқа да жеңілдіктер ме қарастырылып, мемлекеттің қорғауына алынғаны жөн. Бұл жерде бәріне бірдей емес, солтүстік өңірдегі қазақтілді газеттерге ғана. Неге екені түсінікті.

– Сейітқазы мырза, соңғы жылдары өңірлердегі жергілікті БАҚ сатыла бастады. Жартылай да, тұтасымен де. Мысалы, біздің облыста бірқатар

Газеттің бақылау пакетінің 51% – мемлекеттік, ал 49% – газетке қалса дұрыс.

Қазақстандағы БАҚ-тың 75% жеке меншікте. Бұдан қорқатын ештеңе жоқ. Ал бірақ ғасырға жуық халыққа қызмет етіп келе жатқан басылымдарға келгенде қатты ойлану керек. Өсіресе қазақтілді облыстық газеттер. Мен тендерге түсетін мемлекеттік бюджетте отырған облыстық басылымдар хақында жоғарыдағы билікке, ақпарат министріне дейін бірнеше рет айтқанмын. Маған қарсы шыққандар болды. Облыстық қазақ газеттерінің жанашырлары да жеткілікті еді. Жоғары билік облыстық қазақтілді тарихи басылымдарды жекешелендіруге



аудандық, қалалық газеттер сатылды. Сіз бұл туралы не дейсіз?

– Жалпы бұл дұрыс. Бірақ мәселе бар, ол – оның кімге сатылуында. Бұл жерде біздің позициямыз газеттерді арзанда-тып, өз редакциясына сату керек.

асықпағаны лазым. Мұның оңтайлы да дұрыс шешімін шығару әлі де болса өңірдегі әкімдік пен мемлекеттік меншік органдарының қолында. Өңірлердегі байырғы қазақ газеттерін қорғау, оның халыққа қызмет етуіне шынайы қамқорлық көрсетіп отыру, менің

ше, жергілікті атқарушы биліктің парызы.

– Сізді журналистер Одағының төрағасы, белгілі көсемсөз шебері ретінде не толғанып жүр?

– Мені жиі мазалайтын – еліміздің ақпарат кеңістігі. Қазір белгілісі, елімізде Ресей БАҚ-ы жеткілікті. Телеарналарды алып қараңызшы. Тіпті шектен шығып барады. Мен екі ел арасындағы тату-тәтті достығымызды, экономикалық келісім-шартымызды да жақсы түсінемін. Қолдаймын. Өйтсе де, бір қауіп бар секілді. Мысалы, бір кездерде көршіміз Қырғызстанда Бакиев Путинге ұнамай қалды да, Ресей БАҚ-ы жаппай жабыла жұмылып, оны тақтан кетіруде зор қызмет көрсетті. Мен сондай қауіптен сескенемін.

Тағы бірі, ашық айтайын, биліктегі қазақ тілі мәселесі. Меніңше, биліктегі басшыларда қазақша ойлай алатын, қазақша сөйлей алатын адамдар көбірек болса деңіз. Тіліміздің сонда ғана бағы жанар еді. Мен өзім Ресейде туып-өскен азаматпын. Туған елге келгесін жатпай тұрмай қазақша үйренуге ұмтылдым. «Абай жолын», қазақша газет-жорналдарды оқыдым. Жатақханада Шымкент пен Тараздың балаларымен бірге тұрдым. Осылардың арқасында, қазақшаны игеріп алдым. Айтайын дегенім – ынта керек. Ынта мен ықыласың күшті болса, қазақ тілін игерудің қиындығы болмайды. Биліктегі замандастарым осыны ескерсе, нұр үстіне нұр.

– Бір кездері Қазақстан Республикасы Президентінің тұңғыш баспасөз хатшысы, Үкіметтің баспасөз хатшысы, кеңес заманының ең беделді баспасөзінің елдегі тілшісі болған, қоғам қайраткері, танымал көсемсөзші Сейітқазы Матаевтың қалың оқырманға айтары болса керек-ті. Осы орайда естелік кітабыңыз жазылуы заңды емес пе?

– Мен былтыр алпысқа толдым. Ойлап қарасам айтар ойлар да, қызықты жайттар да бар. Кітап жазуыма да болар еді. Бірақ, оны кім оқиды? Қазір естелік, басқа да кітаптар көптеп шығып жатыр... Қолға ұстап көреді де, көбісі оқымайды. Ал мен жазсам, оқитын кітап жазамын. Ол қолымнан келеді. Бірақ енді оны уақыт көрсетер. Бәлкім жазылып та қалар.

– Әңгімеңізге рақмет. Алматы.

● ЖАҢАЛЫҚТАР ЖАРШЫСЫ

Айбек
КӘДІРҰЛЫ

Қоғамдағы ең күрделі мамандықтың бірі – журналистік кәсіп. Ол көп жұмысты, ізденісті талап етеді. Қағаз-қаламды қару етіп, микрофон асынған жандардың ісі былайғы жұртқа қызық көрінуі әсте мүмкін. Бірақ, бұл қызығынан гөрі, шыжығы басым, бар жан-тәніңмен беріле жұмыс істеуді қалайтын мамандық. Шындығы осы. Қарапайым тілші қажет кезінде экономист те, саясаткер де, спортшы мен дәрігер де бола білуі керек. Сонда ғана ақпарат шынайы шығады. Мен әңгімелегелі отырған жігіт ағасы осы қасиеттерді бойына жинай білген бесаспап маман, өз ісінің нағыз хас шебері.

«Хабар» агенттігінің Қостанай облысындағы меншікті тілшісі Мағауия Қалиевтің есімі жұртшылыққа жақсы таныс. Ол бес жылдан бері республикадағы маңдайалды телеарнаның облыстағы қосынында жемісті қызмет атқарып келе жатыр. Мұның алдында облыстық телерадиокомпаниясында он бес жылдан артық еңбек еткені тағы бар. Сол кезде облыстық телеарнаның ішінде бір емес, екі арна жұмыс істеді. Бірі облысты қамтыса, «Заман» телеарнасы қала және қаланың іргесіндегі ауылдарға хабар таратты. Міне, осы тұста тілшілердің «екі майданда» қатар еңбек етуіне тура келді. Және редакция басшылығы әр хабардың, түрлі бағдарламалардың, жаңалықтар қызметінің сапасына басты назар аудара білді. Басшылар әр хабардың ішкі мазмұнына, оның сапасына терең үңілетін. Әсіресе, телеарна директорының орынбасары, белгілі журналист-қаламгер Жанұзақ Аязбекұлы жас журналистерді телевизия саласының ұңғыл-шұңғылына дейін үйретіп шығарды. Кез келген бағдарламаның ішінде бір түйір дәні болса да, көрермендерге ой саларлық жағына қатты көңіл аудару қажеттігін жете түсіндіреді. Бүгінде есімдері елге танылған бір топ журналистердің «Жәкеңнің шинелінен шықтық» деуі сондықтан. Солардың бірі осы Мағауия.

Мағауия Назымұлы Науырзым ауданының «Науырзым» кеңшарына қарасты Сарышығанақ елді мекенінде туып-өсті. Ес біліп, етек жаба бастаған тұста осы бір шағын ауылда елу шақты үй болатын. Бірақ, әкесінің қызметіне байланысты мұнда көп тұрақтаған жоқ. Өмірбек ауылына қоныс аударды (кезінде «Науырзым» кеңшарының бөлімшесі болған). Ол кезде мұнда үш-ақ кластық мектеп қана бар. Мәкең осы бастауыш білім ошағынан алғаш рет әріп танып, жазу үйренді. Одан әрі оқуын нағашыларының қолында, аудан орталығы – Докучаевқадағы Науыр-

зым орта мектебінде жалғастырған.

«Жігіттің жақсы болмағы – нағашыдан» деген, Кәментай апа үлкен ұлды нағашыларының қолына берді. Ел ішінде Тәшкен Қауметов есімді ақылман қария өткен. Оқыған-тоқығаны көп. Жүрген-тұрған ортасына аса беделді, қиыннан қиыстырып сөз таба білетін ділмәрлығы бар кісі көрінеді. Мағауия міне, осы кісінің тәлімін алды. Ел ішінде «Ескі Науырзым» аталып кеткен Науырзым кеңшарында он

мәнінде бұл мәртебелі мамандық еді ғой. Әрі ауылға жақын маңда оқығысы келді. Сөйтіп 1983-1985 жылдары Қостанай ауылшаруашылық институтының агрономия факультетін екі курс оқып тауысты да қатарымен Отан алдындағы борышын өтеуге аттанды. Шешен-Ингуш АССР-інде өзінің екі жылдық әскери борышын өтеп, қатардағы жауынгерден танк командирі, аға сержант шеніне дейін көтерілді. Қандай жағдайда болсын өзіне жүктелген міндетті тиянақты, аса жауапкершілікпен

де татқан. Енді міне, сәби өмірге келгенде Мағауияның Тұрсын, Кәлима, Ырысты тәрізді әріптес апалары тамаша ұсыныс айтыпты: «Биыл Ұлы Абайдың 150 жылдығын, Шоқан Уәлихановтың 160 жылдық мерейтойын атап өтіп жатырмыз. Біздің Нұрхан ағай да 50 жасқа толып жатқан жоқ па, шақалақтың есімі Нұрхан болсын», – дескен. Ешкім қарсы болған жоқ, бәрі де орынды айтылған ұсынысты құп алды.

Мәкең радиомен қоса телевизия сала-

Сыралғы дос

Белгілі журналист, «Хабар» агенттігінің облыстағы меншікті тілшісі Мағауия Қалиев туралы бір үзік сыр

орындай білетін жас жігіт елге оралғасын да қарап отырған жоқ. Екі білекті түріп жіберіп, жұмысқа кірісті. Әкесі ауырып қалғалы, бар жүк үйдің үлкені – осыған артылған. Сондықтан, оқуын жалғастыра алмады. Қостанайда енді ғана ашылып жатқан дизель зауытына слесарь болып жұмысқа орналасты. Кейін құрылысшы атанып, Науырзым ауданында бірнеше үйлер салды. Айтпақшы, Мәкеңнің «3-ші дәрежелі құрылысшы» деген куәлігі де бар. Тек, 1989 жылы ғана үзіліп қалған оқуын жалғастыруға мүмкіндік туды. Бірақ, күтпеген жерден жаңа бір кәсіпті игеруіне тура келді.

– Ол кезде отбасымызда жалғыз шешем ғана жұмыс істейді. Бір ғана табыспен күнелту мүмкін емес қой. Сондықтан үйдегі алты баланың ең үлкені ретінде жұмыс істеуіме тура келді, – деп еске алады Мағауия Назымұлы сонау бір жастық шақтарын ойға оралтқанда, – Тоқсаныншы жылдары аудандық «Жазира» газеті енді ашылып жатқан. Бір күні Ілияс екеуміз редакцияның жанынан өтіп бара жатқанбыз. Бір кезде досым маған тосын ұсыныс айтып, «Мында Құлтай апайымыз жауапты хатшы болып істейді, кіріп шықсайшы», – деп сүйрей жөнелді. Басылымның редакторы Асқар Жарылғасымов болатын. Ілияс достың айтқанына көнуге тура келді. Міне, менің журналистикаға келу хикаямы осындай. Алғаш журналистика мамандығын игеріп, үйіріп әкетуіме Құлтай Камалқызы ықпал етті.

Сол жолы Мағауия Әбілқасым Тәйірбергенов, Таңат Қалмақов, Тоғайбай Бабыров тәрізді тісқаққан журналист ағаларының арқасында тілшіліктің қыр-сырына қанықты. Газеттің ішкі кухнясын меңгеріп алды. Өзі де кейін жауапты хатшы қызмет атқарғаны бар. Міне, содан бастап Мағауияның журналистикадағы жаңа дәуірі басталды. Аудандық ұнпарақта толық бес жыл істегеннен кейін Мағауия Қалиев отбасымен Қостанайға қоныс аударды. Бұл 1995 жыл болатын.

Келе сала облыстық радиоға тілшілік қызметке тұрды. Қостанайға көшіп келгендеріне екі ай толғанда Мағауия мен Нұргүлдің ұлдары – Нұрхан өмірге келді. Бұл кезде облыстық телерадиокомпаниясының төрағасы Нұрхан Ислямиев еді. Ол кісі маңайына талантты жастарды шоғырландыра білді. Оларға сенім артты. Қаламдарын ұштады. Бір ғажабы, осы Нұрекең қанша басшы болғанмен, бәлсінуді білмейтін, өте қарапайым азамат. Туа бітті мінезі сол. Жұмыста жұмысты талап етеді, былайғы уақытта жас болсын, жасамыс болсын, бөлген жоқ. Үйлеріне шақырса барады. Төраға жас отбасының жатақханадағы тар бөлмесіне құтты болсын айтып барып, дәм

сында да тер төкті. Алдымен қатардағы тілші болды, кейін аға редакторлық қызметке жоғарылатылды. Ол қандай шаруа атқармасын, өзінің туа бітті мінезінен бір айныған емес. Баяғы сол салмақты, сырбаз қалпы. Тәжірибелі маман ретінде жастарға кеңес беруден жалыққан жоқ. Қажетті дүниеніңізді асықпай, аптықтай, бәрін рет-ретімен түсіндіріп береді. Сондықтан шығар, Мағауияның маңына шығармашыл жастар үйір. Мағауия Назымұлы облыстық телеарна эфирінде «Апта», «Қылмыс пен жаза» тәрізді хабарларды жүргізді. Оның жасаған хабарларының әр саны өз көрермендерін шынайылығымен баурап әкететін. Осы арқылы ол жұртшылыққа кеңінен танылды.

Бірде мынадай қызық оқиға болған: 2000 жылдардың бас кезі болуы керек. Екеуміз Таран ауданының Мариновка ауылына той басқаруға бардық. Үзіліске шыққанымыз сол еді, жұрт кеу-кеулеп әкетті дерсіз: «Мына кісі Мағауия Қалиевтен айнымайды екен», – дейді. Әлгілер Мәкеңді айналшықтап, маңайынан ұзайтын емес. «Дәл таптыңыздар. Бұл сол Мағауияның өзі еді», – дегенім сол еді, жаңағы жерде жүрген бір топ адамдар орындарынан ұшып түрегеліп, біздің қасымызға жетіп келді. Бәрі Мағауияға таңырқасып қарайды. Міне, телевизияның құдіреті дегеніңіз осы. Кейде көшеде немесе автобуста келе жатқанда көп кісілер бас изесіп амандасып жатады. Сондайда Мәкең «бұлар кімдер еді?» – деп маған қарайды. Мен де танымаймын. «Экраннан көріп, сыртыңнан тілеулес болып жүрген азаматтар шығар», – деймін.

Журналистика саласында ширек ғасырға жуық қызмет істеген Мағауия Назымұлының еңбегі атаусыз қалып көрген емес. ҚР Президентінің алғыс хатына ие болды. Облыс әкімінің сыйлығын жеңіп алды. ҚР Мәдениет және ақпарат министрінің құрмет грамотасымен марапатталды. Бұл талантты журналисттің алған жүлделерінің бір парасы ғана. Оның алар асуы әлі алда деп білемін.

Бүгінде Мағауия зайыбы Нұргүл Ғабдымәжитқызы екеуі бір ұл, бір қыз өсіріп отыр. Үлкені – Нұрхан геолог мамандығын таңдаса, кішісі – Айша қызымыз С.Мәуленов атындағы №24-ші мектеп-гимназияның 7-сыныбын бітірді. Мәкең ұл-қызына келісті тәрбие берді. Нұргүл екеуі солардың қызық-қуанышын көрсек дейді.

Республикаға есімі белгілі журналист Мағауия Қалиевтің біз білетін қырлары осындай.

СУРЕТТЕ: «Хабар агенттігінің Қостанай облысындағы меншікті тілшісі Мағауия Қалиев.

• ТУҒАН ЖЕРДІҢ ТҰЛҒАЛАРЫ

Көркем сөздің көрнекті шебері**Сәбит Досанов 75 жаста****Рухы биік жазушы**

*Дей алмаймын дара туған данамын,
Ел алдында аласамын, баламын.
Қажетіне жарар болсам халқымның,
Қиналмай-ақ өлімге де барамын.*

Сәбит ДОСАНОВ.

Қазіргі қазақ әдебиетінде әдеби сынның назарынан қалыс жүрген жазушылар аз емес. Солардың бірі — күні бүгінге дейін 25 том көлеміндегі көркем шығармалары жарық көрген жазушы, Мемлекеттік және М.Шолохов, В.Пиккуль атындағы Халықаралық сыйлықтардың лауреаты, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, Ресей әдебиет академиясының академигі, Ресей педагогика және өлеуметтік ғылымдар академиясының академигі, Қостанай облысының құрметті азаматы, бірқатар шығармалары алыс және жақын шет елдерде кітап болып шыққан, көрнекті суреткер Сәбит Досанов.

Досанов Сәбит Аймұханұлы 1940 жылы қаңтар айының 12-ші жұлдызында Қостанай облысы Аманкелді ауданының Байғабыл ауылында дүниеге келген.

Еңбек жолын Қазақ телевидениесінде, «Жазушы» баспасында редактор, «Қазақ әдебиеті» газетінде бөлім меңгерушісі болып бастаған.

1985-1989 жж. КСРО Әдебиет қорының қазақ бөлімшесінің директоры, 1991 — 1995 жж. Республикалық Халық шығармашылығы және мәдени қызмет көрсету орталығының бас директоры, 1996 — 1997 жж. «Қайнар» баспасының бас редакторы болды.

С.Досановтың аса шабытпен, зор ынта ықыласпен беріле жазған шығармасы қазақ әдебиетінде бірегей еңбек екенінде дау жоқ. Жазушы Сәбит Досановты көркем сөздің көрнекті шеберлерінің қатарына алып келген құпияның бірі — оның кейіпкерлерін бірыңғай ақ, қарамен ғана емес, құбыла құлпырған көк бояулармен бейнелейтіндігінде болса керек.

Сәбит Досановтың алғашқы «Қайырлы таң» очерктер мен әңгімелер жинағы 1966 ж. жарық көрді. Бұдан соң «Қыран қалғымайды», «Ақ аруана» повестер жинақтары мен «Тау жолы», «Екінші өмір» романдары жарияланды. «Жер тағдыры», «Сексен бестің көктемі», «Адаспандар, адамдар», «Сыңсып ұшқан сыңар аққу» шығармалары жазушыны өмірдің өзекті мәселелерін көтере білетін көркемсөз шебері ретінде танытты.

Сәбит Аймұханұлы әдеби сын мен әдебиет зерттеу бағытында да жемісті еңбек етіп, оқырман қауымға «Соны іздер», «Жүректің отын сөндірме», «Қазына» монографияларын ұсынды.

Жазушының «Жиырмасыншы ғасыр» романы жанашырлар тарапынан керемет бағаланды. «Жиырмасыншы ғасыр» романын әлем таныған сыншы Феликс Кузнецов «қазақ әдебиетіндегі үлкен оқиға» деп бағалады.

Сәбит Досанов — алпысыншы жылдар ішінде әдебиетке келіп, бүгінгі прозаның салмақты жүгін көтерген топтың ірі өкілдерінің бірі.

Оның шығармалары оқырмандардың жылы ықыласына бөленіп, жазушы есімі қазір қалың қауымға белгілі. Кітаптары орыс, қырғыз, француз сияқты шет тілдеріне аударылып, өз оқырмандарының кітапханасынан орын алуда.

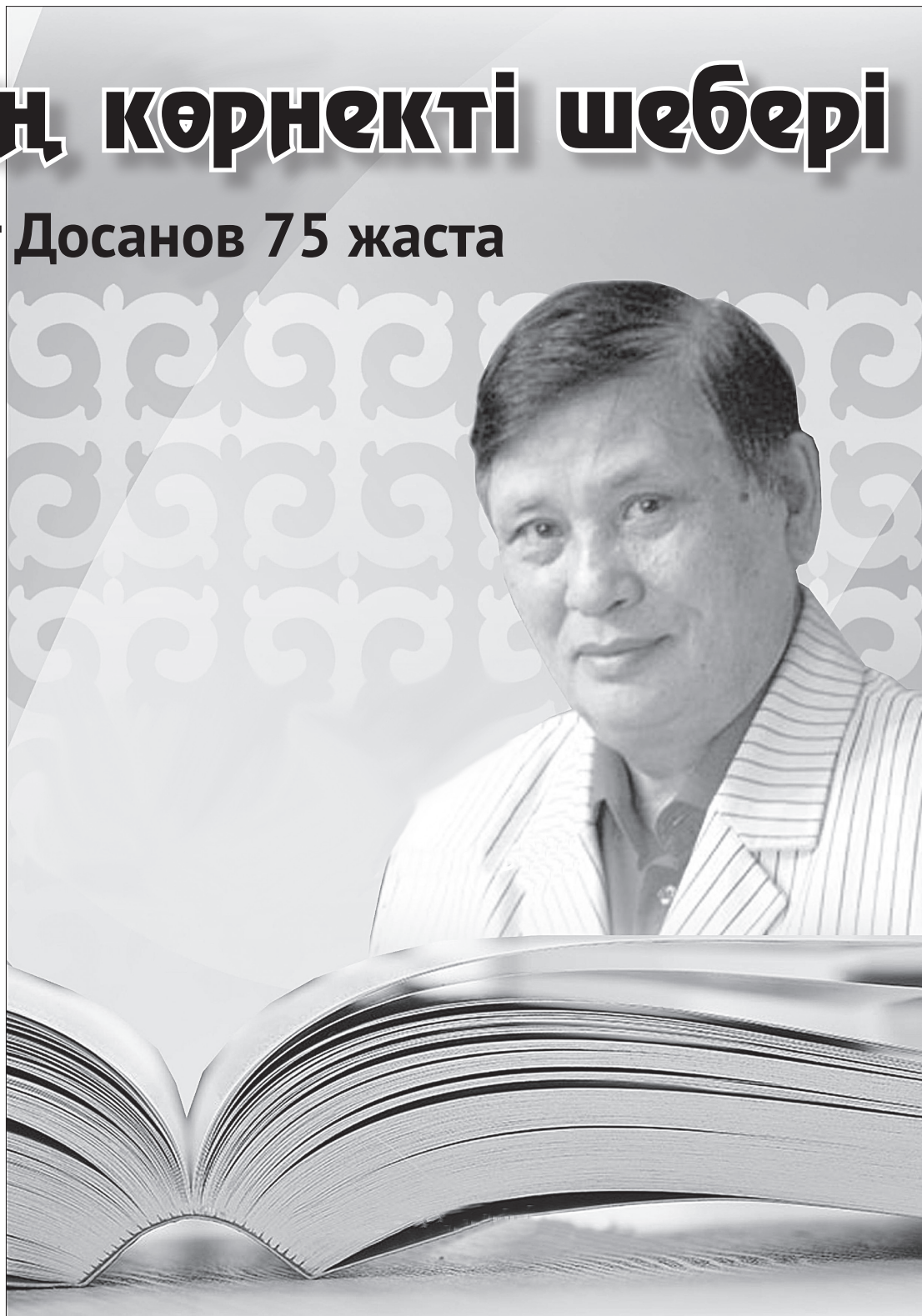
Мария Ахметова айтқандай, «Сәбиттің ескі сүрлеуді таптамай, әдебиетке өзіндік үнімен, сырымен, айтар ойымен келгені, өмірді өзінше көріп тануға, өзінше бейнелеуге ұмтылысы, осы жолдағы сәтті ізденістері оның оқырманын тез табуына, оның жүрегінен жылы орын алуына себеп болғаны даусыз. Реалистік әдебиет еш уақытта алдына ондай мақсат қоймайды».

Оның шығармашылығы еркін ақыл-ой мен қажырлы еңбекті тоғыстырған көркемдік кестесі келісті, өзгеше әлем. Себебі, қалам тартқан қай тақырыбын да сана сүзгісінен өткізіп, өрелі ой айтудың құралына айналдыратын жазушының арман аңсары да асқаралы.

Сергей Есенин атындағы «Алтын күз» әдеби сыйлығының лауреаты, Василий Шукшиннің алтын медалінің иегері, Сәбит Досанов сонымен бірге аса көрнекті орыс мемлекет қайраткері Геннадий Зюгановтың шешімімен «Тың жерлерді игерудің 60 жылдығы» және «Панфиловшы» ескерткіш-медалімен марапатталды.

Сәбит Досанов Дунду (Ангола) және Арқалық, Қостанай қалаларының, ШҚО Ақсат ауданы және Қостанай облысы Аманкелді ауданының құрметті азаматы, Шығыс Қазақстан мемлекеттік университетінің құрметті профессоры.

Қазақ әдебиетінің «Алтын ғасыры» атанған жетпісінші жылдары жұлдызы жанып, үлкен романдар жазған Сәбит Досанов тек қаламгер ғана емес, қоғам қайраткері.

**Жазушы туралы лебіздер****Сәбит Мұқанов:**

Досановтың «Аруана» хикаясында аналық түйе мен оның ботасын сипаттауы адамнан бетер. Тілсіз түйенің туған мекенін, балажандығын сипаттағанда Сәбит оқырмандарының сана-сезімін толғандырып, кейде көзіне жас алғандай халге келтіреді. Кейбір сипатында жақсы ақындар дәрежесіне көтерілген автор қазақ тілінің қайдағы бір тәтті балын тамызады.

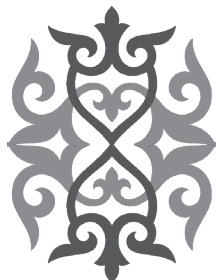
**Әбіш Кекілбаев:**

Егер, әлгі атом бомбасындай, бейбіт мақсатқа жұмсай алсақ, Сәбит Досановтың бойында да талай қабілет, ұйымдас-тырушылық шеберлік, күш-жігер көп.



Жазушы туралы лебіздер

Сәкен Жүнісов:



Жігітсің саудаламай да, алаламай да
Бағалайтын ардың құнын,
Батырсың қайыспай да, майыспай да
Көтеретін нардың жүгін.
Әттең, «Аруанаң» Мәскеуге боздап барып,
Зиялы қауымның қозғап бәрін,
Төбірентсе де, орыстың боздақтарын
Шұбыра түсіп, «шұбатыңды» ішіп,
ойланып, пішіп отырса да,
Жібімей қойды өз қазағың – жолдастарың.



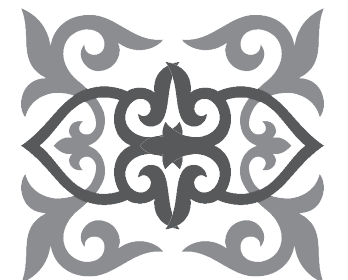
Серік Қирабаев:



Қазақ қызы Айжанның
бейнесі де қазақ әдеби-
етіне Сәбит қосқан жаңа,
тың ерекше бейне.



Өтежан Нұрғалиев:



Аспанға ұшсаң, қос қанатты құстайсың,
Жерге түссең, елдің сөзін ұстайсың.
Қазақ үшін сен кешегі Сәбитсің!
Башқұрт үшін сен бүгінгі Мұстайсың!
Айтар біреу: «Ой қойшы!» деп саған сын,
Айтар біреу: «Ой қойшы» деп маған сын.
Ақын болсаң, көсем болсаң – ел үшін,
Ал, мен үшін, ең бастысы – Адамсың!!!



Серік Тұрғынбеков:



Сәбит аға, Сәбит аға сүйікті,
Армандатқан асқар таудай биікті,
Әркез дәмді кітабымен, сөзімен,
Сүйген халқын сүйсіндірді, ұйытты.

Айқарма бетті дайындаған Сәлім МЕНДІБАЙ.

Сәкеннің шығармалары



1. **Адаспандар, адамдар** = Не заблуждайтесь, люди: деректі кітап / С.Досанов. — Алматы: Санат, 1999. — 544 б.

2. **Ақ аруана** = Белая аруана: хикая / С. Досанов. — Алматы: Арда, 2012. — 144 б.

3. **Ақбас бүркіт**: әңгімелер мен хикаяттар / С.Досанов. — Алматы: Атамұра, 2008. — 432 б.

4. Алтын күрек әні: Аманкелді, кейін Арқалық аудандық партия комитетінің бұрынғы секретары О.Қозыбаевтың тың игеруге қосқан үлестері жайлы баяндалады / С. Досанов. — Алматы, 1969. — 109 б.

5. **Алыстағы аяулым**: хикаят, әңгіме, новелла, пьеса / С. Досанов. — Алматы: Атамұра, 1996. — 224 б.

6. **Аптаның сегізінші күні**: роман, әңгіме, пьеса / С.Досанов. — Астана: Елорда, 2003. — 448 б.

7. **Аспан жылаған түн: әңгімелер** / С.Досанов. — Алматы: Арда, 2012. — 208 б.

8. **Бұлбұл үні** / С. Досанов. — Алматы: Қазақстан, 1969. — 74 б.

9. **Далалық мегалит** / С. Досанов. — Алматы: Арда, 2013. — 584 б.

10. **Екінші өмір**: роман / С. Досанов. — Алматы, 1982. — 296 б.

11. **Жер тағдыры** / С. Досанов. — Алматы: Қайнар, 1979. — 224 б.

12. **Жиырмасыншы ғасыр**: роман-эпопея / С.Досанов. — Алматы: Арда, 2010. — Т. 1. — 520 б.

13. **Жиырмасыншы ғасыр**: роман-эпопея / С.Досанов. — Алматы: Арда, 2010. — Т. 2. — 432 б.

14. **Жиырмасыншы ғасыр**: роман-эпопея / С. Досанов. — Алматы: Арда, 2010. — Т. 3. — 512 б.

15. **Жиырмасыншы ғасыр**: роман-эпопея / С. Досанов. — Алматы: Арда, 2011. — Т. 4. — 480 б.

16. **Жиырмасыншы ғасыр**. Ұлы дала шежіресі: роман / С.Досанов. — Алматы: Санат, 1998. — 400 б.

17. **Жүрегімде жүз сәуле**: деректі кітап / С.Досанов. — Алматы: Санат, 2004. — 448 б.

18. **Жусан иісті кимберлит** = Кимберлит с ароматом полыни: деректі проза = документальная проза / С.Досанов. — Өскемен, 1999. — 384 б.

19. **Жылдың он үшінші айы** / С.Досанов. — Алматы, 1990. — 544 б.

20. **Қас қағым және мәңгілік**: деректі хикая / С. Досанов. — Алматы: Арда, 2012. — 216 б.

21. **Қылбұрау** (Ұлы Даланың Ұлы қайғысы): роман / С.Досанов. — Алматы: Атамұра, 2003. — 400 б.

22. **Қыран қалғымайды**: повестер / С.Досанов. — Алматы, 1971. — 159 б.

23. **Қыран мен жылан** / С. Досанов. — Алматы: Қазақстан, 2008. — 464 б.

24. **Сексен бестің көктемі**: публ. / С. Досанов. — Алматы: Қазақстан, 1989. — 280 б.

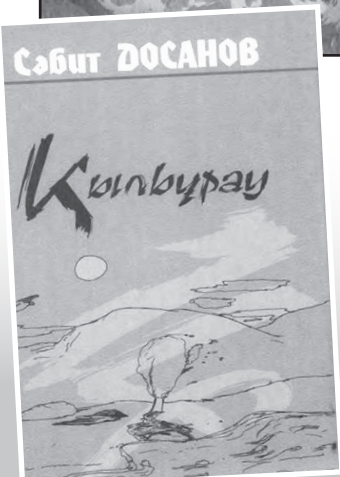
25. **Соны іздер**: қазіргі қазақ әдебиеті жайлы ойлар / С. Досанов. — Алматы: Жазушы, 1970. — 184 б.

26. **Сыңсып ұшқан сыңар аққу** = Великие уходят, чтобы остаться: көркем проза = документальная проза / С.Досанов. — Алматы: Арда, 2006. — 448 б.

27. **Сырлы өлем** = Миром правит слово, А словом правит поэт: деректі кітап / құраст. С.Досанов. — Алматы, 2004. — 408 б.

28. **Тұйық**: роман / С.Досанов. — Алматы: Арда, 2007. — 608 б.

29. **Ұйық**: роман / С.Досанов. — Алматы: Арда, 2005. — 544 б.



● ОЛ КҮНДЕРДІҢ ӨШПЕС ДАҢҚЫ

Қарашал мен Сарышал

Қарашал

1945 жыл. Көктем ерте туып, ауыл адамдары қыстан аман шыққан малын қырға айдап жатқан кез. Әр шаңыраққа қайғы-қасірет әкелген сұм соғыс та аяқталуға шақ қалған. Майдан шебінен "қара қағаздар" ағылып жатса да ел еңсесі түсер емес. Халықтың жалғыз арманы — балалары мен аға-інілерінің соғыстан оралуы. От пен оқтың ортасынан аман-есен келген жақындарын бауырға басып, сағыныштарын басу. Ауыл адамдары осы бір арманның жетегінде өмір сүріп жатты. Сол көктемнің бір күнінде ауыл қариялары кеңес құрып, сұрапыл соғыстың әйтеуір бір бітерін сөз етіп отырған-ды. Ауылдың байырғы пошташысы әңгімешіл топқа жақындады. Сол уақыттары пошташы көрсе ел адамдары абдырап қалатын. "Қандай хабар әкелді, жақсы ма, жаман ба?" деген сұраққа сауалдар әркімнің мазасын қашыратын. Міне, сол пошташы бүгін де суық хабар әкелген сыңайлы. Ауылдың үлкені Қарашалға жақын келіп, "Сіздің ұлыңыз Берлин түбіндегі шайқаста 1945 жылдың сәуір айында ерлікпен қаза тапты" деген қара қағазды ұстата салды. Қаусаған қарашалға бұдан ауыр соққы болар ма?. Қария отырған жерінен тұра алмай қатты да қалды. Артынша бір жамбасына қисая құлап есінен танды. Отырғандар қарияны көтеріп үйіне алып барғанда Қаракемпір де естүссіз сұлап жатыр екен. Ауылдықтар жабылып жүріп қос қарияның естерін жидырып, көңіл айтты. Шәйіт болған азаматтың аруағына бағыштап құран оқыды. Кешкі жаназада Қарашал:

— "Өмір-өзен. Кейде өзеннің арнасы кеуіп, жоғалып кететіні бар. Енді бірде арнасы толып тасып, жағаға жайылып халықтың шөлін, көңілін басатын. Міне, адам өмірі де сондай" деуші еді бұрынғылар. Аталы сөз орынды айтылған екен. Сағынышпен күтіп отырған балам майданнан оралса, менің де шөл басқалы отырған өмірім өзгерер еді. Өттең, арман ақиқатқа айналудың орнына үмітіміз мәңгілікке үзілді. Кемпіріміз екеуіміз енді тамыры кепкен қу қайындаймыз. Артымыздан ерген қызымыз да жоқ. Аузымызға су тамызар кім бар?, — деп аңыраған еді.

Қарияның ашынғанда айтқан осы бір сөзі жиылған жұрттың құйқасын шымырлатып, жүректерін тіліп өтті. Үлкен-кішінің бәрі көздеріне жас алды. Жүрекке түскен қара құрт қойсын ба? Баласының қазасынан соң Қарашал мен

кемпірі бірінен соң бірі көз жұмды. Жарық дүниемен қош айтысқан қос қария балаларына қа-рай асыққандай. Олардың рухы ана дүниеде табысқан шығар...

Сарышал

1948 жыл. Сол баяғы ауыл. Ешбір өзгеріс жоқ. Әр үйдің маңындағы қой мен сиырдың саны ғана көбейген.

Түн. Ауыл тым-тырыс ұйқыда жатыр. Қыбырлаған жан жоқ.

Таңда қылаңдап, аспан сарғыштанып, қара түнекті қақ жарып күн шығып келеді. Ауыл ішінде бір дыбыс жоқ. Тек Сарышалдың үйінің алдындағы жер ошақта маздап от жанып жатыр. Әнекей, жерошақ пен үй арасында ерсілі-қарсылы жүрген әйелдердің күбірі естіле бастады. Жерошақ маңындағы бөренеге жайғасқан, күпі киген Сарышал терең ойға кеткен. Көршісі Қарашалдың жан тапсырап алдындағы айтқан сөзі есінен кетер емес.

...1946 жылдың шілде айы. Кешкі мезгілде көршісінің жардайын білуге барғанында Қарашал "Тез арада ауыл ақсақалдарының басын қос. Олармен мақұлдасып қалайсың" деп еді. Осы бір ауыз сөзден соң көршікөлем Қарашалдың үйіне ағылды. Ауылдастар көгалда таза ауада басқосты. Сонда Қарашал:

— Иә, бауырлар! Бәріміз де бұл өмірге қонақпыз. Алла маңдайымызға жазған мерзімнен артық ешкім де жүрген емес. Өлім біреуге ерте, біреуге кеш келеді. Өмірдің қызығын көрместен соғысқа аттанып, Жеңіске үш-төрт тәулік қалғанда Берлин түбінде шәйіт болған баламның қайғысынан жаман ауруға шалдықтым. Тіпті ас батпайды. Нәр татпағанымға үш жеті. Өзімді-өзім қамшылап, сумен ауыз жібітемін. Алла тағала есімнен айырмай тұрғанда өздеріңе алғыс айтып, ризашылығымды білдіргім келді. Аман болыңдар. Мен өлімнен қорқып отырғаным жоқ. Артымнан ұрпақ қалмай бара жатқанына қайғырамын. "Орнында бар оңалар, орнында жоқ жоғалар" деген бар емес пе. Менің өлімім шын өлім. Артымда қалған ешкімім жоқ. Сонымен бір ата құриды.

Ауылдың үлкендерін жинап, кеңес құрған Қарашал бүгіндері жоқ. Мәңгілік ұйқыда жатыр. Оның көзін көрген ауылдастары марқұмның аруағынан бағыштап дұға оқыды. Сол бір басқосуда Қарашалдың тағы бір айтқаны "Сарышал, сен бақыттысың. Жасың асып, майданға шақырылмадың. Еңбек майда-

нынан он екі мүшең түгел елге оралдың. Соғыс уақытындағы қиыншылыққа қарамай өз қызыңды, аға-ініңнің балаларын жаныңнан бір елі тастамай бақтың. Оларды аман-есен жеткізіп, отбасын құруларына атсалыстың. Бізге құдайы көрші болдың. Үлкен басымызды сыйлап, ауырып сырқағанда қолтығымыздан сүйедің. Жалғызымыздан айырылғанда да жанымыздан табылдың. Сол жақсылығың Алла тағаладан қайтсын. Сенің бақытыңды қызғанбаймын, қызығамын. Бәйбішең дүниеден өткенімен, екінші алғаның көпті көрген, аталы елдің әйелі көрінеді. Алла қолдап, осы әйелің саған бір ұл туып берер. Қалаған жеріңнің қызына құда түсіп, құдандалы боларсың. Немеренің алақанынан да су ішерсің! Алла тағала саған жазсын".

Қарашалдың бұл батасы кейін орындалды да. Шынында да Сарышал атамыз қыздан туған жиендерін көріп, жас нәрестенің иісін искеген.

Көкжиектен күн көтеріле бастады. Сол-ақ екен, ауыл адамдары ұйқыдан оянып, жерошақтарына от жаға бастады. Сиыр мәңіреп, қой маңырап, құстар сайрап кең дала азан-қазан болды да кетті. Манағы мүлгіген тыныштықты күйбең тіршілік алмастырды. Кенет Сарышалдың үйінен іңгәлаған нәрестенің дауысы шықты. "Ей, жарық күн! Мен жарық дүниеге келдім!" дегендей жас туманың дауысы жер жарды. "Айғайла балам, айғайла! Бүкіл ауыл естісін" деп Сарышал қуанышы қойнына сыймай, кемседеп жылап жіберді. Қыз-келіншектердің бірі үйден жүгіре шығып, қариядан сүйінші сұрап жатыр. Ал енді бірі көрімдік сұрап әуре. Қуаныштан өксігін баса алмаған қария "Әлгі кемпір қайда? (жеңгесі Бәдіғұл әжемізді айтады) Тез арада таратпай ма жиған-тергенімізді" деп қыз-келіншектерді әжелеріне қарай бағыттап жіберді.

Содан бері талай жыл, талай уақыт өтті. Сарышал арманы орындалып, Қарашалдың батасы оң болып, жас баланың иісін искеп, бақилыққа кеткелі де бірталай жыл болыпты. Түс көріп, атын Тұрақты деп қойған ұлы да қартайып, елдің сыйлы азаматы, немере сүйген атаға айналды. "Орнында бар оңалар" деген осы да. Ұрпақ ұрпаққа жалғасып жатыр!

Мінекей, құрметті оқырман! Сіздерге осы екі қарияның тағдыры туралы Сарыкөл ауданы Соңалы ауылында болған бір мезетті ұсынып отырмын.

Сламбек-Вячеслав НҰРҒАЛИЕВ.

Қостанай қаласы.



Волоколамск түбінде

Менің әкем, соғыс ардагері Ибраев Ахметолла Төлегенұлы 1897 жылы Қостанай облысы, Меңдіқара ауданы, Ақсуат ауылында дүниеге келген. Әкеміз соғысқа 1942 жылы 1 ақпанда аттанды, сонда мен жаңа туып жатқан 14 күндік сәби екенмін. Әкеміз сол сұрапыл соғысты жаралы аяғы сыздап ауырғанда еске алатын.

"Алматыда құрылған 116-атқыштар дивизиясының құрамында болып, әскери дайындықтан өткеннен кейін, нағыз қантөгіс соғыстың ортасында болған едік. Әскердің жартысынан көбі қазақтар болатын. Барған бетте Волоколамск түбінде атыс ұяларын жасау, окоп қазу, танкілерді өткізбеуге бөгеттер орнату жұмыстарын атқардық. Бірде фашистер бізді артиллериясынан атқылай бастады. Айналамызға снарядтар түсіп, жарылып жатты. Солардың бәріне қарсы тұрып, төтеп беріп жатқан негізінен өзіміздің қаракөз қазақтар еді. Сол жолғы көрсеткен ерлігімізді ескеріп, біраз жігіттер "Ерлігі үшін" медалімен марапатталған едік.

Енді бірде жаудың самолеттері ұшып келді де, бізді бомбаның астына алды. Мен сол соғыста аяқтан қатты жараланып, ес-түссіз қансырап жатқан жерімде, ауылдас жерлесім Мұхамеджан мені өліктерді жинап жүрген көлікке салып жіберіпті. Артынан санитарлар менің тірі екенімді көріп, госпитальға жеткізіп салса керек. Содан мен госпитальда жатып емделіп, Құдай сақтап елге аман-сау жеттім -ау" дейтін. "Қырық жыл қырғын болса да ажалсыз өлмейді", деген ғой, әкеміз бір аяғынан айырылып келсе де, елге келгесін қарап отырмады. Колхоздың қой фермасында меңгеруші, қырман меңгерушісі, басқарманың орынбасары сияқты жұмыстарды атқарды. Совхоз болғаннан кейін шөпші де, балташы да болды. Апам Тәжен болса, колхоздың қойын сауып, одан ірімшік жасайтын, қой қырқудан алдына жан салмайтын еді. 1946 жылы 15 сәуірде қойлы ауылдан елге көшіп келген күні сіңілім Құндызай дүниеге келді. Ол кейін бүкіл ел таныған даңғайыр диқан болды. Сонау сұрапыл соғыстан аман оралған әкемізге туған жерінің топырағы бұйырып, 1978 жылы 81 жасында дүниеден өтті.

Күлтай ИБРАЕВА,
майдангердің қызы.

Қостанай қаласы.

СУРЕТТЕ: Ахметолла Ибраев жұбайы Тәженмен бірге.

Ерлігімен жеңісті жақындатты

Қуаныш ЕСҚАБЫЛ

Таран ауданының тумасы Қапар Балтабаев 1942 жылы 18 жасында әскер қатарына алынып, 305 дивизияның 1002 полк құрамында взвод командирінің көмекшісі ретінде 1945 жылға дейін соғысқан. Украина мен Белоруссия, Чехословакияда болып, қанды шайқасқа қатысты.

Қапар Құлахметұлы қан майданда қанша рет жауынгер достарымен жаракат алып, өлім аузынан аман қалды. Украинаның оң жақ бөлігін жау қолынан босатқанда қатты жарақаттанып, Польшаға емделуге жіберіледі. Ауруынан айыққан соң, соғысқа қайта оралды. Ол: "Жеңіс туы желбіремейінше, кеудемде жаным барда Отаным үшін беріспеймін" деген ұранмен шайқасты.

— Елге 1945 жылдың 5-желтоқсанында ғана оралдым. Шынымды айтсам, аман-есен оралғанымға бақыттымын. Соғыстан кейін өзімнің туған өлкеме қызмет еттім. Өмірімнің ең жарқын сәттері сол жылдар еді, — дейді ардагер.

Көрсеткен ерлігі үшін кеудесі орден-медальға толған соғыс ардагері — қаламыздың мақтанышы. Ол "Ерлігі үшін" медалімен, III-ші дәрежелі "Даңқ" орденімен, 2-ші дәрежелі "Отан соғысы" орденімен, сондай-ақ



тағы да басқа көптеген мерейтойлық марапаттармен марапатталған.

Бүгінде соғыс ардагерінің арманы жоқ. Ол бізге берген сұхбатында атанасынан ерте айрылып қалғандығын, соған қарамастан ұзақ та мәнді өмір сүріп жатқанына дән риза екенін жасырмады. Өкінішке қарай, қазіргі таңда Қапар Балтабаев Рудный қаласындағы ардагерлер мен мүгедектерге арналған облыстық интернатта тұрып жатыр. Оның суреті құрмет тақтасының төрінен орын алып, көрсеткен ерлігі баршаға үлгі болып отыр. Қапар Құлахметұлына әлі де ұзақ ғұмыр кешіп, бейбіт өмірдің қызығына бөлене берсін деген тілек айтамыз.

29 маусым,
дүйсенбі

ҚАЗАҚСТАН

7.00 Таңшолпан. 10.00 Апта. 11.05 Айтуға оңай. 11.45 Т.х. "Болашақ". 12.30 Жаңалықтар. 12.50 Дауа. 13.25 Білгірлер бәйгесі. 14.10 Ақсауыт. 14.45 М.ф. 15.00 Әйел бақыты. 16.10 "Келін". 17.00 Менің Қазақстаным. 17.30 Жаңалықтар. 17.50 Өзежкарды. 18.10 "Үй болу қиын...". 18.40 Бірігей мәмілегер. 19.35 "Болашақ". 20.30 Жаңалықтар. 21.05 Айтуға оңай... 21.50 Т.х. "Қазына". 22.45 "Келін". 23.40 Түнгі студияда Н. Қоянбаев. 0.10 Жаңалықтар.

ХАБАР

7.00 Айтумар. 8.00 Жаңа күн. 10.00 Жеті күн. 11.00 Д.ф. "Әр үйдің сыры басқа". 11.45 Магия кухни. 12.25 М.с. 13.00 Жаңалықтар. 13.10 "Семейные мелодрамы". 14.00 Т.с. "Женский доктор". 15.00 Новости. 15.15 Бұйымтай. 16.00 Өмір сабақтары.

30 маусым,
сейсенбі

ҚАЗАҚСТАН

7.00 Таңшолпан. 10.00 "Қазына". 10.50 Айтуға оңай... 11.35 "Болашақ". 12.30 Жаңалықтар. 12.45 Спорт. 13.10 Алаң. 13.55 Индустриялды Қазақстан. 14.25 М.х. 15.00 Әйел бақыты. 16.10 "Келін". 17.00 Жарқын бейне. 17.30 Жаңалықтар. 17.50 Өзежкарды. 18.10 "Үй болу қиын...". 19.10 Қылмыс пен жаза. 19.35 "Болашақ". 20.30 Жаңалықтар. 21.05 Айтуға оңай... 21.50 "Қазына". 22.45 "Келін". 23.40 Түнгі студияда Н. Қоянбаев. 0.10 Жаңалықтар.

ХАБАР

7.00 Айтумар. 8.00 Жаңа күн. 10.00 Жаңалықтар. 10.10 "Гречанка". 11.00 Новости. 11.10 Д.ф. "Әр үйдің сыры басқа". 11.45 Магия кухни. 12.20 М.с. 13.00 Жаңалықтар. 13.15 "Семейные мелодрамы". 14.00 "Женский доктор". 15.00 Новости. 15.15 Бұйымтай. 16.00 Өмір сабақтары. 16.30 "Тракторшының махаббаты". 17.00 Жаңалықтар. 17.15 Көзқарас. 17.45 Экономкласс. 18.00 Новости. 18.15 "Сұлтан Сүлейман". 19.10 Біздің үй. 20.00 Жаңалықтар. 20.30 Бюро расследований. 21.00 Новости. 21.30 "Гречанка". 22.20 "След". 23.10 Арнайы хабар. 23.40 Бұйымтай.

ҚАЗАҚСТАН-
ҚОСТАНАЙ

7.00 Тобыл таңы. 9.00 Жаңалықтар. 9.25, 9.55, 11.25, 12.25, 13.55, 15.10, 17.25, 18.25, 22.30, 23.55 Телемаркет. 9.30 М.с. 10.00 Новости.

1 шілде, сәрсенбі

ҚАЗАҚСТАН

7.00 Таңшолпан. 10.00 "Қазына". 10.50 Айтуға оңай. 11.35 "Болашақ". 12.30 Жаңалықтар. 12.45 Қылмыс пен жаза. 13.10 Поэзия әлемі. 13.40 Ғасырлар үні. 14.30 М.ф. 15.00 Әйел бақыты. 16.10 "Келін". 17.00 Д.ф. "Ұлт қамтанышы". 17.30 Жаңалықтар. 17.50 Өзежкарды. 18.10 "Үй болу қиын...". 19.10 Астана - қаржы инвестициялық орталық. 19.35 "Болашақ". 20.30 Жаңалықтар. 21.05 Айтуға оңай... 21.50 "Жедел жәрдем". 22.45 "Келін". 23.40 Түнгі студияда Н. Қоянбаев. 0.10 Жаңалықтар.

ХАБАР

7.00 Айтумар. 8.30 Аймақтар алааманы. 10.00 Жаңалықтар. 10.10 "Гречанка". 11.00 Новости. 11.10 Д.ф. "Әр үйдің сыры басқа". 11.45 Магия кухни. 12.25 М.с. 13.00 Жаңалықтар. 13.00 Жаңалықтар. 13.10 "Семейные мелодрамы". 14.00 "Женский доктор". 15.00 Новости. 15.15 Бұйымтай. 16.00 Өмір сабақтары. 16.30 "Тракторшының махаббаты". 17.00 Жаңалықтар. 17.15 Көзқарас. 17.45 Бизнес сыры. 18.00 Новости. 18.15 "Сұлтан Сүлейман". 19.10 Жек-

2 шілде,
бейсенбі

ҚАЗАҚСТАН

7.00 Таңшолпан. 10.00 "Жедел жәрдем". 10.50 Айтуға оңай... 11.35 "Болашақ". 12.30 Жаңалықтар. 12.45 Агробизнес. 13.10 Астана - қаржы инвестициялық орталық. 14.00 Жан жылуы. 14.25 М.х. 15.00 Әйел бақыты. 16.10 "Келін". 17.00 "Шетелдегі қазақ балалары". 17.30 Жаңалықтар. 17.50 Өзежкарды. 18.10 "Үй болу қиын...". 18.45 Бірігей сардар. 19.10 100 нақты қадам: мемлекеттік қызмет. 19.35 "Болашақ". 20.30 Жаңалықтар. 21.05 Айтуға оңай... 22.00 Қазақстанның жаңа индустриялануы:

тары. 16.25 Т.с. "Тракторшының махаббаты". 17.00 Жаңалықтар. 17.15 Көзқарас. 17.45 Мен көрген соғыс. 18.00 Новости. 18.10 "Сұлтан Сүлейман". 19.00 ТВ Бинго. 20.00 Жаңалықтар. 20.30 Арнайы хабар. 21.00 Новости. 21.30 Т.с. "Гречанка". 22.20 Т.с. "След". 23.10 Жекпе-жек. 23.55 Жаңалықтар.

ҚАЗАҚСТАН-
ҚОСТАНАЙ

7.00 Тобыл таңы. 9.00 Арқа-ақпарат. 9.30 Волшебный фонарь. 9.55, 11.25, 12.25, 13.55, 15.10, 17.25, 18.25, 22.30, 23.55 Телемаркет. 10.00 Арқа-ақпарат. 10.35 "Маруся". 11.30 Первая студия. 12.00 М.с. 12.30 Вызов. 13.00 Жаңалықтар. 14.00 "Үй болу қиын". 15.15 "Пустыни мира". 16.00 "Әпке". 17.00 Д.с. "Кең ауқымда". 17.30 М.с. 17.50 Жаңалықтар. 18.10 Қазына. 18.25 Новости. 18.55 Д.ф. "Сөнбес сәуле". 19.30 Первая студия. 20.00 Жаңалықтар. 20.30 Интонация. 21.00 Новости. 21.35 "Маруся". 22.35 "Парыз". 0.20 Жаңалықтар.

ҚАЗАҚСТАН
ҚОСТАНАЙ

СІЗДІҢ ӨНІМІҢІЗ БЕН ҚЫЗМЕТІҢІЗДІ ЕЛ ТАНЫСЫН ДЕСЕҢІЗ
БІЗБЕН БАЙЛАНЫСҚА ШЫҒЫҢЫЗ

Телеарна хабарларын
"ОТАУ-TV", "ID-TV"
желісі арқылы республиканың
кез-келген өңірінен тамашалауға болады

"Қазақстан-Қостанай"
телеарнасының
жарнама қызметі
тел.: 8 (714-2) 54-23-76, 54-89-55

ҚАЗАҚСТАН-ҚОСТАНАЙ
ЗАМАНАУИ
ЖАҒЫРҒАН ЖАҢА АРНА!

БІЗДІ ТҮТАСТАЙ ОБЛЫС ӨңІРІ КӨРЕДІ!

10.35 "Маруся". 11.30 Первая студия. 12.00 М.с. 12.30 Д.ф. "Бірігей іскер". 13.00 Жаңалықтар. 14.00 "Үй болу қиын". 15.15 "Пустыни мира. 16.00 "Әпке". 17.00 Кең ауқымда. 17.30 М.ф. 18.10 Даму діңгектері. 18.25 Новости. 18.55 "Сөнбес сәуле". 19.30 Бірінші студия. 20.00 Жаңалықтар. 20.30 Ажар. 21.00 Новости. 21.35 "Маруся". 22.35 "Парыз". 0.00 Жаңалықтар.

АСТАНА

7.00 "20:30". 7.30 Жаңалықтар. 8.00 Күлдірген. 8.30 Такси. 9.00 "Жетім өссе". 10.00 Жаңалықтар. 10.30 "Фериха". 11.30 "Қыз ғұмыры".

17.50 Незабытые истории. 18.00 Новости. 18.15 "Сұлтан Сүлейман". 19.10 Біздің үй. 20.00 Жаңалықтар. 20.30 100 бизнес тарихы. 21.00 Новости. 21.30 Д.ф. "С Назарбаевым о главном". 22.30 "Гречанка". 23.20 "След". 0.10 Біздің үй. 1.00 Бұйымтай.

ҚАЗАҚСТАН-
ҚОСТАНАЙ

7.00 Тобыл таңы. 9.00 Жаңалықтар. 9.25, 9.55, 11.25, 12.25, 13.55, 15.10, 17.25, 18.25, 22.30, 23.55 Телемаркет. 9.30 М.с. 10.00 Новости. 10.35 "Маруся". 11.30 Первая студия. 12.00 М.с. 12.30 Д.ф. "Бірігей кемеңгер". 13.00 Жаңалықтар. 14.00 "Үй болу қиын". 15.15 "Чудеса природы". 16.00 "Әпке". 17.00 "Кең ауқымда". 17.30 М.с. 17.50 Жаңалықтар. 18.10 Регион/10. 18.25 Новости. 18.55 "Сөнбес сәуле". 19.30 Бірінші студия. 20.00 Жаңалықтар. 20.30 Элепильк эсселер. 20.50 1001 история успеха. 21.00 Новости. 21.35 "Маруся". 22.35 "Парыз". 0.00 Жаңалықтар.

2015 жылдың I жарты жылдығының қорытындылары. 22.45 "Келін". 23.40 Түнгі студияда Н. Қоянбаев. 0.10 Жаңалықтар.

ХАБАР

7.00 Айтумар. 8.30 Аймақтар алааманы. 10.00 Жаңалықтар. 10.10 "Гречанка". 11.00 Новости. 11.10 Д.ф. "Әр үйдің сыры басқа". 11.45 Магия кухни. 12.25 М.с. 13.00 Жаңалықтар. 13.00 Жаңалықтар. 13.15 "Семейные мелодрамы". 14.00 "Женский доктор". 15.00 Новости. 15.15 Бұйымтай. 16.00 Өмір сабақтары. 16.30 "Тракторшының махаббаты". 17.00 Жаңалықтар. 17.15 Көзқарас. 17.45 Бизнес сыры. 18.00 Новости. 18.15 "Сұлтан Сүлейман". 19.10 Жек-

АСТАНА

7.00 Өн шашу. 8.00 Kaznet. 8.20 Суперпапа. 9.00 Т.х. "Жетім өссе". 10.00 Жаңалықтар. 10.10 "Жетім өссе". 10.30 "Фериха". 11.30 "Қыз ғұмыры". 13.00 Жаңалықтар. 13.10 "20:30". 14.00 Новости. 14.10 "Охота на Берю". 15.15 "Жетім өссе". 16.40 "20:30". 17.30 "Фериха". 18.30 "Қыз ғұмыры". 20.00 Жаңалықтар. 20.30 "20:30". 21.00 "Охота на Берю". 22.00 "Фериха". 23.00 Открытая студия. 23.50 Т.х. "Мүрагер". 1.00 Жаңалықтар.

БІЛІМ ЖӘНЕ
МӘДЕНИЕТ

7.00 Қайырлы таң. 9.20 TED: Идеи, достойные распространения. 10.10 Фильм-ертегілер. 11.30 Ғасырлар пернесі. 12.05 TED: Таратуға тұрарлық идеялар. 13.00 Онлайн Астана. 14.30 Школа кочевников. 15.00 "Шыңғыс хан". 16.05 TED: Идеи, достойные распространения. 17.00 Д.ф. "Командант Невеля". 18.00 Жасампаз ғылым. 18.30 Первые. 19.30 Ученый совет. 20.20 Нұрлы

Отау. 21.00 Кітапхана. 21.30 Легенды и мифы Оперного. 22.00 Онлайн Астана. 22.50 Кеше ғана... 0.00 "Шыңғыс хан".

НТК

7.00 Жұлдыздар шеруі. 7.20 "Еріксіз неке". 8.35 Күлкі базар. 9.00 КВН на бис. 9.30 "Универ". 10.05 "Интерны". 11.10 Камеди Вумен. 12.10 "Уличная магия". 12.40 М.с. 15.30 Сәлем BOX. 16.30 "Еріксіз неке". 18.00 Сұлу бол! 19.00 "Зайцев +". 19.30 Камеди Вумен. 20.30 Камеди Клуб. 21.00 "Универ". 21.30 "Интерны". 22.50 Күлкі базар. 23.15 Жасырын камера. 0.00 Х.ф. "Бруклинские полицейские".

7 АРНА

8.00 Айна онлайн. 9.00 Музыкальная академия Евровидения. 10.00 О самом главном. 11.00 Смеяться разрешается. 12.00 Жанкештілер жарысы. 13.00 Қорқыныш факторы. 14.00 Сайқымазақтар. Жасырын камера. 15.00 Такая LIFE. 15.30 Фабрика звезд. 16.30 Т.с. "Гадалка". 17.00 Человек-невидимка. 18.00 "Арам ақша. Адал махаббат". 19.00

Сәлем BOX. 16.30 "Еріксіз неке". 18.00 Сұлу бол! 19.00 "Зайцев +". 19.30 Камеди Вумен. 20.30 Камеди Клуб. 21.00 "Универ". 21.30 "Интерны". 22.50 Күлкі базар. 23.15 Жасырын камера. 0.00 Х.ф. "Чемпион".

31 АРНА

6.00 "Ризамын". 7.00 Т.х. "Сүйген сұлу". 9.00 Х.ф. "Золото дураков". 11.00 М.ф. "Шрэк 2". 13.00 Мультсериалы. 14.00 Т.х. "Мен саған ғашықпын". 15.00 Әзіл студия. 16.00 Ераш. 17.00 Х.ф. "Игрок". 19.00 Т.с. "Неслучайная встреча". 20.00 Информбюро. 21.00 "Сүйген сұлу". 23.00 "Мен саған ғашықпын". 00.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 1.00 Х.ф. "Держи ритм". 3.00 К.ф. "Дублеры".

АЛАУ

7.00 Разбудильник. 9.00 М.с. 10.00 В поисках истины. 11.00 Өмір ағымы. 13.00 Территория происшествий. 13.30 Безопасная дорога. 14.00 О. Остроумова. Любовь земля. 15.00 И. Крутой. Мой путь. 16.00 Жаңалықтар. 16.30 М.ф. 17.00 Кекейтесті сұхбат. 17.30 И. Расылхан. 19.00 Жаңалықтар. 19.30 Қауіпсіз жол. 20.00 РТН. 20.30 Дело №. 20.50

Сәлем BOX. 16.30 "Еріксіз неке". 18.00 Сұлу бол! 19.00 "Зайцев +". 19.30 Камеди Вумен. 20.30 Камеди Клуб. 21.00 "Универ". 21.30 "Интерны". 22.50 Күлкі базар. 23.15 Жасырын камера. 0.00 Х.ф. "Чемпион".

7 АРНА

7.30 Сайқымазақтар. Жасырын камера. 8.00 Қыздар арасында. 9.00 "Цена жизни". 10.00 О самом главном. 11.00 Смеяться разрешается. 12.00 Жанкештілер жарысы. 13.00 Қорқыныш факторы. 14.00 Сайқымазақтар. Жасырын камера. 15.00 Такая LIFE. 15.30 Фабрика звезд. 16.30 "Гадалка". 17.00 Человек-невидимка. 18.00 "Арам ақша. Адал махаббат". 19.00 "20 минут". 19.50 "Нәпсі мен намыс". 21.00 "Цена жизни". 22.00 Человек-невидимка. 23.00 "Секретные материалы". 0.00 Фактор страха.

31 АРНА

6.00 "Ризамын". 7.00 "Сүйген сұлу". 9.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 10.00 Т.с. "Счастливы вместе". 11.00 "Неслучайная встреча". 12.00 Мультсериалы. 14.00 "Мен саған ғашықпын". 15.00 Әзіл студия. 16.00 КазахSTAR. 17.00 Ераш. 18.00 Т.с. "Дворняжка Ляля". 19.00 "Неслучайная встреча". 20.00 Информбюро. 21.00 "Сүйген сұлу". 23.00 "Мен саған ғашықпын". 00.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 1.00 Х.ф. "Танго втроем". 3.00 К.ф. "Служители закона".

АЛАУ

7.00 Разбудильник. 9.00 РТН. 9.30 М.с. 10.00 Жаңалықтар. 10.30 М.ф.

страха.

31 АРНА

6.00 "Ризамын". 7.00 "Сүйген сұлу". 9.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 10.00 "Счастливы вместе". 11.00 "Неслучайная встреча". 12.00 Мультсериалы. 14.00 "Мен саған ғашықпын". 15.00 Әзіл студия. 16.00 КазахSTAR. 17.00 Ераш. 18.00 "Дворняжка Ляля". 19.00 "Неслучайная встреча". 20.00 Информбюро. 21.00 "Сүйген сұлу". 23.00 "Мен саған ғашықпын". 00.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 1.00 Х.ф. "Явление". 3.00 К.ф. "Кровавый алмаз".

АЛАУ

7.00 М.с. 7.50 С.Морозов. Судьба, с которой я не боролся. 9.00 РТН. 9.30 М.с. 10.00 Жаңалықтар. 10.30 М.ф. 11.00 Э. Сламханнның ән кеші. 13.00 "Жаркий лед". 14.00 Винатаж. 14.30 Baby Гид. 15.00 "Госпожа горничная". 16.00 Жаңалықтар. 16.30 М.ф. 17.00 Кекейтесті сұхбат. 17.30 Т. Асардың ән кеші. 19.00 Жаңалықтар. 19.30 Қылмыстық іс №. 20.00 РТН. 20.30 Солнечная кухня. 21.00

БІЛІМ ЖӘНЕ
МӘДЕНИЕТ

7.00 Қайырлы таң. 9.20 TED: Идеи, достойные распространения. 10.10 Фильм-ертегілер. 11.30 Ғасырлар пернесі. 12.05 TED: Таратуға тұрарлық идеялар. 13.00 Онлайн Астана. 14.30 Әдебиет әлемі. 15.00 "Шыңғыс хан". 16.05 TED: Идеи, достойные распространения. 17.00 Фильмы-сказки. 18.05 Бүгінгі ғылым. 19.05 TED: Таратуға тұрарлық идеялар. 19.30 Кітапхана. 21.20 Лови момент. 22.00 Онлайн Астана. 22.50 Опера "Кармен". 0.00 "Шыңғыс хан".

НТК

7.00 Жұлдыздар шеруі. 7.20

Торговый дом. 21.10 В ладу с природой. 21.30 Неизведанный Казахстан. 22.00 РТН. 22.30 Baby Гид. 23.00 Өмір ағымы. 0.10 Панорама дня.

ЕВРАЗИЯ

7.00 Доброе утро. 10.55 Т.с. "Дубровский". 11.50 Т.с. "Братство десанта". 12.55 Т.х. "Сүйген жар". 13.45 Т.х. "Джодха және Акбар". 14.35 Ашығын айтқанда. 15.30 Жаңалықтар. 15.40 Судебные истории. 16.40 Давай поженемся. 17.50 Пусть говорят. 18.55 Т.с. "Ветреная женщина". 20.00 Новости. 20.40 "Сүйген жар". 21.40 Жаңалықтар. 22.20 "Джодха және Акбар". 23.20 П@yтіна. 23.50 Т.с. "Чужой среди своих".

КТК

7.25 Жүрежкарды. 8.00 КТК қоржынынан. 8.50 Өнерлі отбасы. 10.10 Удиви меня. 11.20 Х.ф. "Два дня". 13.15 Другая правда. 14.15 Портрет недели. 15.20 Слуги народа. 16.30 "Сарай ханымдары". 17.30 "Махаббатта шек бар ма?". 18.30 "Тағдырмен тартыс". 20.00 Жаңалықтар. 21.00 Жаңалықтар. 21.35 Главная редакция. 22.15 Т.с. "Птица в клетке". 0.00 Т.с. "Хмуров".

11.00 Өмір ағымы. 13.00 Т.с. "Жаркий лед". 14.00 Дело №. 14.10 Солнечная кухня. 14.40 Неизведанный Казахстан. 15.00 Т.с. "Госпожа горничная". 16.00 Жаңалықтар. 16.30 М.ф. 17.00 Кекейтесті сұхбат. 17.30 Э. Сламханнның ән кеші. 19.00 Жаңалықтар. 19.30 Қоғам және әйел. 20.00 РТН. 20.30 Винатаж. 21.10 "Жаркий лед". 22.00 РТН. 22.30 Группа здоровья. 23.00 Өмір ағымы. 0.10 Панорама дня.

ЕВРАЗИЯ

7.00 Доброе утро. 10.55 "Дубровский". 11.50 "Братство десанта". 12.55 "Сүйген жар". 13.45 "Джодха және Акбар". 14.35 Ашығын айтқанда. 15.30 Жаңалықтар. 15.40 Судебные истории. 16.40 Давай поженемся. 17.50 Пусть говорят. 18.55 "Ветреная женщина". 20.00 Новости. 20.40 "Сүйген жар". 21.40 Жаңалықтар. 22.20 "Джодха және Акбар". 23.20 П@yтіна. 23.50 "Чужой среди своих".

КТК

6.50 КТК қоржынынан. 7.35 "Сарай ханымдары". 8.25 Жаңалықтар. 8.55 "Карадайы". 10.10 Т.с. "Отец Матвей". 12.00 Новости. 12.35 Главная редакция. 13.15 "Хмуров". 15.10 Семейные драмы. 16.25 "Сарай ханымдары". 17.30 "Махаббатта шек бар ма?". 18.30 "Тағдырмен тартыс". 20.30 Жаңалықтар. 21.00 Новости. 21.35 Диагноз. 22.15 "Птица в клетке". 0.00 "Хмуров".

"Жаркий лед". 22.00 РТН. 22.30 В ладу с природой. 23.00 "Қоңыр" шығармашылық кеші. 0.10 Панорама дня.

ЕВРАЗИЯ

7.00 Доброе утро. 10.55 "Дубровский". 11.50 "Братство десанта". 12.55 "Сүйген жар". 13.45 "Джодха және Акбар". 14.35 Ашығын айтқанда. 15.30 Жаңалықтар. 15.40 Судебные истории. 16.40 Давай поженемся. 17.50 Пусть говорят. 18.55 "Ветреная женщина". 20.00 Новости. 20.40 "Сүйген жар". 21.40 Жаңалықтар. 22.20 "Джодха және Акбар". 23.20 П@yтіна. 23.50 "Чужой среди своих".

КТК

6.50 КТК қоржынынан. 7.35 "Сарай ханымдары". 8.25 Жаңалықтар. 8.55 "Карадайы". 10.10 "Отец Матвей". 12.00 Новости. 12.35 Главная редакция. 13.15 "Хмуров". 15.10 Семейные драмы. 16.30 "Сарай ханымдары". 17.30 "Махаббатта шек бар ма?". 18.30 "Тағдырмен тартыс". 20.30 Жаңалықтар. 21.00 Новости. 21.30 Назарбаевым о главном. 22.30 Т.с. "Я не смогу тебя забыть". 0.20 "Хмуров".

"Еріксіз неке". 8.35 Күлкі базар. 9.00 КВН на бис. 9.30 "Универ". 10.05 "Интерны". 11.10 Камеди Вумен. 12.10 "Уличная магия". 12.40 М.с. 15.30 Сәлем BOX. 16.30 "Еріксіз неке". 18.00 Сұлу бол! 19.00 "Зайцев +". 19.30 Камеди Вумен. 20.30 Камеди Клуб. 21.00 "Универ". 21.30 "Интерны". 22.50 Күлкі базар. 23.15 Жасырын камера. 0.00 Х.ф. "Эксперимент".

7 АРНА

7.30 Сайқымазақтар. Жасырын камера. 8.00 Қыздар арасында. 9.00 "Цена жизни". 10.00 О самом главном. 11.00 Смеяться разрешается. 12.00 Жанкештілер жарысы. 13.00 Қорқыныш факторы. 14.00 Сайқымазақтар. Жасырын камера. 15.00 Такая LIFE. 15.30 Фабрика звезд. 16.30

"Гадалка". 17.00 Человек-невидимка. 18.00 "Арам ақша. Адал махаббат". 19.00 "20 минут". 19.50 "Нәпсі мен намыс". 21.00 "Цена жизни". 22.00 Человек-невидимка. 23.00 "Секретные материалы". 0.00 Фактор страха.

31 АРНА

6.00 "Ризамын". 7.00 "Сүйген сұлу". 9.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 10.00 "Счастливы

3 шілде, жұма

ҚАЗАҚСТАН

7.00 Таңшолпан. 10.00 Қазақстанның жаңа индустриялануы: 2015 жылдың I жарты жылдығының қорытындылары. 10.50 Айтуға оңай. 11.35 "Болашақ". 12.40 Иман айнасы. 13.00 100 нақты қадам: мемлекеттік қызмет мәртебелі іс. 13.45 Көкпар. 14.30 М.х. 15.00 Әйел бақыты. 16.10 "Келін". 17.00 Жан жылуы. 17.30 Жаңалықтар. 17.50 Әзекарды. 18.10 Концерт. 19.05 Ауыр өнеркәсіп: ел экономикасының локомитиві. 19.20 Қазақстан шетелдік көзімен. 19.35 "Болашақ". 20.30 Жаңалықтар. 21.05 Айтуға оңай. 21.50 Шын жүректен. 22.40 "Келін". 23.35 Түнгі студияда Н. Қоянбаев. 0.05 Жаңалықтар. 0.35 Әзекарды. 0.55 К.ф. "Сардар".

ХАБАР

7.00 Айтұмар. 8.00 Астана кештері. 10.00 Жаңалықтар. 10.10 "Гре-чанка". 11.00 Новости. 11.15 Д.ф. "Әр үйдің сыры басқа". 11.45 Магия кухни. 12.25 М.с. 13.00 Жаңалық-

вместе". 11.00 "Неслучайная встреча". 12.00 Мультсериалы. 14.00 "Мен саған ғашықпын". 15.00 Әзіл студия. 6.00 КазахSTAR. 17.00 Ералаш. 18.00 "Дворянка Ляля". 19.00 "Неслучайная встреча". 20.00 Информбюро. 21.00 "Сүйген сұлу". 23.00 "Мен саған ғашықпын". 00.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 1.00 Х.ф. "Долгая помолвка". 3.00 К.ф. "Мистер простофиля".

тар. 13.00 Жаңалықтар. 13.15 "Семейные мелодрамы". 14.10 "Женский доктор". 15.00 Новости. 15.15 Бұйымтай. 16.00 Өмір сабақтары. 16.30 Ұлт саулығы. 17.00 Жаңалықтар. 17.15 Бармысың, бауырым? 18.00 Новости. 18.15 Д.ф. "Астана: воплощенная мечта". 19.00 Орталық хабар. 20.00 Жаңалықтар. 20.30 Сильные духом. 21.00 Новости. 21.30 Самға Жұлдыз. 23.30 Х.ф. "Сапожник". 1.30 Жаңалықтар.

ҚАЗАҚСТАН-ҚОСТАНАЙ

7.00 Тобыл таңы. 9.00 Жаңалықтар. 9.25, 9.55, 11.25, 12.25, 13.55, 15.10, 17.25, 18.25, 22.30, 23.55 Телемаркет. 9.30 М.с. 10.00 Новости. 10.35 "Маруся". 11.30 Первая студия. 12.00 М.с. 12.30 "Берега сардар". 13.00 Жаңалықтар. 14.00 "Үй болу қиын". 15.15 "Чудеса природы". 16.00 "Айналайын". 17.00 "Кең ауқымда". 17.30 М.с. 17.50 Жаңалықтар. 18.10 Алдаспан. 18.25 Новости. 18.55 "Сенбес сәуле". 19.30 Бірінші студия. 20.00 Жаңалықтар. 20.30 Сап түзе! 21.00 Новости. 21.30

18.55 Концерт. 19.45 Бенефис-шоу. 21.00 Жеті күн. 22.00 Х.ф. "Путь Лидера. Огненная река". 23.30 Турнир по боям без правил MMA.

ҚАЗАҚСТАН-ҚОСТАНАЙ

8.00 Жаңалықтар. 8.30, 8.55, 11.35, 12.55, 13.55, 16.20, 17.55, 18.25, 19.55 Телемаркет. 8.40 М.с. 9.00 Новости. 9.35 Х.ф. "Меня зовут Кожа". 11.40 Регион'10. 12.00 Теле-триптих "00.00". 13.00 Третий тайм. 13.20 "Берега сәулеткер". 14.00 Концерт. 16.00 Т.х. "Төуекел". 17.00 Д.ф. "Абулхаир Мухаммед Гази Бахадур Хан". 18.00 Арқа әуендері. 18.30 Т.с. "Дело гастронома". 19.30 Элегиалық эсселер. 20.00 Алдаспан. 20.30 Дамафон. 21.00 Арқа-ақпарат. 21.35 Х.ф. "Крапленый".

АСТАНА

8.00 Эн шашу. 9.25 Суперпапа. 10.05 Жақсыларға жол ашқан. 10.35

15.00 Бенефис-шоу. 16.15 Х.ф. "Осторожно, королева". 18.15 Д.ф. "Операция "Сапфир". 19.15 Вечер оперетты. 21.00 Жеті күн. 22.00 Мюзикл "Арман жолы". 23.00 "Путь Лидера. Железная гора". 0.40 Концерт.

ҚАЗАҚСТАН-ҚОСТАНАЙ

8.00 М.ф. 9.30, 11.30, 12.25, 13.20, 15.55, 16.55, 18.25, 19.25 Телемаркет. 9.35 К.ф. "Аңшы бала". 11.00 Д.ф. "Ел анасы". 12.00 Высота воли. 12.30 Сап түзе! 13.00 Даму дінгектері. 13.30 Арқа әуендері. 14.00 А. Үлкенбаеваның шығармашылық кеші. 16.00 "Төуекел". 17.00 Д.ф. "Абулхаир Мухаммед Гази Бахадур Хан". 18.00 Интонация. 18.30 "Дело гастронома". 19.30 Волшебный фонарь. 20.00 Қазына. 20.30 Вывоз. 21.00 Арқа-ақпарат. 21.35 Х.ф. "Крапленый".

АЛАУ

7.00 М.с. 7.50 Знаки судьбы. 9.00 РТН. 9.30 М.с. 10.00 Жаңалықтар. 10.30 М.ф. 11.00 Т. Асардың ән кеші. 13.00 "Жаркий лед". 14.00 Группа здоровья. 14.25 Қылмыстық іс №. 14.35 Советские мафии. 15.00 "Госпожа горничная". 16.00 Жаңалықтар. 16.30 М.ф. 17.00 Көкейтесті сұхбат. 17.30 "Қоңыр" шығармашылық кеші.

"Маруся". 23.00 Телетриптих "00:00". 0.00 Жаңалықтар.

АСТАНА

7.00 Эн шашу. 7.10 "20:30". 7.40 Жаңалықтар. 8.30 Такси. 9.00 "Жетім өссе". 10.00 Жаңалықтар. 10.30 "Фериха". 11.40 "Қыз ғұмыры". 12.20 "Мадхубала". 13.00 Жаңалықтар. 13.10 "Сырты бүтін...". 14.00 Новости. 14.10 Эн мен өзіл. 15.15 "Жетім өссе". 16.40 Kaznet. 17.05 Такси. 17.30 "Фериха". 18.40 "Қыз ғұмыры". 20.00 Жаңалықтар. 20.30 "20:30". 21.00 "Порох и дробь". 22.00 "Фериха". 23.00 Астана жұлдызы-2014. 1.00 "Мургер".

БІЛІМ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТ

7.00 Қайырлы таң. 9.20 TED: Идеи, достойные распространения. 10.10 Фильм-эрегілер. 11.30 Ғасырлар пернесі. 12.05 TED: Таратуға тұрарлық идеялар. 13.00 Онлайн Астана. 14.15 Лидер 21 века. 15.00 "Шыңғыс хан". 16.05 TED: Идеи, достойные распространения. 17.00 Фильмы-сказки. 18.05 Эйнштейн

Күлдірген. 11.00 Дүние жарық. 11.30 "Қыз ғұмыры". 12.10 "Мадхубала". 12.50 Т.с. "Настоящие". 14.55 Х.ф. "Суперневестка". 17.00 Д.ф. "Артерия Астанадан басталады". 17.20 Қалжың-қоржын. 17.40 Ел аузында. 18.00 Астана жұлдызы-2015. 22.30 Х.ф. "Волк с Уолл-стрит". 1.45 "Ұмытылмас".

БІЛІМ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТ

7.00 Сол бір кеш... 8.25 Х.ф. "Бой-ся, враг, девятого сына". 10.45 Золотая середина. 12.00 Астанаға саяхат. 13.00 Х.ф. "Дервиш вызывает Париж". 14.40 Концерт. 16.00 XXI ғасыр көшбасшысы. 17.30 Кітапхана. 18.05 Өзен бойында. 19.05 Концерт. 21.00 Х.ф. "Любятте тебя". 23.25 К.ф. "Біздің сүйікті дәрігер".

НТК

7.55 Жұлдыздар шеруі. 8.10 М.ф. 9.30 Звезданутые. 10.00 М.ф. 11.40

АСТАНА

8.00 Эн шашу. 8.10 К.ф. "Мустафа Шокай". 10.55 Концерт. 13.55 Строка жизни. 14.20 "Настоящие". 16.30 "Сырты бүтін...". 17.00 народное лото. 17.20 Сырласу. 18.10 Бай бол. 18.40 "Қыз ғұмыры". 19.20 "Мадхубала". 20.05 Астана - армандар орындады. 20.30 "20:30". 21.20 Репортер представляет. 21.40 Х.ф. "Сумерки". 0.00 "Ұмытылмас".

БІЛІМ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТ

7.00 Концерт. 8.45 Бейтерек. 9.50 Тарихтан бір күн. 10.10 Ғылыми кеңес. 11.00 Арнайы жоба. 12.00 Кеше ғана. 13.10 К.ф. "Біздің сүйікті дәрігер". 14.45 Джаз-рандеву. 16.00 Лидер XXI века. 17.15 Астана-арқау. 18.35 Ғажайып туынды. 19.00 Концерт. 20.25 К.ф. "Біржан сал". 22.55 Тайные знаки. 22.30 Река звука.

19.00 Жаңалықтар. 19.30 Қазақстан байтақ елке. 20.00 РТН. 20.30 ПроАгро. 21.00 "Жаркий лед". 22.00 РТН. 22.30 Стиль жизни. 23.00 Пай-пай, кыздар-ай. 0.10 Панорама дня.

ЕВРАЗИЯ

7.00 Доброе утро. 10.55 "Дубровский". 11.50 "Братство десанта". 12.55 "Сүйген жар". 13.45 "Джодха және Акбар". 23.20 П@утіпа. 23.50 "Чужой среди своих".

ізімен. 19.05 TED: Таратуға тұрарлық идеялар. 19.30 Кітапхана. 21.00 Әңгіменің ашығы. 22.00 Онлайн Астана. 22.50 Сол бір кеш... 0.00 "Шыңғыс хан".

НТК

7.00 Жұлдыздар шеруі. 7.20 "Еріксіз неке". 8.35 Күлкі базар. 9.00 КВН на бис. 9.30 "Универ". 10.05 "Интерны". 11.10 Камеди Вумен. 12.10 "Уличная магия". 12.40 М.с. 15.30 Сәлем ВОХ. 16.30 "Еріксіз неке". 18.00 Сұлу боп! 19.00 "Зайцев +". 19.30 Камеди Вумен. 20.30 Камеди Клуб. 21.00 "Универ". 21.30 "Интерны". 22.50 Күлкі базар. 23.15 Жасырын камера. 0.00 Х.ф. "Побег из тюрьмы".

7 АРНА

7.30 Сайқымазақтар. Жасырын камера. 8.20 Қыздар арасында. 9.00 "Цена жизни". 10.00 МУЗ ТВ-2010. 12.00 Жанкештілер жарысы. 13.00 Қорқыныш факторы. 14.00 Сайқымазақтар. Жасырын камера. 15.00 Икона стиля. 16.00 Измайловский парк. 18.00 Концерт. 19.50 Q-елі. 20.40

"Маша и Медведь". 12.20 Қыз қылығы. 14.00 Күлкі базар. 14.20 М.х. 14.50 Х.ф. "Гарфилд-2: история двух кошечек". 16.20 Х.ф. "Доктор Дулиттл-3". 18.00 Күлкі базар. 18.30 Тематик-шоу. 19.30 Караоке-киллер. 20.30 Х.ф. "Люди X". 22.30 Х.ф. "Громобой". 1.00 Дом 2.

7 АРНА

8.00 Шебербек ағай. 9.00 Орел и решка. 10.00 Караоке - живой звук. 12.00 К.ф. "Хамити Шарманың қалыңдығы". 14.30 Номинант премии "Жас дидар" - "Кетім" фильмі. 15.00 Х.ф. "Самара". 19.00 Q-елі. 20.00 Art football. 21.00 Х.ф. "Загнанный". 23.00 Бокс. 0.00 Х.ф. "Берни".

31 АРНА

6.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 7.00 Қазақша концерт. 8.00 "Ризамын". 9.00 Ералаш. 10.00 "Эльф". 12.00 "Налекке". 12.30 Алдараспан,

НТК

7.55 Күлкі базар. 8.20 М.х. 9.00 Рыжие. 9.30 Х.ф. "Доктор Дулиттл-3". 11.20 М.ф. 12.55 Х.ф. "Гарфилд-2: история двух кошечек". 15.00 Кыз қылығы. 16.00 Алтын таспа. 17.00 Караоке-киллер. 18.00 Х.ф. "Люди X". 20.00 М.ф. 21.30 Ең күлкілі өртістер. 22.20 Тематик-шоу. 23.20 WiFi-25. 0.00 Х.ф. "Белые цыпочки".

7 АРНА

08.00 Шебербек ағай. 9.00 Музыкальная академия Евровидения. 10.00 Измайловский парк. 12.00 К.ф. "Сезім сергелдені". 15.00 "Самара". 18.00 Концерт. 20.00 Q-елі. 21.00 Премия МузТВ-2010. 0.00 Х.ф. "Загнанный".

31 АРНА

6.00 "Ризамын". 9.00 Шоу "100%". 10.00 М.ф. "Скуби-Ду и

Жаңалықтар. 15.40 Судебные истории. 16.40 Давай поженимся. 17.50 Пусть говорят. 18.55 "Ветреная женщина". 20.00 Новости. 20.40 "Сүйген жар". 21.40 Жаңалықтар. 22.20 "Джодха және Акбар". 23.20 П@утіпа. 23.50 "Чужой среди своих".

КТК

6.50 КТК қоржынынан. 7.35 "Са-

Айна онлайн. 21.00 Караоке - живой звук. 23.00 Х.ф. "Я не знаю, как она делает это".

31 АРНА

6.00 "Ризамын". 7.00 "Сүйген сұлу". 9.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 10.00 "Счастливы вместе". 11.00 "Неслучайная встреча". 12.00 Мультсериалы. 14.00 "Мен саған ғашықпын". 15.00 Х.ф. "Проект "Золотой глаз". 19.00 "Уральские пельмени". 20.00 Информбюро. 21.00 "Сүйген сұлу". 23.00 "Мен саған ғашықпын". 00.00 Алдараспан, Шаншар, Нысана күнделігі. 1.00 Х.ф. "Эльф". 3.00 К.ф. "Дневник памяти".

АЛАУ

7.00 М.с. 7.50 И. Крутой. Мой путь. 9.00 РТН. 9.30 М.с. 10.00 Жаңалықтар. 10.30 М.ф. 11.00 "Қоңыр" шығармашылық кеші. 13.00 "Жаркий лед". 14.00 В ладу с природой. 14.25 Торговый дом. 14.45 Киноклуб. 15.00 "Госпожа горничная". 16.00 Жаңалықтар. 16.30 М.ф. 17.00 Көкейтесті сұхбат. 17.30 Пай-пай, кыздар-ай. 19.00 Жаңалықтар. 19.30 Тәуелсіз

АЛАУ

7.30 М.ф. 9.00 РТН. 9.30 М.с. 10.20 Неизведанный Казахстан. 10.50 Группа здоровья. 11.10 Тайны нашего кино. 12.00 Н. Караченцов. Нет жизни до и после. 13.00 В. Шалевич. Любовь немолодого человека. 14.00 Ә. Бейсеуовке арналған кеш. 16.00 ПроАгро. 16.30 Тәуелсіз елдің туғалары. 17.00 Стиль жизни. 17.30 Жұлдыз-топ. 18.30 Қауіпсіз жол. 19.00 Қылмыстық іс №. 19.30 Baby Гид. 20.00 РТН Подробности. 20.50 Винтаж. 21.30 Солнечная кухня. 22.00 Советские мафии. 22.30 Кезайым. 0.00 Панорама недели.

АЛАУ

7.00 М.ф. 9.00 Торговый дом. 9.30 М.с. 10.20 Baby Гид. 10.50 В ладу с природой. 11.10 Киноклуб. 11.30 Солнечная кухня. 12.00 ПроАгро. 12.30 РТН Подробности. 13.20 Винтаж. 14.00 Хит-парад. 15.00 Қоғам және әйел. 15.30 Қазақстан байтақ елке. 16.00 Моя правда. 17.00 "Госпожа горничная". 21.00 В поисках истины. 22.00 Эн-Хадиша концерті. 0.00 Ичи Ветрова!

рай ханымдары". 8.25 Жаңалықтар. 8.55 "Карадайы". 10.10 "Отец Матвей". 12.00 Новости. 12.35 Главная редакция. 13.15 "Хмуров". 15.10 Семейные драмы. 16.30 "Сарай ханымдары". 17.30 "Махаббатта шек бар ма?". 18.30 "Тағдырмен тартыс". 20.30 Жаңалықтар. 21.00 Новости. 21.35 Наша правда. 22.35 "Я не смогу тебя забыть". 0.25 "Хмуров".

елдің туғалары. 20.00 РТН. 20.30 Группа здоровья. 21.00 "Жаркий лед". 22.00 РТН. 22.30 Солнечная кухня. 23.00 Ә. Бейсеуовке арналған кеш. 0.10 Панорама дня.

ЕВРАЗИЯ

7.00 Доброе утро. 10.55 "Каждый за себя". 11.50 "Братство десанта". 12.55 "Сүйген жар". 13.45 "Джодха және Акбар". 14.40 Жұма уағызы. 14.55 Қылмыстық іс №. 15.30 Жаңалықтар. 15.40 Х.ф. "Ландыш серебряный". 17.40 Жди меня. 18.50 Поле чудес. 20.00 Новости. 20.40 "Сүйген жар". 21.40 Жаңалықтар. 22.20 "Джодха және Акбар". 23.20 П@утіпа. 23.50 Три аккорда.

КТК

6.50 КТК қоржынынан. 7.35 "Сарай ханымдары". 8.25 Жаңалықтар. 8.55 "Карадайы". 10.10 "Отец Матвей". 12.00 Новости. 12.35 Наша правда. 13.35 "Хмуров". 15.30 Семейные драмы. 16.50 КТК қоржынынан. 17.45 "Карадайы". 20.30 Жаңалықтар. 21.00 Новости. 21.35 Наша правда. 22.30 Х.ф. "Мечтать не вредно". 0.30 Тайный шоу-бизнес.

ЕВРАЗИЯ

6.00 Т.х. "Три мушкетера". 8.00 Таңғы пошта. 8.30 П@утіпа. 8.50 Жаңалықтар. 9.00 Новости. 9.10 Смак. 9.45 Х.ф. "Тариф новогодний". 11.35 Фабрика грез. 12.05 "Ду кош шоколад". 13.00 Караоке такси. 13.30 101 кеңес. 14.00 П@утіпа+. 14.50 Угадай мелодию. 15.35 Добрый вечер, Казахстан! 16.40 Т.с. "Другая женщина". 20.00 Первая программа. 20.35 "Другая женщина". 21.30 Кешкі кездесу. 22.50 Жаңалықтар. 23.20 Эн дария. 0.05 Х.ф. "Спираль".

КТК

7.15 Х.ф. "Зина-Зинуля". 8.50 КТК қоржынынан. 9.50 Удиви меня. 11.00 Звездная жизнь. 12.00 Новости. 12.35 Х.ф. "В ожидании весны". 14.30 Путь на Олимп. 15.00 "Махаббат мұңы". 16.30 Той BestStar. 18.00 "Карадайы". 21.00 Очная ставка. 22.00 "Беременная в 16". 23.00 Х.ф. "Мама поневоле". 1.25 Ревизорро.

ЕВРАЗИЯ

6.00 Жаңалықтар. 6.35 Контрольная закупка. 7.00 "Три мушкетера". 8.35 Жаңалықтар. 8.45 Воскресные беседы. 9.00 Новости. 9.10 Здоровье. 10.10 "Казлото". 10.45 "Фрунзик Мкртчян. Человек с гордым профилем". 11.55 Кешкі кездесу. 13.05 Караоке такси. 13.40 101 кеңес. 14.05 Эн дария. 15.00 Концерт Ирины Аллегровой в Олимпийском. 16.45 Т.с. "Ветер в лицо". 21.00 Аналитика. 22.00 П@утіпа+. 23.05 Х.ф. "Форт Росс". 1.10 Что? Где? Когда?

КТК

7.05 М.с. 8.15 КТК қоржынынан. 10.00 Х.ф. "Гадкий утенок". 13.45 Звездная жизнь. 14.45 Дорога домой. 15.00 "Махаббат мұңы". 16.25 Жаңа әзіл - жаңа ән-2015. 17.00 М. Жүнісов мен Қ. Нұртас. 20.00 Өнерлі отбасы. 21.00 Х.ф. "Последний день". 0.35 Удиви меня!

● ӨМІРДІҢ ӨКСІГІ – ЕСІРТКІ

Өмірге адам бір-ақ рет келеді

Гүлназым САҒИТОВА

Бүгінде нашақорлық қоғамымыздың қасіреті, көзге көрінбес келеңсіз жауы десек, артық айтқандық емес. Маман дәрігерлердің сөзімен айтсақ, қазіргі таңда нашақорлық елімізде тұрған ең өткір проблеманың бірі болып табылады. Міне, осы мәселеге байланысты Қостанай қаласындағы №6 "Южный" орталық тандырылған кітапхана жүйесінің құрылымдық бөлімшесінде "Нашақорлыққа жол жоқ" тақырыбында өткен диалогтық формада іс-шара барысында мамандар, жастар жан-жақты талқылады, өздерінің ой-пікірлерін жеткізді. — Нашақорлық болашағымызға қауіп төндіріп тұрған індет.

Үлкен-кішіміз болмасын осы індетке қарсы тұрып, әрбір тиімді алдын алу шараларын жүргізуіміз керек. Жастарымызға, мектеп оқушыларына нашақорлықтың, есірткі заттарының адам организмине, отбасыға тигізер әсері, зардаптары қандай екендігі туралы баяндайтын бейнероликтер, көріністер көрсетіп қана қоймай, бос уақытты тиімді пайдалану мен салауатты өмір салтын ұстануға шақырып, насихаттық жұмыстар легін тоқтатпауымыз қажет, — деді кітапханашы Әлия Сәйпенова.

Содан кейін жиналғандарға өңірдегі салауатты өмір салтын қалыптастыру орталығының ма-



маны Жанна Байтұрсынова электрондық бейнекөріністер арқылы есірткі дегеніміз не, адам баласы осы заттарды қолданғаннан кейін тигізер зиянды әсері, соңында қандай келеңсіз, айықпас жағдайға, дертке душар болатын-

дығы туралы айтып берді. Ал, облыстық наркологиялық диспансердің психологы Елена Исакова нашақорлыққа байланысты нақты өмір шындығын баяндайтын дәлелдер келтіре, болған жағдайлар мен табиғи, химиялық қосындылар, синтетикалық жол арқылы, өсім

Қостанай



АҚШАМЫ

www.kostanaytany.kz

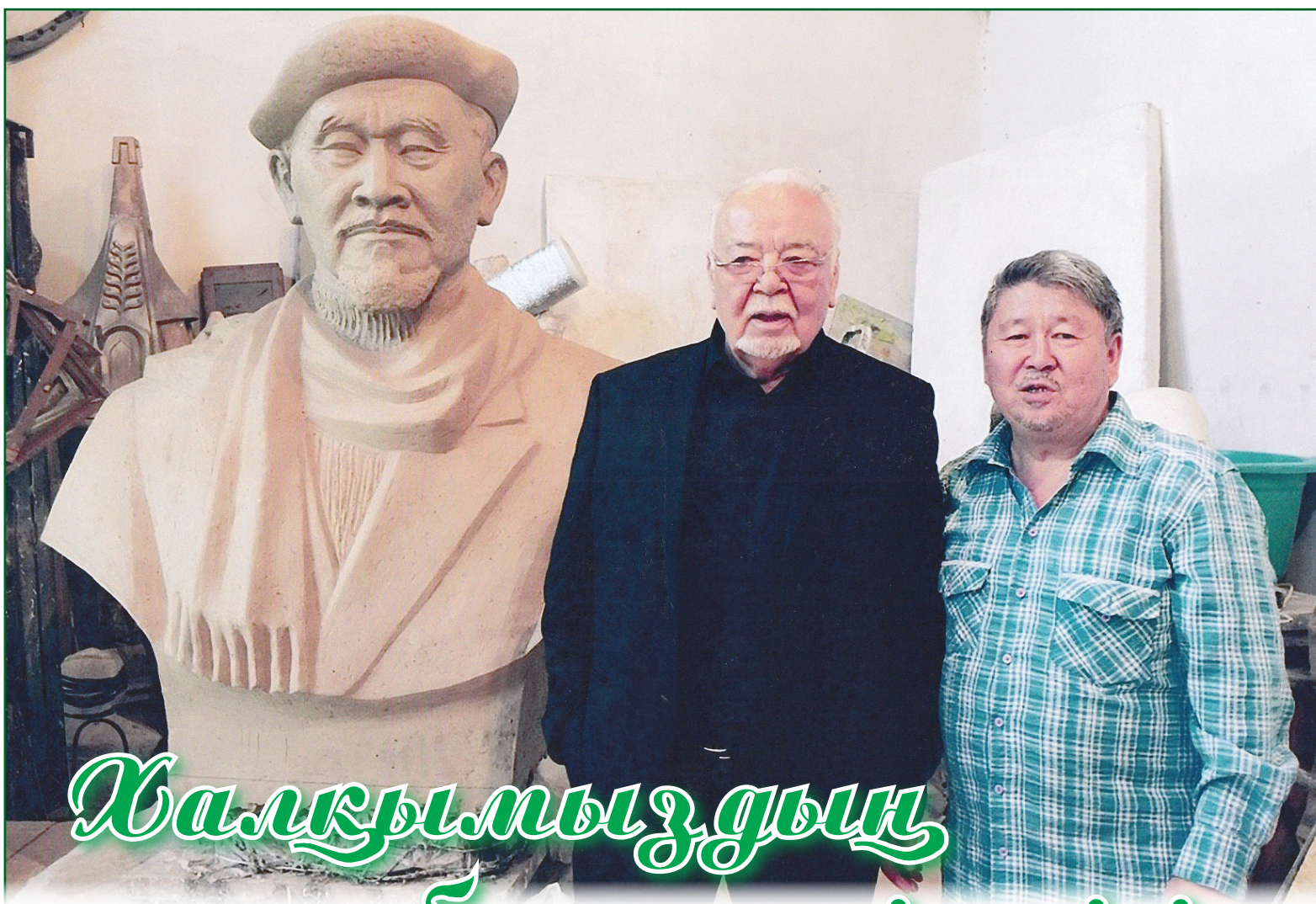
kostanaytany@mail.ru



Жұма
№12
26 маусым
2015 ж.

«Қостанай таңының» танымдық-тағылымдық, көңілашар қосымшасы

ЖӘДІГЕР



Халқымыздың бае мұңайшысы

Хакімжан Наурызбаевтың туғанына 90 жыл

**Сәлім
МЕНДІБАЙ**

Қазақтың тұңғыш мүсіншісі, Қазақстанның халық суретшісі, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік сыйлығының лауреаты, «Парасат» және «Құрмет» ордендерінің иегері, профессор Хакімжан Есмаханұлы Наурызбаевтың туғанына биыл 90 жыл толады. Марқұм Х.Е.Наурызбаевты кәсіби білім алған тұңғыш қазақ мүсіншісі ретінде ел жақсы біледі. Ол басқаны айтпағанда, Ұлы Абайдың, Жамбыл Жабаевтың, Шоқан Уәлихановтың, Қаныш Сәтбаевтың ескерткіштерін тұңғыш рет сомдап, монументальді өнерде өз қолтаңбасын қалдырған қас шебер. Сонымен бірге рес-

публиканың барлық облыс орталықтарында Х.Наурызбаевтың туындылары қаланың көрікіне көрік қосып, халыққа рухани-эстетикалық дем беріп тұр.

– Х.Е.Наурызбаевтың 90 жылдық мерейтойына орай кемеңгер мүсіншінің атын келешек ұрпақ есінде мәңгі қалдыру мақсатында оның өз ескерткішін қою біздің қасиетті борышымыз және перзенттік парызымыз деп есептеймін, – дейді Қазақстан Республикасы Сәулетшілер одағының президенті А.Рүстембеков.

Бұл ретте біздің мүсінші ағамызбен талай жылдар бойы бірге жүріп, лайықты шәкірті бола білген Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Тілеуберді Бинашев өз ұстазының

мүсін-ескерткішін жасапты.

Ол әдейі редакцияға келіп, осы орайда атқарылған істерден хабардар етті.

Өз ісінің шебері жасаған мүсінге КСРО Халық әртісі А.Әшімов, Қазақстан Суретшілер одағы басқармасының төрағасы Б.Өмірбеков, Қазақстан Сәулетшілер одағының президенті А.Рүстембеков және басқа мамандар жоғары баға берген.

– Мүсінді Хакімжан ағамыздың туған өлкесі, Қостанайға орнатсақ қас талантқа көрсетілген ерекше құрмет болар еді, – дейді Тілеуберді Бинашев.

СУРЕТТЕ: Асанәлі Әшімов пен мүсінші Тілеуберді Бинашев Хакімжан Наурызбаев ескерткіші қасында.



Бүгінгі санда:

**Қызым, саған
айтам!**



12-бет

**Сұлулық сыры
– күтімде**



13-бет

Жеңімпаздар

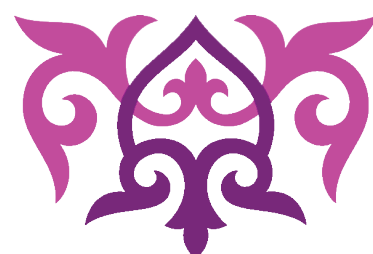


14-бет

**Бар өмірін
күреске
арнаған**



16-бет



Баспасөз – 2015

"Қостанай таңы" – сенің газетің

Газет аптасына үш рет: сейсенбі, сәрсенбі, жұма күндері шығады. Сейсенбі, сәрсенбі күндері 12 беттен, жұмада екі рет 16 бет, екі рет «Ақшам» қосымшасымен 24 бет болып шығады. Сәрсенбі, жұма күндері басылым түрлі-түсті болып басылады.

«Қостанай таңы» газетіне жазылу бағасы жыл басынан өзгеріссіз қалады, яғни:

– жеке оқырмандарға жа-

зылу бағасы:

6 айға – 1900 теңге.

– кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар үшін:

6 айға – 2100 теңге.

– Ұлы Отан соғысы ардагерлері үшін:

6 айға – 1750 теңге.

«Қостанай таңы» газетіне «Қазпошта» бөлімшелерінде және аймақтық «Қостанайские новости» газеті редакциясының баспасөз тарату қыз-



метінде жазыла аласыз.

Қостанай қаласы бойынша газеттің индексі:

– жеке оқырмандар үшін – 54679
– зейнеткерлер мен Ұлы Отан соғысына қатысушылар үшін – 54680

– кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар үшін – 54681
Селолық жердегі жазылушылар үшін газеттің индексі:

– жеке оқырмандар үшін – 54682

– зейнеткерлер мен Ұлы Отан соғысына қатысушылар үшін – 54683

– кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар үшін – 54684.



Ақмаңдайлым

ҚЫЗ-КЕЛІНШЕКТЕРГЕ АРНАЛҒАН БЕТ



• КЕҢЕС

Қызым, саған айтам!

(Ұзатылып бара жатқан қызына анасының өсиеті)

Қызым!

Өзің бойжетіп, үйімізден шығып, адамдары мүлдем бейтаныс бір шаңыраққа барасың, мінез-құлқы беймәлім бір адамның өмірлік жолдасына айналасың. Сен оның қызметкері бол, ол саған жәрдемші болсын!

1. Қанағатшыл бол! Өмірлік жолдасыңның тапқан азық-түлігін, дүние-мүлкінің бәрін де қанағатшылықпен қабыл ал. Өйткені қанағат жаныңды рахатқа бөлейді.

2. Айтылған сөздерді әрдайым зейін қойып тында. Өмірлік жолдасына қарсылық білдірме, онымен пікірлес және ынтымақта бол!

3. Өмірлік жолдасыңның көзі түсетін барлық жерге көңіл бөл.

4. Жағымсыз иіс шығуы мүмкін болған нәрселердің бәрін таза ұста. Үйіңнен үнемі жағымды иіс шығып тұрсын.

5. Есінде болсын: тазалық пен әдемілік суға байланысты. Барлық нәрсе сумен тазарады.

6. Ердің тамақтанатын және ұйықтайтын уақытына назар сал. Тамақты оның ойындағыдай етіп дайында.

7. Үйдегі мал-мүлік, жиһаздарға ықтият бол.

8. Ердің жақындарымен жақсы қатынаста бол. Сенің үй иесі, берекесі екендігін білдіреді.

9. Ердің сырын ешкімге айтпа.

10. Ердің құрмет тұт, айтқанын орында. Сөз қайтарып қарсы шықпа.

Қысқасы, қызым, өмірлік жолдасына құрмет көрсетіп, қаншалықты көңіл бөлсең, оған соншалықты сүйкімді боласың.

«Мұсылман әйелдің ері алдындағы міндеттері» кітабынан.



Байқау

Қыздың көркі бұрылында!

Байқауға қатысып, бақ сынаймын деген бұрымды арулар 54-28-42 нөміріне хабарласыңыздар.

«Ақмаңдайлым» қыз-келіншектерге арналған бетінде жарияланған «Бұрымды арулар» байқауының бүгінгі үміткері – Дидар ИБРАЕВА. Ол Қостанай гуманитарлық колледжінің түлегі.

– Шаш тек сұлулық пен мәдениеттіліктің белгісі ғана емес, ол қыздар қауымына берілген Алланың бір айрықша сыйы, еншісі. Шолпы, шашбау – сол сый құрметке сай әр қыздың әсем табиғатымен нәзік жаратылысына лайықталған қазақтың талғампаздық үлесі, әрі ұлттық сыр сипаты ғой. Шашымды қатты қарап күтемін.

Мен сұсабынды көп қолданбаймын, мейлінше аз қолдануға тырысамын. 2 шәй қасық сұсабынды 1 стакан суда араластырып жуамын. Жылы сумен ғана шайқаймын. Одан кейін бальзам шайғышпен шаймын. Бальзам шайғыштар шашқа жұмсақтық пен олардың жақсы таралуына көмектеседі. Сонымен қатар, шашыма қолдан жасалған маскаларды пайдаланамын. Әсіресе, айранмен жасай жуамын, – дейді Дидар.



• ОЙ-ТОЛҒАМ

Қазақ қызының тағдыры алаңдатады

Қазақтың көзі ашық, көкірегі ояу қыздары көздері бояу қыздарға айналып бара жатыр! Халқымыз қыздардың тәрбиесіне ерекше көңіл бөлген. «Қыз үйде, қылығы түзде», «Жақсы қыз екі жаман баланы құрайды», «Қызға қырық үйден тыйым» деген мақал-мәтелдер осының айқын дәлелі. Ата-бабаларымыз қызды жат жұрттық деп, барынша ізетті, сыпайы, инабатты, ибалы, мейірімді де қайырымды, қылықты да қырмызы болуын әрдайым қадағалап отырған.

Сонымен қатар, қазақ халқы қыз баланың әдет-ғұрып, салт-санасына үлкен мән берген. Қызға қырық үйден тыйым салып, отба-

сылық өмірге жастайынан тәрбиеленген. Қыз баланың абыройының төгілуі, бүкіл ру, халқына қара таңба, дақ ретінде қабылданған. Ал қазір ше? Қазір бәрі басқаша әрі жоғарыда айтылғандарға мүлдем кереағар. Заман өзгерді ме, әлде заман емес, адам өзгерді ме, әйтеуір, «Әй» дейтін әже, «қой» дейтін қожам жоқ, сонау ХІ ғасырдың өзінде Мәңке би болжап кеткен «қарап тұрған жігітке қыз артылған» ақырзаман орнағандай... «Қазақ қызы – бар мұратын отбасының игілігіне байлаған, әлемдегі ең ізгі қыз.

Қазақ қызы – бар тілегін перзентінің жолына арнаған, әлемдегі ең мейібан қыз. Қазақ қызы – бар

бақытын некелі ерін сыйлап, отбасының түтінін түзу шығарған әлемдегі ең адал қыз. Ұлттың ұйытқысы, ұрпақтың анасы. Солай болған, солай бола беруге тиіс. Неге десеніз, бұл қыздың бойында сиқырлы, құтты, өзгеше қасиет бар, оның аты – сұлулық: жан сұлулығы, тән сұлулығы... Ол рас, «әлемдегі ең сұлу – Қазақ қызы», – деп Мұхтар Мағауин айтып кеткендей, боянсақ та иманымызды, қарапайымдылығымызды жоғалтпайық!

Сөз соңында «иманы бар ибалы қыздар ғана ертең елдің айналар анасына» дегім келеді.

Гүлдана ӘБДІБАЕВА,
ҚМУ-дің 1 курс
студенті.

БЕТТІ ДАЙЫНДАҒАН: ҮШ ҚЫЗ.

• СЫР

Бойжеткен талғамымен таныссыз ба?

Талғамның өзгергені рас қой. Әсіресе, арулардың талғамы... көбі баяғыша ішкі сезімін, ойын жеткізе алмай, қысылып, қипақтап тұратын жігіттерді ұнатпайды. Оларды жасыққа балайды. Ал бұл заманда ерлігі мен өрлігі көзге түсіп тұратын, батыл жігіттердің жолы болғыш. Неге? Менің құрбым, неге екенін қайдам, соңғы жылдары өзгеріп кетті. Мінездегі ұяңдықпен, жүзіндегі мейірімділікпен, ішкі дүниесіндегі нәзіктікпен күресуді мақ-

сат етті. Өзін қатыгез әрі салқынқанды қырынан көргісі келді. Бәлкім, тағдыры соған итермелеген болар. Бір таңқаларлығы, «Неге, сен өзіңе лайық жігітпен қол ұстаспайсың, неге шеттетесің бәрін де?» деген сұрағыма былай деп жауап берді:

– Мен бұзық, дөрекі мінезді болса да Нұрлыбекті ғана ұнатқан сияқтымын. Бірақ онымен бірге өмір сүруге әзірге дайын емеспін.

– Қалайша?

– Біріншіден, өзімді мына өмірге

«машықтандырып» болған жоқпын. Екіншіден, дөрекі, бұзық жігітте ғана жасықтық болмайды екен.

Бұдан соң мен соңғы кездері қолқа салып жүрген бір жігітті есіне салдым.

– ...Ол оқыған, қызметі де бар. Жап-жақсы жігіт қой.

– Бәлкім... Бірақ ол мені баурап ала алмады.

– Неге? Нұрлыбек сияқты машинасы бар, дөкейдің ұлы болмағаны үшін бе?

– Жоқ. Мені байлық та, атақ та қызықтырмайды. Оның көлігі жоқ, дөкейдің

ұлындай мінезді болғанын көргім келеді. Ешуақытта «шаршадым», «ауырдым» деген сөзін естіртпейтін, сыр алдырмайтын өрлік пен ерлік көргім келеді бойынан. Ал ол... Маған сөз айтқалы, менің қас-қабағымға қарап, дәл өз деңгейімде өмірдің күйбең тіршілігіне әлсіздігін танытқаны мені қинай түседі. Мен оның жанында қорғансыздың күйін кешіп өтетін сияқтымын...

Иә, құрбым осылай жауап қатты. Мен оның талғамын түсінуге тырысып жүрмін.

Ш.ЖАҚСЫЛЫҚҚЫЗЫ.



Дайындаған
Қымбат ДОСЖАНОВА



Керек кеңес

Әдемі болу – нағыз өнер. Ол бетке жағатын әсері мол крем, опа-далаптардан басталмайды. Медицина қызметкерлері сұлулық ағзаны қалыпты ұстаудан басталады деп есептейді. Ол үшін мына 10 қадамның өзін жасаңыз жетіп жатыр.

1-қадам. Қалыпты ұйқы. Әрбір ересек адамға 8 сағаттық түнгі ұйқы қажет. Ұйқысыздықтың салдарынан көздің төменгі жақ бөлігінде әжімдер пайда болуы мүмкін. Жылдам әрі тыныш ұйықтауыңызға лаванда немесе түймедақ майларын пайдалану немесе шөптен жасалған "ұйқы" жастықшалары көмектеседі.

2-қадам. Су. Ағзадағы судың жеткіліксіздігінен адам терісі жапа шегеді. Шын мәнінде оны ылғалдандыру үшін крем пайдалану жеткіліксіз. Күніне 6-10 стакан немесе 2 литрге дейін таза суды ішу өдемі көрінуге және өзінді жақсы сезінуге көмектеседі. Су ағзадағы токсиндердің шығуына септігін тигізеді.

3-қадам. Дұрыс тамақтану. Майлы, тәтті, ащы, ұннан жасалған тағамдарды аз пайдаланып, жеміс-жидектер, көкөністер, жаңғақ, балды көбірек пайдаланған дұрыс. Сонда ағзаңыз табиғи жолмен таза-рады.

4-қадам. Өсімдік майы. Табиғи өсімдік майлары ағзаны Е дәруменімен толықтырады. Сондай-ақ тамақты қорыту мен зат алмасуды қалпында сақтайды. Күніне 1 ас қасық зәйтүн, грек жаңғағы майы сияқты табиғи өсімдік майларын қалыпты пайдалану бет, қол, мойын және бүкіл дененің терісін тегіс әрі жұмсақ етеді.

5-қадам. Төмен температуралар. Таңертең ұйқыдан тұрғанда аздап мұз салынған әртүрлі шөптердің (түймедақ, ақжелкен) тұнбаларымен немесе мұз салынған минералды сумен жуыну бет терісіне керемет массаж болмақ.

6-қадам. Жоғары температуралар. Аптасына бір рет моншаға барыңыз (әріне денсаулығыңыз көтерсе). Жоғары температуралар ағза жасушаларын ашып, одан токсиндердің бөлініп шығуына әсерін тигізеді.

7-қадам. Температураның ауысуы. Бет терісінің жастығын және сұлулығын сақтау үшін бет орамалды ыстық суға батырып, сығып алып бетіңізге жапсырмалайсыз. Одан соң дәл солай өте салқын суда, осы процесті бірнеше рет қайталайсыз. Ыстық жапсырмадан бастап, салқын жапсырмамен аяқтаған дұрыс.

8-қадам. Скрабтар. Денеңіз бен бет терісіне майлы тері үшін аптасына 1 реттен кем, құрғақ терілер үшін 10 күнде 1 реттен кем скраб қолдануды ұмытпаңыз. Скраб пайдалану терідегі өлі жасушалардан арылтады.

9-қадам. Балшық. Балшықтан жасалған маскарларды Ежелгі Египетте пайдаланған. Балшықтан жасалған масканы жасау өте жеңіл. Ол үшін балшықты жылы сумен қоймалжың қалыпқа келгенге дейін араластырып, бетке жағып, 10-15 минут ұстайды. Содан соң жылы сумен жуып тастайды.

10-қадам. Қозғалыс. Күніне ең болмағанда 1 шақырым жаяу жүріңіз. Жаяу жүру сергек сезінумен қатар сыртқы келбетіңізге де пайдалы.



84 жастағы модель

Әлемдегі ең кәрі модельді білесіз бе? Оның есімі – Кармен Делль Орефайс, жасы 84-те.

Гиннестің рекордтар кітабына енген американдық Кармен әлемдегі сән моделінің ең ұзақ тәжірибесі бар маманы. Сән индустриясында 47 жылдан астам уақыт қызмет етіп келе жатқан ол әлі де подиумдарда сән үлгілерін көрсетіп жүр. Кейбір деректерде оның бұл салаға келуіне досы, фотограф Норман Паркинсон себеп болған делінеді. Ақсүйектер басқосқан кештің бірінде Карменді көзі шалған суретші оның өте тартымды, өдемі екендігін айтып, суретке түсіргісі келетіндігін жасырмайды. Сол сәттен бастап сән әлеміне бет бұра бастаған Карменнің еңбек жолы әлі де жалғасын табады.

Қызық екен...



"Мисс Қостанай" сұлулық байқауы 2001 жылдан бастап ұйымдастырылып келеді. Оның мақсаты – қыз балаларды тән сұлулығы мен жан сұлулығын үйлестіре білуге тәрбиелеу. Аталмыш сайысқа қатысу үшін не істеу керек? Осы және өзге де сауалдарымызды байқаудың ұйымдастырушысы, "Sultan San Bell" модельдік агенттігінің директоры Людмила Писчанскаяға жолдаған едік.

Сұлулық сыры – күтінде

– Сұлулық байқауының маңызы қандай?

– Байқауда тән мен жан сұлулығының үйлесімділігі шешуші роль атқарады. Бұл дегеніміз байқау әдемілікке және өзін-өзі ұстауға, мәдениеттілікке және кітап оқуға үндейді. Қатысушыларды іріктеу кезінде олардың сыртқы кескін-келбетіне және рухани жандүниесіне мән береміз. Көрікті қыздарымыздың білімдерін тексеру үшін белгілі авторлардың шығармаларынан сұрақтар қоямыз. Сондай сәттері тосылып, жауап бере аламайтын қыздар болады. Бұл дегеніміз кітап оқымайтындардың бар екенін білдіреді. Кейбір қатысушылар ситуациялық сұрақтарға мардымды жауап бере алмай, қобалжып білгенінен айырылып қалады. Ал сұлулық байқауы дұрыс жауапты білмесең де қиыннан қиыстырып, жол табуға үйретеді.

– "Мисс Қостанай" сайысына кімдер қатыса алады? Ол үшін не істеу керек?

– Қостанайдағы сұлулық байқауы 2001 жылдың 14 қыркүйегінен бастап өтіп келеді. Алғашқы байқауға 15 үміткер қатысып, Наташа Хадык жеңіске жетті. Сол уақыттан бастап бұл сайыс Қостанай қаласының тұған күні қарсаңында тұрақты түрде ұйымдастырылады. Қатысушылардың жасына

шектеу қойылмайды. Ұлтына, діни көзқарасына қарап бөлінбейді. Ең бастысы, үміткердің жасы 16-ға толуы керек. Бойының ұзындығы 1,72 сантиметр болса жетіп жатыр. Ал одан да сұңғақ бойлыларға тіпті қуаныштымыз. Сонымен қатар шаштың ұзындығы, дене бітімінің пропорциясы да ескеріледі.

Қатысушы қыздарымыз көрікті, денсаулығы мықты, сымбатты, мәдениетті, өнерлі, білімді болғаны жөн. Хореографиялық сауатыңыз болса, тіпті жақсы. Себебі сыртқы сұлу болғанмен биге икемі жоқтар баршылық. Үміткерлерді іріктегеннен соң үш апта бойы дайындаймыз. Модельдік агенттіктің психолог, педагогтары әрбір қатысушымен жеке-жеке жұмыс істейді. Біз өкше туфлимен қалай жүру керектігін үйретеді. Дайындық аяқталысымен финалдық сайыс басталады. Оған дейін қазылар алқасы мүшелерінің аты жөндері құпия сақталады.

– Сіздің түсінігіңізде сұлулық дегеніміз не? Адам сұлу болуы үшін не істеу керек?

– Адамның сыртқы сымбат, сұлулығы кімге де болсын ұнайды, қызығамыз, кейде іштей қызғанамыз. Әр адамның бет-бейнесі, кескін-келбеті, мінез-құлқы әртүрлі, бір-біріне ұқсамайды. Кейбір адамның бет-бейнесі айтар-

лықтай сұлу болмаса да, өзіне тартып тұрар қасиеті болады. Ол қасиет – адамның ішкі жандүниесінің тазалығы. Сұлулық тек беттің тегістігімен, көздің өдемілігімен, тістің түзулігімен өлшенбейді. Сұлу адам деп нағыз көркем мінез иесін айтады. Небір ажарлы, көрікті, сұлу адамдар бар, бірақ олардың өттеген-ай дейтін тұстары жетерлік. Менің ойымша сұлулық дегеніміз – тән мен жан сұлулығының үйлесуі.

Сұлулық дегеніміз – шаш. Тек сол шашты күтіп ұстау керек. Шаш адамның ажарын ашатынын екінші бірі ескере бермейді. Күтімге келгенде көптеген қыздар қор болып жүр. Ауылда қаншама сұлу қыздарымыз жүр. Міне, солар күтімнің жоқтығынан табиғат берген көріктеріне дұрыс мән бермейді. Негізінде, адамның бәрі сұлу. Өз басым Алматы, Қостанай, Өскемен, Қарағанды қалаларының қыздарын сұлулардың қатарына жатқызар едім.

– Әңгімеңізге рахмет!





Айналайын

Мектеп оқушыларына арналған бет

"ҚУЫРМАШТАҒЫ" ҚЫЗЫҚТЫ КҮНДЕР



Міне, жадырап жаз да келді. Біздің мектеп-гимназиямызда каникул басталысымен "Қуырмаш" атты 6-10 жастағы балалар үшін демалыспен және денсаулығының сауықтырылуын қамтамасыз ету мақсатында мектеп жанында күндізгі жазғы демалыс алаңы ұйымдастырылады. Аусым ұзақтығы жиырма күн. "Қуырмашта" ең алдымен

әлеуметтік жағынан аз қамтылған, көп балалы отбасы, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған, толық емес отбасы мен жұмыссыздар отбасындағы балалар демалады. Осындай санаттағы отбасындағы 12 бала тегін тамақтанады. Жазғы демалыс алаңының бағдарламасы олардың қызығушылығы мен психологиялық жас ерекшеліктері

есепке ала отырып жасалады. Үш топқа, "Балапан", "Балдәурен", "Жұлдыз" деп бөліндік. Осы топтардың өз ұрандары, бұрыштары бар. Алаңда "Қазақ тілі", "Орыс тілі", "Ағылшын тілі" үйірмелері жұмыс істейді. Балалар облыс орталығындағы "Қазақстан" кинотеатрында, І.Омаров атындағы қазақ драма театрында, орталық демалыс саябағында, облыстық қуыршақ театрында, ойын-сауық орталықтарында болып, қызықты экскурсия жасады. Сол секілді түрлі қызықты, тағылымдық, тақырыптық, спорттық іс-шаралар ұйымдастырдық, балалар белсене араласты. Өздерінің өнерлерін, білімдерін көрсетті. Ән айтты, би биледі. Ең үздік, белсенді деген оқушыларымыз мақтау қағаздарымен марапатталды.

М. ЕЛЕУСІЗОВА,

№24 мектеп-гимназиясының әлеуметтік педагогы.

Қостанай қаласы.



Ұялы телефонда қызық көп

Жұмбақты есептер

1. Мұз айдында жеті бала,
Асыр сап жүр сырғанап.
Сырғанамай екі бала,
Жағалауда тұр қарап.
Енді осы бар баланың
Санын айтсаң — жарадың!

Қонбады оның нешеуі?
Кәне, кім тез шешеді?

2. Көлден ұшты жеті қаз,
Қайтып қонды екі қаз,

3. Жаңа ғана шалғында,
Алты бұзау жүр еді.
Әлде шаршап қалды ма,
Жатып қапты біреуі.
Нешеуі енді жайылып,
Айт, жүргенін айырып.

Жеңімпаздар



Қазақ тілінің көркемдік ерекшелігін, бай сөз қорын, Абай шығармаларын насихаттау, қазақ тілі мен әдебиетіне, мәдениетіне деген этнос өкілдерінің ықыласын арттыру әрі еліміздің рухани бірлігін нығайту, мемлекеттік тілдің қолдану аясын кеңейту, талантты жастарды іздеу мақсатында 15-25 жас аралығында аудандық тілдер орталында өткен "Абай оқулары" және көркемсөз оқу шеберлерінің Оралхан Бөкей атындағы байқауына 8" сынып оқушылары Дарина Жикина, Рашид Қамбаров, Дина Алимбаева, мектептің жас маманы Айбат Сатбаев қатысты. "Абай оқуларында" талапқа сай Дина Алимбаева ақынның поэзиялық шығармаларын, әнін тамаша орындап, М.Әуезовтың "Абай жолы" романынан үзінді оқыды. Ал, көркемсөз шеберлер сайысының ережесіне сай прозалық, драмалық шығарма мен өлеңді мәнерлеп оқуда Дарина Жикина, Рашид Қамбаров, Айбат Сатбаев тебіренер дауыстарымен, образға ене білумен көрерменді тәнті етті. Байқау қорытындысында қатысушылардың барлығы бағалы сыйлықтармен марапатталды.

М. НҰРТАЗИНА,

№2 Ұзынкөл орта мектебі директорының тәрбие істері жөніндегі орынбасары.



Бөлімді Гүлназым
Сағитова жүргізеді

Аяулы анашым

Асыл да аяулы анамның есімі — Раушан. Өте мейірімді жан. Анамның еркелетіп, маңдайымнан емірене іскегені, ыстық құшағы ерекше күш береді. Ауырып қалған сәттерде анамның мейірлене айтқан әрбір сөзін естігенде әп-сәтте жазылып кеткендей боламын. Менің анам мына әлемдегі ең керемет кісі. Менің еркелігімді көтеріп, айтқан сөзімді жерге тастаған емес. Оңашада ақылын айтып, сабақ оқуыма да көмектеседі. Ойымды айтқызбай-ақ түсінетін жан болса, ол — анам. Өмірге әкеліп, өсіріп, тәрбиелеп жатқаны үшін анам алысымды айтамын. Анамның мен үшін жасап жатқан жақсылығын қалай өтерімді де білмеймін. Бір анығы — сабағымды "5"-ке оқып, үлгілі оқушы атансам, анам қуанып қалады. Сондықтан көбірек "5" бағасын алуға тырысамын. Жалғыз тілегім бар. Ол — анамның амандығы. Ол кісі ауырмаса, мен де бақыттымын. Аяулы анашым, мен сізді қуанту үшін үлгілі, тәрбиелі оқушы болуға тырысамын.

Қазыбек

ХАМИТБЕК,
6- сынып
оқушысы.

Үрпек ауылы,
Аманкелді
ауданы.



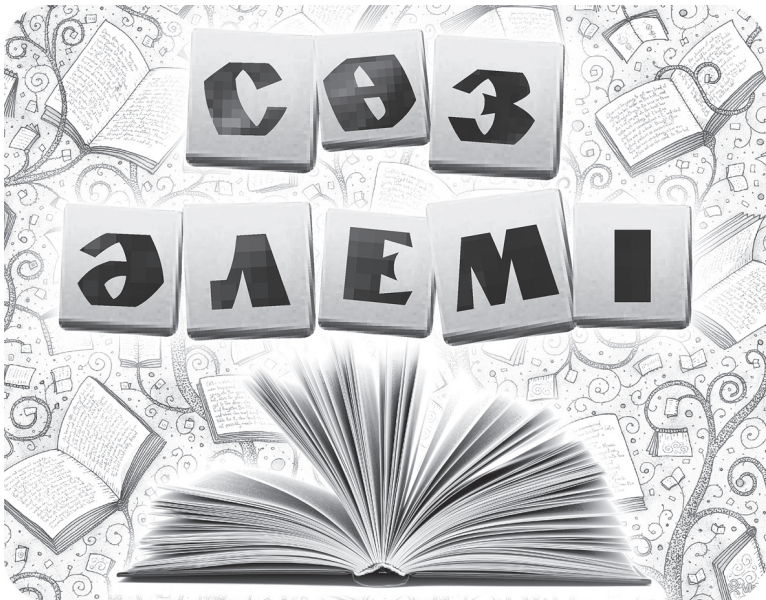
Айналайын, балалалар!



Аудандағы "Балдәурен" балабақшасының "Айналайын" ересек тобында "Қош бол, сүйікті балабақшам!" атты мерекелік ертеңгілік өтті. Шараны топ жетекшілері Г.Ибраева мен Э.Махамбетова ұйымдастырды. Әсем музыка әуенімен балақайлар безендірілген залға кіруімен басталды. Салтанат иелерін балабақша меңгерушісі Р.Плохотнюк пен әдіскер В.Синицина құттықтады. Сонан соң мерекелік шарада кішкентай бүлдіршіндер тәтті тілдерімен тақпақ, өлең айтып, ұлттық би түрлерін биледі. Бүлдіршіндер сұрақтарға жауап беріп, өздерінің ой-өрістерінің кең екендігін көрсетті.

Сарыкөл ауданы.

Мархаба ЮСУПОВА.



Сәлемнің үлкені – арма

Халқымыз «Қазақтың сәлемі түзелмей, қазақтың әлемі түзелмейді» дейді. Қазіргі жағдайда амандасу қандай болу керек деген сұраққа ғалым Сапарқан Мырзабек «Сәлемет боларсыз!», «Сәлеметсіз бе?», «Сәлеметсіздер ме?» деген амандасу үлгілерінен басқа ата мен баланың: «Ассалаумағалейкум, ата!», «Уағалейкумассалам, балам!» және әже мен баланың: «Армысыз, әже!», «Бар бол, балам!» деген амандасу үлгісін ұсынады. Ғалым қазақ тілінде «арма» деген сөздің бар екеніне «Астықтың үлкені – жарма, сәлемнің үлкені – арма!» сияқты халық мақал-мәтелін келтіріп көзімізді жеткізеді. «Арма» – «арыма» дейтін болымсыз етістіктен ықшамдалған, одағайға айналған сөз. Тілде екеуінің де жарысып жүру мүмкіндігі бар. «Арма» сөзі ауру-сырқау, қайғы-қасірет, бөле-жала, жоқшылық басына жоламасын деп тұр. Ал Ұлттық ғылым академиясы А.Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институты шығарған «Қазақ тілінің сөздігінде» «арма» сөзінің мағынасын түсіндіруде «Аман-есен бе?», «Жасық пышақ өтпейді жаныса да, жаман арма демейді таныса да» деген мысалдар келтірілген. «Армысың, Өз Наурыз!» деген сөз тіркесі де сіңісті болып кетті. Олай болса «армысыз» деп амандасу үлгісі де бізге жат емес.

Алтыннан ардақты...

«Алтын» деген сөзбен өзімізге қымбатты, құрметті, бағалы заттарды атайтынымыз бар. Кіндік кескен туған жерімізді «алтын бесік» дейміз. Туып өскен ортамызды, шыққан жерімізді «алтын босаға» дейміз. «Алтын қазына», «алтын қор», «алтын адам» деген тіркестер бар. Бірақ осы сөзді оңды-солды қолдана берсек, қадірі кетпей ме? «Алтын нан» деген дүкенді көргенде осындай ойға қалдым. «Алтын астық», «алтын дән» деген қалыптасқан ұғымдар бұрыннан бар. Мағынасы жақын болса да, «алтын нан» дегенді дұрыс көрмедім. Сол сияқты, «Алтын авто» деп темір-терсек жөндейтін жерді алтынға теңеген де ерсі сияқты. Қостанайда «Алтын кілем» деген дүкен де бар. Алтынның кілемге қатысы қандай деген ойға қаласың. Осындай дүкен, мекеме, шеберханалардың атауларының дұрыс болуын қадағалайтын ешкім болмағаны ма? Бұл да болса мемлекеттік тілге немқұрайлы қараудың бір көрінісі деп ойлаймын.

Шолпан ӘБІЛДИНА.

Затобол кенті.

• ОҚЫҢЫЗ, ҚЫЗЫҚ!

Ең ауыр газет

Дүниедегі ең ауыр және көп сөзді газет «Нью-Йорк таймс» газетінің 1963 жылғы 7 сәуірдегі нөмірі. Ол күнгі газетте 702 бет болған. Ал салмағы 3 келіге жеткен. Көп сөзділіктің салмағының мұнша ауыр болатынын кім білген десеңізші.

СӨЗ ТӨРКІНІН ТАНИ ЖҮР

Журналистер – жаңалық таратушылар

«Журналистика» термині француз тіліндегі «journal» сөзінен шыққан. Бұл – «күнделік», «журнал» деген мағынаны білдіреді. Ағылшын тілінде осыған ұқсас «journalism», неміс тілінде «Journalistik» деген сөздер бар. Ежелгі Рим мен Грекия жерінде «журналистер» патша жарлығын халыққа жеткізу үшін қызмет ететін. Ежелгі Египеттегі перғауындар сарайында папирустан оралған газеттердің шығып тұрғандығы белгілі. Рим жерінде Юлий Цезарьдың айтқандары бірнеше дана болып жазылып, халыққа таратылған. Нағыз репортерлік

қызметті француздар дамытты. Олар алғашында қала көшелеріне жиналып, Париж жаңалықтарымен бөлісетін, кейін олардың арасынан жаңалық таратумен арнайы айналысатын адамдар бөлініп шыға бастады. Ең алғашқы «журналистерді» бай париждіктер арнайы шақыртып, ақпарат сұрайтын болған. Ал нағыз журналистика баспа үйлері ашылып, кітап басып шығару үрдісі дамығаннан кейін пайда болды. Алғашқы газеттерде саудагерлер және олардың тауарлары, сауда жолдары, тауар бағасы жазылатын еді.

Тіліміз шұрайлы болсын десек...

Тіл әсерлі де тартымды болуы үшін тілдегі синонимдерді дұрыс пайдалана білу керек. Ана тілінің синонимдерін реңктерін ажыратып, мағыналық ерекшеліктерін жақсы білсең, ойынды дәлме-дәл жеткізе аласың. Ал тіліміз синонимге өте бай. Қазақ тіліндегі бет деген сөзді мысалға алайық: бет, жүз, түр, түс, келбет, көрік, өң, ажар, шырай, пішін, кейіп, кескін, дида, нұсқа, рең, рай, әлпет, ұсқын, мүсін, нысай, сүрең, сиық, сұрық, тұрпат, бөден, сықпыт, әр, порым, пошым, сыңай, жамал. Біз ол сөздерді білсек те бәрін бірдей қолдана бермейміз. Оларды қатар қолдана алсақ, тіліміз де шұрайлы болар еді. Мысалы, «сұлу қыз» дегенде, «сұлу» деген сөздің басқа синонимдерін еске ал-

сақ, тіл байлығымызды танытар едік: әдемі, әсем, көркем, ажарлы, әрлі, шырайлы, келбетті, кескінді, көрікті, райлы, реңді... Бір затты кішкентай деп жатамыз. Осы сөздің қаншама синонимі бар емес пе? Кішкентай, титтей, кішкене, бармақтай, қаршадай, құйттай, құйтымда, құйтақандай, құрттай, қылаудай, қылдай, қылдырықтай, титімдей, оймақтай, зөредей, шынашақтай, тырнақтай, шүйкімдей... Синонимдерді дұрыс қолдану үшін әрбір жеке сөздің мағынасын жете білу керек. Мысалы, талас, дау, ұрыс, керіс, жанжал деген синонимдік қатардағы сөздердің мағынасына үңіліп көрелік. «Талас» деген сөз адамдардың арасындағы келіспеушілікті білдірсе, «дау» деген сөз оның басыл-

май, қыза түскенін көрсетеді. «Ұрыс» келіспеушіліктің өршіген түрі болса, оның шарықтау шегі «жанжал». Тағы бір ескеретін жағдай, мәндес сөздер кейде бірінің орнына бірі қолданылмайды. Мысалы, ел, халық деген сөздер синоним болса да, «ішіне ел қонды» деп айтылғанымен «ішіне халық қонды» деп айтылмайды. «Табиғатта бір-бірінен ағаш жапырақтары болмайды. Сол терізді сөздер де біріне-бірі теңбе-тең, айнығысыз, нақ бірдей болып ұшыраса бермейді. Әрбір сөздің қалай да белгілі бір ерекшеліктері болады», – деген В.Белинскийдің пікірі барлық тілдегі синонимдерге ортақ қағида.

Гүлжауһар ИБРАЕВА,
№5 орта мектептің қазақ тілі мұғалімі.

«Мама» деген қазақ сөзі ме?

Бұл сөз – тілімізге енген, сіңісіп кеткен сөздердің бірі. Қазір еңбектеген баладан, еңкейген қарияға дейін «ана» деген сөздің орнына «мама» деп айтып та, жазып та жүр. «Мама» сөзінің төркінін жан-жақты зерттеген жазушы әрі этнограф Сейіт Кенжеахметұлының айтуынша: «Рас, тілімізде «мама» деген сөз бар, бірақ ол адамға емес, малға қатысты айтылады. Мысалы, қазақтар көп төлдеген, қолда өскен, жуас бие мен сиырды, қазды «мама бие», «мама сиыр», «мама қаз» деп атайды. Бұл – малың, құстың қасиетін, тегін білдіретін сөз. Бірақ бұл қазақ ұғымындағы «ана» деген сөзге ешқандай қатысы жоқ. Тек үндес, айтылуы ғана ұқсас сөздер. Қазақ адамға айтылатын немесе малға айтылатын сөздерді бір-біріне араластырмай, қоспай айтады» деген екен. Олай болса, қазақтың әр сөзі өз орнымен, ұғымын бұзбай, қасиетін кетірмей айтылса, жазылса ғой. «Папа» және «мама» сөздерінің тіліміздегі балама атаулары жеткілікті болса да, оларды қолданбайтынымыз рас. «Папа» сөзінің орнына өкені құрметтеп, сыйлағанды білдіретін «әкей», «жан әке», «әкежан», «әкетай» атауларын, ал «мама» сөзін анасын жақсы көріп, анасына еркелеп айта-тын «анажан», «апатай», «анашым», кейде «шеше» сөздерімен алмастырса, сәнді де үйлесімді емес пе?

«Сөз әлемінде» жарияланған материалдарға қатысты пікірлерін айтып хабарласқан белсенді оқырмандарымызға алғысымызды айтамыз. Тіл мәселелері туралы ойларыңыз болса, жазыңыздар, хабарласыңыздар.

Әзілде кек, өсекте шек жоқ

Сөздің түрі көп. Оның жанға жағымсыз бір түрі – өсек сөз. Өсекті кім көп айтады? Мамандардың пікіріне қарағанда, ер адам әйел адамнан көп сөйлейді. Мәселен, әйел күніне орта есеппен 3920 сөз сөйлесе, еркек 4850 сөз сөйлейді. Ер адамдардың көзі өткір, ал әйел адамдардың құлағы сақ болды. «Өсекті еркектер айтады, әйелдер таратады» деген сөз бар. Әйелдердің көбісі өсек айтқысы келіп тұратын көрінеді, әрі құпияны 32 минуттан артық сақтай алмайтын болып шықты. «Сізге өсек айтқан адам сізді де өсектейді» деген испан халқының мақалы бар. Осыны есте сақтайық.

Бір топ әйел дастархан басында шәй ішіп, өсекті өрбітіп отырады. Шәй құюшы әйел жанындағы әйелге сыбырлап: «Самаурыннан су тасып кетті», – дейді. Бұл сөз төрдегі әйелге жеткенше: «Самарқанды су басып кетіпті», – деп өзгерген екен.

Бетті дайындаған
Мнауара
Қабдрахметова.



Шынықсаң, шымыр боласың!

ДОДА

"Қостанай таңының" спорт беті

Ардагер

Спорт адамның денсаулығын, жан дүниесін қалпына келтіретін ең бір ғажайып өнер. Мейрамбек Әбдіқадырұлы осы спортты бала жасынан жанына серік еткен жан. Ол Оңтүстік Қазақстан облысындағы Отырар ауданының тумасы. Бала күнінде әкесі марқұм: "Темекі шекпе, одан ешқандай пайда таппайсың. Одан да спортпен айналыс", – деп жиі құлағына құйып отырушы еді.

Ол кезде ауылдық жерлерде спорт залдары деген жоқ. Бала біткен мектеп жанындағы алаң-қайда футбол, волейбол, баскет-



Бар өмірін күреске арнаған

бол ойнайтын. Күрес дегенді тіпті, білмей өсті. Оған арнайы жаттықтыратын маман да тапшы еді. Оңтүстік өңірде күн жылы болғандықтан, бұлар қара күзге дейін алашапқын болып доп тебеді. Қарап отырса, балалық шағы доп ойнаумен өткен екен.

Мейрамбектің әлі есінде, оныншы клаcқа көшкен жылы мектептің жанынан қазақ күресінің үйірмесі ашылғанда қуанышын да шек болмады. Тура үш айдан кейін белдесу өнеріне бейімі бар балаларды баптау үшін Қуат Өкшебаев есімді жаттықтырушы келді. Кілең балаң спортшы кілемнің жоқтығына да қармаған. Мектеп-интернаттан матрац әкеп жаттығады. Арман құған бір топ өндіредей жастар сөйтіп жүріп орта мектепті де түгесті. Кеңес өкіметі тұсында жасы он сегізге толған жігіт-желеңді әскер қатарына шақыру міндеті қатаң бақыланатын. 1970 жылы Мейрамбек те өзі құралыптас жігіттермен бірге Отан алдындағы борышын өтеуге аттанды. Сахалин қаласында Отан алдындағы борышын атқара жүріп, самбомен айналысты. Бір күні рота командирі жауынгерлерді жинап алып, кімнің қандай спортпен шұғылданатынын сұрамай ма. Біреулер еркін күреспен, енді бірі күрестің классикалық түрімен машықтанып жүргенін айтыпты. Мейрамбек "мен қазақша күреспен шұғылдандым", – десе, командирі: "Ол қандай күрес? – деп таңғалады. Бұл қазақ күресінің кейбір әдіс-айласын көрсетеді. Шамасы, әскербасыға ұнаған болуы керек, сен де жарысқа барасың депті. Сондағы қуаңғанын көрсейсің! Бұрын-соңды самбомен айналыспаса да, сол жолы роталар арасында жүлделі бірінші орынды жеңіп алған еді. Сөйтіп, полк арасында өтетін жарысқа жолдама алды. Мейрамбек өз әріптестер-

імен бірге төрт ай бойы полкаралық турнирге ыждағатты әзірленді. Дайындық барысында қазақша күрестің әдіс-амалдарын көп қолданады. Өз есебінше, әзірлігі мығым сияқты. Жеңіс жолында не нәрсеге де дайын. Шырығып тұр. Көп ұзамай жарыс та басталды...

Бұл жартылай сында Алексей Петухов есімді орыс палуанынан 10:1 есебімен ұтылып қалып, жүлделі үшінші орынды місе тұтты. Басқа амалы бар ма, енді?! Соған қанағат. Мейрамбек – жауынгер жартылай финалға шыққанша жамбас, аяқтан, іштен шалу аяқпен қағып түсіру сияқты қазақша күрестің әдістерін көбірек қолданды. Онысын өзі кейін айтады.

1989 жылы Мейрамбек Целиноград қаласындағы С.Сейфуллин атындағы мемлекеттік институттың спорт факультетіне оқуға түседі. Сонда жүріп тәжірибе жинақтады. Қаз ССР-іне еңбек сіңірген жаттықтырушы Николай Мирошниктің қол астында жаттықты. Ол кезде самбодан ел ішінде қаларалық, облысаралық жарыстар жиі өтетін. Бірде Целиноградта тыңгерлердің бүкілодақтық бірінші турнирі ұйымдастырылды. Жарысқа Кеңестер Одағының түкпір-түкпірінен жүздеген палуандар жиналыпты. Сол жолы Мейрамбек Әбдіқадырұлы самбодан спорт шеберлігіне үміткер нормасын қорғады. Ал оның досы Рүстем Ибраев КСРО спорт шебері атанды. Екеуі ұзақ жылдар бойы бірге күрескен. 1996 жылы ҚР спорт шеберлігін сәтті қорғап шықты.

Мейрамбек ағамыз оқуды аяқтасымен арнайы жолдамамен Қостанай облысына келіп, жұмысқа орналасты. Содан бері отыз жылдан астам уақыт өтіпті. Бүгінде Таран ауданында жемісті еңбек етіп жүр. Осы уақыттар аралы-

ғында Мекен Олжабай Сәрсенбаев, Бейсен Әубәкіров, Абай Сарыбаев, Аркадий Ахметов, Евгений Мовчан тәрізді Торғай, Қостанай өңірінің азаматтарымен танысып, достасып кетті. Айтпақшы, бұл кісі жаттықтырушылық қызмет атқара жүріп, республикалық, халықаралық жарыстарға да төрелік еткен. Өзі "Халықаралық дәрежедегі төреші" атанды. Жасы алпысқа келсе де боз кілемді қимайды, осыдан екі жыл бұрын спорт ардагерлері арасында Болгарияда өткен әлем чемпионатында қола жүлдені жеңіп алды. Оның шәкірттері де ұстаз мерейін асырып, түрлі жарыстарда олжа салғанын көз көрді. Көбісінің есімі елге етене танымал. Мәселен, Юрий Кулик Қазақстан құрамасының сапында күресті. Сергей Макаренко оқушылар арасында өткен ел чемпионатының екі дүркін чемпионы атанған. Алексей Барсуков қазақ күресінен мектеп оқушылары арасында екі мәрте Қазақстан чемпионының төхін киді. Бұлардан басқа Александр Кулик, Надежда Калиновская, Владислава Афанасьева, Сергей Шевцов тәрізді талай мәрте ел мерейін өсірген оғландар бар.

Спорт мамандары арасында сыйлы, әзілге ұста Мейрамбек Әбдіқадырұлы алпыс жасқа толса да әлі тұғырынан тая қойған жоқ. Ол тәуелсіз ел спортына әлі де қомақты үлес қоса берері даусыз.

Рәшид МҰХАМЕДЖАНОВ, жаттықтырушы.

Қостанай ауданы.

СУРЕТТЕ: Мейрамбек Әбдіқадырұлы оралдық әріптесі, халықаралық дәрежедегі төреші Берік Жұмағалиевпен бірге.



Универсиада

Студенттер сайысы

қорытындыланды

Қасқырбай ҚОЙШЫМАНОВ

Президенттік көп сайыстан жоғары оқу орындарының арасындағы универсиада Қостанайда жалауын көтерді. Осымен сегізінші мәрте өткізілген студенттер додасын А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті ұйымдастырды. Биылғы универсиада Қазақ хандығының 550 жылдығына, Ұлы Жеңістің 70 жылдығына және Қазақстан халқы Ассамблеясының 20 жылдығына арналды.

Алаң иелерімен қатар Алматы, Өскемен, Тараз, Петропавл қалаларынан келген командалар Бас жүлдені сарапқа салды. Жарыстың алғашқы күні оқ ату және суға жүзу сайыстары өткізілді. Жас спортшылар аптап ыстыққа қарамастан жоғары деңгейде өнер көрсетті. Ал

жеңіл атлетикадан ерлер арасында жекелей сынға түскен Әнуар Қозыбаев үздік атанды. Жарыс қорытындысында нәзік жандылардың ішінде Елена Лютинецтің бағы жанды.

Жарыстың екінші күні спорттың басқа да түрлерінен жарыстар ұйымдастырылды.

Универсиада қорытындысы бойынша жеңіс тұғырына А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университетінің командасы көтерілді. Екінші орынды М.Қозыбаев атындағы СҚО мемлекеттік университетінің құрамасы иеленді. Үздік үштікті Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан мемлекеттік университеті қанағат тұтты.

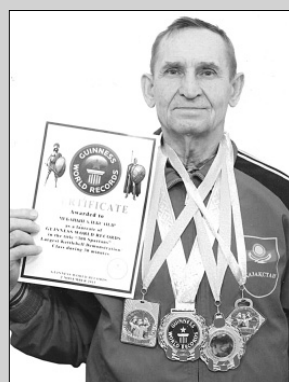
СУРЕТТЕ: универсиададан көрініс.

Суретті түсірген автор.

Гір көтеру

Жетпіс бес жастағы жеңімпаз

Жақында Ресейдің Киров қаласында бір тасын көтеруден "Жеңіс Кубогы" жарысы өткен болатын. Ардагерлер аламынан алтын алған алыптардың арасында жерлесіміз Александр Чебаный да бар. Кировте өткен турнирдің алғашқы бөсекесінде-ақ облыс мақтанышы өзінің алыптар айқасына мықты дайындықпен келгенін байқатты. Алдымен, 10 минуттың ішінде бір тасын 114 рет көтерсе, екінші "Алыптар күші" деп аталатын кезеңде 228 рет жұлқи көтерді. Ақтық кезеңдегі серпе көтеру сайысында спортшыларға тағы 10 минут берілді. Қостанайлық атлетші темірді 342 рет көтеріп тіс қаққан төрешілерді таң қалдырды.



– Гір тасын көтерумен жастайымнан айналысамын. Алғашқы чемпиондық қадамым оқушылық кезден басталды. Денсаулықты жас кезден күту қажет және көңіл күйге аса мән берген жөн. Үлкен спортта жүрген сан жылдар ішінде түйгенім – спортты сүю керек, оған шын берілсең,

ғана жетістіктерге жете аласың, – дейді чемпион қария.

Әлемнің түкпір-түкпірінен жиылған 200 спортшының арасында аты озған Александр Чебаныйды жерлестері мақтан тұтады. Бүгінде чемпионның ізін қуған бір топ жас-тар 75 жастағы спортшының есімі Гиннестің рекордтар кітабына енгенін қуанышпен айтып жүр.

Футбол

"Ақтөбеден" жеңіліп қалды

Қостанайдың "Тобылы" сырт алаңда, "Ақтөбеге" 2:1 есебімен жол берді. Ойынның 6-шы минутында Игорь Юрин гол соғып, қостанайлық футболшыларды алдыға шығарған еді. Осы есеп ойынның аяғына дейін сақталды. Тек, 77 минутта Маркос Пиззели таблодағы есепті теңестірсе, арада екі минут өткенде Данило Неко өз командаластарына жеңіс сыйлады. Маңызды үш ұпайдан айырылып қалған "Тобыл" қазір турнир кестесінің тоғызыншы сатысына түсті. Енді жерлестеріміз 28-ші маусым күні "Таразды" қабылдайды.



Бетті әзірлеген Айбек КӘДІРҰЛЫ



Бетті өзірлеген: Үш қыз

Мұқан молда



Жын соққан

Алтынай

Ертедегі тылсымдарға куә болған ата-әжелеріміз айтқан аңыз-әңгімелер әлі есімде. Сондай тылсым оқиғалардың бірі – Аманкелді ауданына қарасты Үрпек ауылында тұрған Алты-

най әжей жайында. Тоқсаныншы жылдардың аяғында Алтынай әже ақыл-есі ауысып қайтыс болды. Бала күнінен солай сырқатты екен. Дүниеге сол күйінде келді ме, әлде Алтынай

апайды жын қаққан деген сөз рас па, әйтеуір әжем былай дейтін еді:

"Соғыстан кейінгі жылдары, ауыл тұрғындары сырт жаққа шығып, егін егіп, еңбек ететін. Ал кішкентай бүлдіршіндер үйде жалғыз қалып, қас қарайғанша шешелері қалдырған қатқан нан мен қара суды азық қылып отыратын. Сондай кездердің бірінде Алтынай апасы Күмісаймен үйде жалғыз қалады. Алтынай бесікте жатқан сәби. Күмісай болса, көңілі дала қуып жүретін ойын баласы. Апалы-сіңілілердің үлкені бесіктегі бөпесін жалғыз тастап, шыдамай тысқа шығып, ойын қызығына кіріп кетеді. Арада біраз уақыт өткен соң төтесінің есіне үйде қалған сіңілісі түседі. Жылап қалмап па екен деген ниетпен, үй терезесінен жалма-жан қараса, бесіктегі бөпесін тыр жалаңаш әйел бейнесінде үш жын қоршап отыр. Күмісайды бірден қорқыныш билеп, бір орында тұрып қалады. Үш әйелдің біреуі Алтынайды емізіп отыр екен. Сол сәтте терезден сығалап тұрған Күмісайды байқап қалған жандар жоқ болып кетеді. Жүгіріп үйге кірсе, нәрестенің бет-аузы қисайып, ауыр халде жатыр".

Міне, содан бері Алтынай әжей сол күйі өмірінің соңына дейін ақыл-есі ауысқан күйде өмірден өтті.

қояды. Таң сәріде өткендегідей күзетшінің алқымнан бауыздалғанына куә болады. Қатты сескене бастаған бұлар оқиға болған жерден қаша жөнеліпті.

Қырсыққанда жол да қысқармай, меңзеген мекен жеткізер емес. Үшінші күні аялдағанда, күзетке тағы бір сарбаз қойып, оны өздері сыртынан бақылап отырады. Түн тынышталып, бөрі ұйқыға кеткенде, қарауыл жігіт қалтасынан пышақ алып, өзін тамаққа орып жіберуге ыңғайлана бастайды. Аңдып отырған керуенбасы қасына жақындап, шап беріп қолынан ұстап қаруды жұлып алады.

– Бұл қайткенің? – деп бас сала сұрағанда, жігіт: – "Қатты шаршап, көзім ілініп кетіпті, сол кезде бейтаныс кемпір келіп, ешкісін сойып беруімді өтінді", – деп жауап қатты. Пышағын алып, бауыздағалы тұрғаны сол еді, сендер келіп оятып алдыңдар, дейді.

Жапанда қараусыз қалған ми далада, жын-шайтан мекен етеді деп айтушы еді қариялар. Бұл әңгіме талай-талай біз білмейтін тылсымдардың бір парасы ғана.

(Ержан Сейдахметовтың айтуы бойынша жазылды)

Кенже ҚОНЫСБАЙ.
ҚМУ студенті.

1937-1938 жылдардағы сталиндік репрессия Алаштың небір нар тұлғалы азаматтарын жалмағаны белгілі. Осынау зұлмат елдің әрбір аймағын шарлап, көзі ашық, көкірегі ояу деген талай игі-жақсыны оққа байлады. Бұл мақала жазықсыз айдау көріп, өлім құшқан жақсылардың бірі Мұқан молда туралы болмақ. Біздің ауылда Мұқан молданың есімін білмейтін адам жоқ. Елдің үлкен-кішісі сол кісінің тылсым күшке ие екендігінен хабардар. Біздің ауыл деп отырғаным Қостанай облысы Жанкелдин ауданына қарасты Ақшығанақ ауылы. Сол кезеңде тек Ақшығанақ табанынан бірнеше адам түрлі жаламен атылып кеткен.

Мұқан молда 1873 жылы Торғай ауданының Қаракөл елді мекенінде туған. Әкесінің есімі – Бақтыбай, анасы – Ұлмыш (Бықжан деп атаған). Мұқан молда Торғай көлеміне аты мәшһүр Сатыбалды ишанның туған жиені.

Сол уақыттары барлық жапа шеккендерге небір айыптар тағылғандығы бүгінде белгілі жай. Мұқан молда да сондай айып тағылады. Тұтқындаушы милиционер молдаға келіп: "Аспаннан түскен алтын кітап сенде деп естідік, қайда?" – дегенде Мұқан молда "Ол сен Торғайдан шыққанда-ақ келген жағына қайта кеткен" – депті. Сол кезде тұтқындарды Ақшығанақтан Торғайға жаю айдап апарады екен. Өлгі қызыл жендет ел сыйлаған молданың сақалын да кесіп алады.

Бүгінде Мұқан молданың нерелерінің қолында аталарының қандай айып тағылып атылғаны және қашан ақталғандығы туралы құжат бар. Қостанай облыстық прокуратурасының "Ақтау туралы анықтама" қағазында Бақтыбаев тұтқындалғанға дейінгі мекенжайы "Алакөл" колхозы, жұмыс орны "қатардағы колхозшы" деп көрсетілген. "1937 жылдың 23 желтоқсанында Қостанай облысы бойынша ПХКБ-ның органымен кеңес үкіметіне қарсы үгіт және насихат таратқандығы үшін тұтқындалды. 1938 жылдың 13 ақпандағы Қостанай облысы бойынша ПХКБ-ның үштігінің кеңесімен ең жоғарғы жаза – ату үкімі шығарылған" деп көрсетілген. 1993 жылдың 14 сәуірінде қабылданған ҚР "Жаппай саяси қуғын-сүргін құрбандарын ақтау туралы" заңының 2-ші, 5-ші баптарының "в" тармақтары негізінде Мұқан Бақтыбаев саяси қуғын-сүргін құрбаны болып танылып, ақталды. Құжаттың соңында облыс прокурорының орынбасары, әділет кеңесшісі Ы.Тілеуғалиевтің қолы қойылып, мөрі басылған. Уақыты 2003 жылдың 6-маусымы.

Кейіпкеріміздің аты шыққан молда болуы да ерекше жағдай, тылсым оқиға. Мұқан жары

Рақыш Шығанбайқызымен бас қосқан соң біраз уақыт балалы бола алмайды. Содан шарапаты тиер деген болуы керек, Сұлтан есімді хазіреттің алдына барады. Сонда Хазірет Мұқан молдаға болған жайды баяндайды.

"Ертеректе жолаушылап бара жатқан 7 кісіні қарақшылар ұстап алып өлтіріп, аттары мен дүние-мүліктерін әкеткен екен. Қарақшылардың қолынан қаза тапқандар іздеусіз қалған. Сен сол адамдар жатқан жерге белгі орнат", – дейді Сұлтан хазірет. Ол жерді қалай табатындығын сұраған Мұқанға Хазірет аталған жерге барғанда алдынан қарақұс ұшатындығын, аяғының ізі қалатындығын, сол жерге белгіні орнату қажеттігін айтады. Бұл қазіргі Бірғыз ауданына қарасты Нұра ауылына кіретін "Бозінгеннің қуысы" деген жер. Мұқан молда сол жерді тауып, белгі қояды. Белгіні қойған Ақназар, Қарамен әулиелер екен. Сол оқиғадан соң Мұқан молдаға қасиет, кие қонады. Тылсым күшке ие болған молда, жын-перілерді бағындырып, оларға түрлі істерін тапсырып, жұмсайды. Молда құран оқу арқылы дем салып, жындарын шығарып, емдеп, жазып отырған. Енді осындай оқиғалардың бізге жеткендерінен бірнешеуін баян етейін. Бірде молданың алдына байдың бәйбішесі баласы мен келінін әкеледі. Баласы дертке ұшыраған, іші ауырып бүкірейіп жүреді екен. Мұқан молда кітабын ашып жігіттің дерті дуадан болғандығын біледі. Дуалаған өзінің келіншегі екен. Ол мұндай іске жігітті өзіне қаратып алу үшін барған. Молда мұны жігітке айтпайды, 40 күн емдейді. Бір күні өлгі байдың баласы үлкен дәретке отырғысы келетіндігін айтады. Мұқан молда жанына жігіттерді ертіп ауыл сыртынан қашықтау жерге кісі бойынан тереңірек шұңқыр қаздырып қояды. Жігітті ақ матаның үстіне отырғызады. Сонда өлгі жігіттің ішінен өрмекшіге ұқсас бір зат түседі. Қамыспен шұқып көрсе жыбырлайды екен. Яғни, дуадан пайда болған дерт іштен сыртқа шығады. Молда оны астында төсеулі жатқан ақ матасымен орап, қаздырған шұңқырдың түбіне тастатып көмдіреді және оқып, қиямет-қайымға дейін байлап тастайды. Бойынан дуа кеткен жігіт бірден жақсарып сала береді. Осыдан соң жас отбасының шырқы бұзылады. Себебі дуадан арылған жігіт келіншегіне қарамай қояды. Шаңырақтың шайқалуын қаламаған молда тағы бір жеті ем жүргізіп, екеуін табыстырып, дертінен құлантаза айықтырып шығарып салады.

Марат ҚАЙСАРБЕКҰЛЫ,
Дала өлкесі тарихы
облыстық мұражайының
ғылыми қызметкері.
Арқалық қаласы.

(Жалғасы бар).



Ертеде дала кезіп көшіп жүрген керуен аялдап, демалу үшін ен далаға тоқтайды. Керуенбасы алыс жол арқалап келе жатқан жүкті ұрықарылардан қорғау үшін сарбазын күзетке қояды. Тынығып, көш түзелді-ау деп таң атысымен жүрмекке жиналған керуен, күзетшінің мүрдесін көреді. Біреу тамағынан бауыздап кеткен екен. Көргендерінен қатты қорқып, бұл жерден тезірек кетуге асығады. Шапшаң жүрген керуен біраз жолды артқа қалдырады. Енді кішкене жүргеннен кейін жүріс өнбей, тоқтамаққа бел буған олар, күзетке тағы біреуді

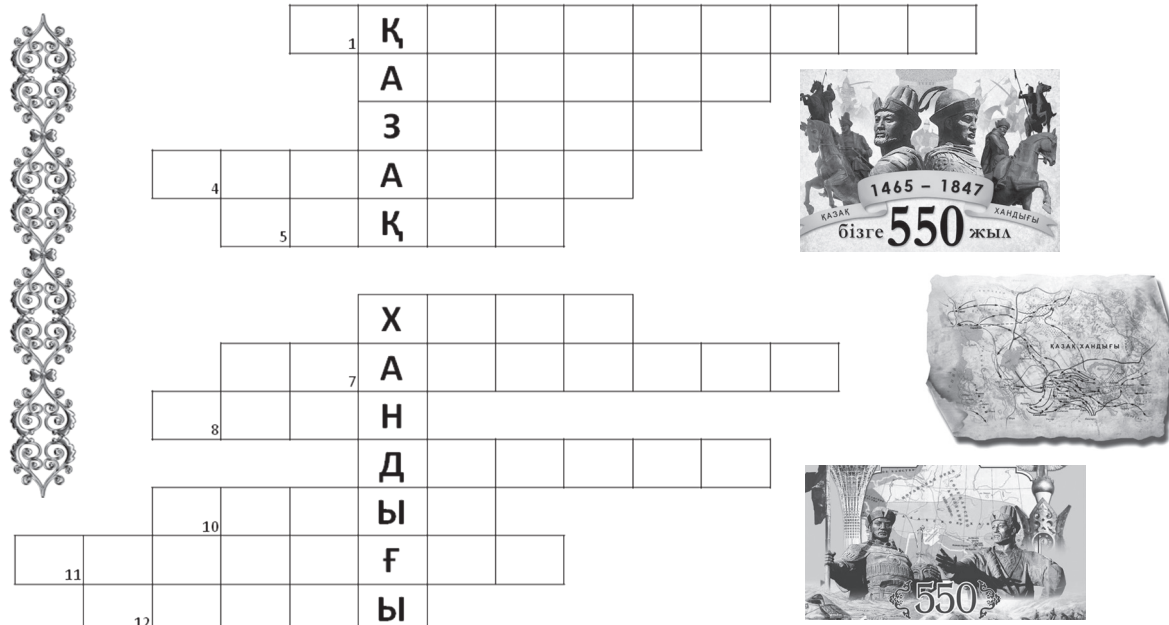


● ФОТОЭТЮД



ФОТОЭТЮДТІ ТҮСІРГЕН Қ. ҚОЙШЫМАНОВ.

Елгезек бала – Нұрасыл



СҰРАҚТАРЫ:

- XVIII ғасырда шығармалары аңызға айналған сардарлар Қабанбай мен Бөгенбай батырларға арналған халық ауыз әдебиеті көрнекті өкілдерінің бірі;
- Көзінің тірісінде үлкен абыройға ие болып, қазақ халқының есінде қазақ жерін біріктіруші ретінде қалған хан;
- 1773 жылы 17-18 қарашада Усика өзені бойында Пугачевке жолыққан Нұралы ханның арнайы өкілі;
- Е.Пугачев көтерілісінде басты күш қазақтардан құралып, басып алған бекініс;
- 1836 жылы Кенесарының ағасы Саржан өлтіру-

ге бұйрық берген хан:

- 1802 жыл С.Датұлы қаза болған жер
- С.Датұлы старшын болған ру;
- Кенесары әскерінің жеке отрядын басқарған белгілі батыр, Амангелдінің атасы
- 1822 жылғы «Сібір қазақтарының Ережесі» бойынша аға сұлтанға 10 жылғы еңбегі үшін берілген атақ;
- Кіші жүздегі көтеріліс басшыларының бірі, Пугачев көтерілісіне қатысқан батыр
- 1860 жылы 19-21 қазанда қоқандықтар мен орыс әскерлері шайқасқан жер?
- 1791 жылы Кіші жүздің ханы болып сайланды?



Әзіл әлемінен

- Қайда жұмыс істейсің?
- Әуежайда
- Кім болып?
- Әжетхана тазалаушы
- Мұндай жұмыстың қажеті қанша? Таста одан да!
- Осыны сылтау қылып авиациядан кетейін бе?!

- Жұмыс іздеген бір жігіт бастықтың әңгімелесуінен өтуде:
- Арақ ішесің де?
- Бар ма?
- Жоқ. Негізінде сұрап жатқаным ғой.
- Негізінде, мен де ішпеймін.

- Түрме бастығы өлім жазасына кесілген қылмыскерді электр орындағына отырғызуда
- Сіздің соңғы тілегіңіз?

– Менің қолымнан ұстап отырыңызшы, қобалжығаным сонда басылады.

Кешіқұрым көріісінің есігін қаққан келіншек:

- Әйгерім, оқтауың бар ма?
- Бермеймін, өзім де күйеуімді күтіп отырмын!

– Ата, соғыс кезінде сіз екі ұшақты құлатыпсыз ғой?

– Иә, екеуіне де жағар майды жар-тылай құйып едім...

– Бизнесмен мырза, сіздің есепіңіздің ақшаңыз бен қызыңызды алып қашып кеткені рас па?

– Рас. Бірақ, ол барлығын да қайтарамын деп тілдей хат қалдырған екен. Қызымды кеше ұшаққа отырғызып жіберіпті...

– Эх, әкемнің айтқанына құлақ асу қажет еді. Мен болсам, тыңдамадым. Әттеген-ай, не деген сұмырай едім.

– Әкең саған не айтты еді?

– Айттып отырмын ғой, не айтқанын естімедім деп...

Жол жүру ережесінен емтихан.

– Сіз көлікпен келе жатысыз. Бір мезетте алдыңыздан кәрі кемпірді жетектеген қыз шыға келеді. Сіз сонда қайсысын басасыз?

– Хм... Кемпірді.

– Тежегішті басу керек, тежегішті!

– Сіздің салмағыңыз қанша?

– 115

Қанша болғанын қалайсыз?

– 60

– Хм, артық 55 келі салмақ...

Аяғыңызды кесіп тастауға болады...

– Немене?!

– Жо-жоқ, мен әншейін, тығырықтан шығар жолдарды қарастырып жатырмын.



Ойдан шыққан өлең

Менің мектептерде, түрлі шараларда ән айтатыным бар еді. Жаңа жылдық концертке де бір ән дайындағанмын. Әннің аты: «Жаңа жыл». Сонымен не керек, сол әнді айтатын болып үйден сөзін жаттап, ақ тер көк тер болып өлеңнің сөзін жаттағандай болдым. DVD-ге караоке дискіні салып жіберіп, 2000 мың теңгеге сатып алған микрофонмен «Жаңа жыл» әнін айтып күнде дайындалдым. Анам маған ән айтып жатқанда, қатемді түзетіп, былай айтасың, мына жерін былай айтасың деп, білгенін айтып отыратын. Бір жағынан ән айтуға анамның қосқан үлесі зор. Анамның арқасында біраз жаттығып қалдым.

Үйде айтқанда өлең сөзін ұмытпай, әнді нақышына келтіріп орындап жүрдім. Үйде дайындалған бір бөлек, мектепте дайындалған бір бөлек. Сөйтіп, желтоқсанның жиырма тоғызы да болды. Концерт кешкі жетілер шамасында басталды. Жоғарғы сыныптың екі жақсы жүргізеді деген оқушылары сықырып киініп, қолдарына қара папкаларын алып қақшиып концертті бастап жіберді. Менің бір әдетім, өлең айтатын сәтім таяған кезде жүрегім лүпілдеп, қатты қобалжитыным. Сонымен жүргізушілердің бірі: – Кезекті әсем әнді қабыл алыңыздар. Ән: «Жаңа жыл». Орындайтын: Бөленшеұлы Бөленше, – деп хабарлады. Қара костюм киіп алып, қызыл галстукты қақшитып, қолдарым дір-дір етіп сахнаға қарай бет алдым. Залда көрермендер толып тұр. Ине шаншырлық жер жоқ. Ән басталды. Ішімнен «О, Құдайым, әнді өз деңгейінде орындап шығайыншы», – деп бір айттым.

Сонымен, бірінші шумақты айттым, әрі қарай қайырмасы кетті, ән жүріп жатыр. Қызық кейін басталды. Ішімнен екінші шумақты айтайын десем, ойыма түспей қойды. Ал, қырсық шалды деген осы. Әннің екінші шумағы басталуға санаулы секундтар ғана қалды. Мен болсам, мелшиіп әлі тұрмын. Ішімнен «енді қайттым, не істеймін?», – деген ойлар маза бермеді. «Әнімді айта алмасам ұят болар, – дедім де ақындыққа бастым. Әнім басталды, мен ойдан жаңа жыл туралы сөздерді ұйқассыз аңыратып жатырмын. Сондағы айтқан төрт жолым әлі есімде.

«Жаңа жыл, жаңа жыл келді,
Жаңа күн, жаңа күн келді,
Құтты болсын, Жаңа жыл, құтты болсын,
Ортаға шық билеңдер, көне достар», – ал керек болса, дым ұйқассыз, қара сөзді өлеңнің әуеніне әрең деп келтіріп, қара терге түсіп, куплет біткенде «уффф» дедім. Мәз-мейрам көрермен, менің куплетті ұмытып, ойдан айтып жібергенімді де, байқамай қалды. Өйткені, көрерменнің өлең сөзіне қарайтын шамалары жоқ, барлығы мәз-мейрам болып отыр. Сөйтіп, өмірімде, ойдан төрт куплет өлең шығарып жібергенім бар. Ән аяқталысымен, барлығы қол шапалақтап жатыр. Басымды идім де сахнадан кетіп қалдым. Болған оқиғаны ата-аналарыма айтып, бөрінің шек сілесін қатырғаным бар.

(Ғаламтордан)

● ДІНІҢ – ДІҢГЕГІҢ



нан айнып, адасқан қауымға айналып кетуіміз бек мүмкін"

Бұл кітапта нешеме ғасырлар бойына ата-бабаларымыздан бері қарай ұстанып келе жатқан әдет-ғұрып, салт-сана, дәстүріміздің адамгершілік принциптеріміз бен дүниетанымы, көзқарастарымыздың өз дініміздің рухымен, ұстанған мақсат-мұраттарымен бір арнада тоғысып, бір-бірімен өзара жымдасып, сай келетін, ойға қонымды түрде баяндалған.

Дала елінің қалың жұртын жақсылық пен имандылыққа үндейтін осынау қадірлі де

ламада мешіт қызметіндегі имамдар жайлы көп жұрттың көкейінде жүрген ойлар төңірегінде жақсы пікірлер айтылған. Қазіргі имамдар бұған дейінгі қызметкерлерге қарағанда дін жағдайынан жақсы хабардар, оқыған адамдар. Сүйінеріміз сол – көбі жастар. Әйтсе де өмір бір орында тұрмайды. Қазіргі уақыт өзгеше. Жүктелер міндет те, жауапкершілік те артып отыр. Заман рухын дұрыс та терең түсінудің сыртында үздік білім, дүниеуи саясаттың да қыр-сырынан хабардар болуды қажет етеді.

Бір сөзбен айтсақ, имамдар,

Мәңгілік елдің діні де мәңгілік

"Саясат күнде өзгереді, ал дін – мәңгілік"
Нұрсұлтан НАЗАРБАЕВ.

Ежелден еркіндікті армандап келген халқымыз Тәуелсіздіктің ақ таңы атқаннан кейін асыл дініміз – исламмен қайта табысып жатыр. Ұмыт бола бастаған мәдениетіміз бен салт-дәстүрімізді, тіліміз бен дінімізді жаңа заманға сай жаңғыртып дамытуға жағдай туа бастады. Ал, нешеме ғасырлардан бері ата-бабаларымыздың ұстанған діні – ислам. Ол бүкіл адамзат пен өркениет тарихына айрықша үлесін қосып келе жатқан ұлық дін. Дініміздің тарихи даму жолына ойша көз жүгіртсек. Исламның Жаратушы құдіреттен келген Құран Кәрімнен кейінгі негізгі түп қазығы Мұхаммед Пайғамбардың (с.ғ.с.) хадистері мен сүннеті. Бір Аллаға сенген ұлтымыз өзінің мұсылмандық өмір салтына Құранды және сүннет дәстүрлерін біріктіріп, қабыстыра білген. Демек, өткен бабалардың тіршілік тынысындағы осы жайды бүгінгі жаңа ұрпаққа ұғындыру замана талабы болып отыр.

ҚМДБ-ның соңғы бір-екі жылда тындырып келе жатқан орасан зор жұмыстарының мағына мәні де осыған саяды. Қазақ халқы өзінің ділі бар, тамырын тереңге жайған құндылықтары, рухани бай мұралары мол ұлт. Тіліміз бен дініміздің, өнеріміз бен салт-сана, дәстүріміздің бір бөлігі ретінде ислам да әр заманда өркендеп, дамуымыздың ұйтқысы болып келеді. Және алдағы уақытта да солай бола беретініне сенеміз.

ҚМДБ-төрағасы, Бас Мүфтиіміз, хазрет Ержан қажы Малғажыұлының бастамасымен жарық көрген "Дін мен дәстүр" атты кітапта хазрет Мүфти былай деген:

"... мақсатымыз – ұлттық табиғатымызбен сабақтас шариғаттағы мазхабымыз бен танымдық мектебімізді тұғырлап, асыл дүниелерімізді, жауһарларымызды жарыққа шығару, үзілгенімізді жалғап, жоғалтқанымызды түгендеу, сан ғасырлық тарихы бар діни дәстүрлерімізді қалпына келтіру. Сол арқылы қазақтың толыққанды ұлтқа, Алаштың іргелі елге айналуы үшін қолдан келгенше үлес қосу... Қоғамды ынтымаққа ұйытатын, бірлікке бастайтын құндылықтарымызды қадірлеуіміз қажет. Дәстүрлі дінінен, ділі мен тілінен, әдет-ғұрпынан ажыраған елдің болашағы жоқ. Сол үшін рухани құндылықтарымызды құнттай бөлгеніміз жөн. Әйтпесе, Құран Кәрімде ескертілген ақиқат жолы-

құнды кітап көзі ашық, көкірегі ояу көрі-жасты бір сілкіндіріп, ашық ой, асыл мазмұнымен риза еткенін жақсы білеміз. Алдағы уақытта дін мен дәстүрдің біртұтастығын сақтап, Алла тағаланың өмір еткен амалдарына бой ұсына отырып, исламға деген адалдығымыз бен құрметімізді арттыра беру абыройлы борышымыз болмақ.

Соңғы екі жыл аясында ҚМДБ басшылығымен Республика аймағында өткізіліп жатқан діни-насихаттық маңызды шаралар көпшілік көңіліне қуаныш ұялатып келеді. Осындай аса маңызды үлкен жұмыстардың бірі ақпан айында Астанада өткен мешіт имамдарының республикалық форумы болды. Өзінің мәні мен мағынасы жөнінен құрылтайлардан кем соқпайтын бұл келелі жиында шариғат талаптарына сай атқарылған жұмыстардың жетістіктері айтылып, алдағы бес жылға белгіленіп отырған ауқымды істердің белестері белгіленіп, тарихи үрдістің, амалды іс-қимылдың әдістері мен тәсілдері сараланған. Ел дамуының қазіргі кезеңдегі жай-күйі мен жағдайларын жан-жақты ескере отырып, заман рухына сай ҚМДБ қызметін одан әрі дамытудың Тұжырымдамасын қабылдады. Сонымен бірге бұл форумда қазақ елі мұсылмандарының исламдағы бейнесін және шариғат пен дініміздегі алар орнын сипаттап айқындайтын құжат – Қазақстан мұсылмандарының Тұжырымдамасын талқылап қабылдады. Ел мұсылмандарының өмірінде мұндай стратегиялық мәні бар бағдарламалық жоспарлар бұрын-соңды болып көрмеген. Аталған бұл екі құжаттың мақсаттары айқын да зор: еліміздегі мұсылман қауымының өзекті деген мәселелерін, бағыт-бағдарын айқындап шешу, қоғамның барлық мүшелерімен санаса отырып, мемлекет мүддесін және заңнамалық күші бар шешімдерді ескеру арқылы өз дініміздің рухани гуманитарлық ықпалын нығайтып, арттыру.

Болашақта мешіттер мен имамдардың күнделікті қызметінде басшылыққа алынатын бұл екі бағдарлама мың жылда да мәні кеміп, өзгермейтін дәуірлік қуаткүші, рухы бар құжаттар болып саналады. Қазақ мұсылмандарының діндегі Ата заңы тәрізді бұл бағдарламалар дінімізді дамытып, өркендетуге игі ықпал етеді деп сенеміз. Діни ілім мен тәжірибені Әбу Ханафи мазхабының ұстанымдарына сәйкес дамытып, іске асыруды қамтамасыз ететін сара жолымыз болмақ.

Форумда қабылданған бағдар-

мешіт қызметкерлері бүгін өмір драмасының қалың ортасында жүрген жандар. Сондықтан оларға әркез Алла жар болып, діни білімі, адамгершілік абзал қасиеттері, кішіпейілділігі мен мейірімді жан-дүниелері, көпшілікті әрдайым жақсылыққа жетелеу, оларды қалың жұрттың ақ бата, ақ алғысына бөлей берсін демекпіз!

Қазіргі заманда діни қызметте жүрген тұлғалар қоғамдағы көшбасы деңгейіндегі аңыздай асыл, абзал жандар болуға керек. Дініміздің абыройын асқақтатып, мерейін үстем ететін де осылар. Сондықтан да олардың этикасы деген озық дамыған өркениетті, мәдениеті жоғары елдердің осы заманғы этикасынан да биік деңгейде болғаны ләзім. Әйтеуір кемшін түсіп жатпауымыз керек.

Астана форумы тек дін саласында ғана емес, ел өміріндегі үлкен тарихи оқиға болды. Оған арнайы келіп қатынасқан бірнеше шетелдік ислам діні қайраткерлері мен басшылары форум жұмысына жоғары баға беріп, онда қабылданған тарихи құжаттардың – Тұғырнама мен Тұжырымдаманың сыр-сипаты мен алға қойып отырған заманауи міндеттерінің терең мән маңызын атап, дәл осындай мақсаттағы үлкен форумдарды өз елдерінде де өткізудің қажеттілігін айтты, ҚМДБ-ның бұл қызметіне зор баға берді. Діни форум және онда қабылданған тиісті шешімдер ел мұсылмандарының, дін қызметіндегі имамдардың да алдағы жұмысында тың серпіліс тудырады. Діни насихаттың сипаты мен мазмұны жақсарып иманды, ізгілікті істер өрлеу алатынына сенім білдірді. Қазақ елі мұсылмандары бұрын-соңды естіп те, оқып та көрмеген мұндай тарихи тың бағдарламалар дін басшылығына жаңадан ғана келген аса білімді, имандылық рухымен ер жетіп есейген, ислам мұраттарына мейлінше адал және оларды терең түсінетін оқымысты жас ғұлама қажы азаматтардың терең ізденісі мен аса жемісті қызметінің нәтижесі. Мәңгілік елдің діні де мәңгілік! Асыл дініміздің мәңгілік мәні бар мұраттарын, сара жолын айқындаған Тұғырнама мен Тұжырымдамамыз қайырлы, құтты болсын! Бұларға Жаратқан Алламыздың нұры жаусын! Ел халқын ынтымақ пен бірлікке, бақыт пен берекеге, тыныштыққа жеткізе берсін!

Жолбарыс қажы БАЯЗИД, ақын, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі, Қостанай қаласының құрметті азаматы.

● ӨМІР – ӨЗЕН

Қара сөздің тайпалған жорғасы

Жанкелдин аудандық "Біздің Торғай" газетінің бұрынғы редакторы Мылтықбай Ысмағұлов жайлы бір үзік сыр

Алғаш жолыққанымда ол ежелгі танысындай мені баурап әкетті. Сөзі салмақты. Пікірі орнықты. Жымиып күлгені де әдемі. Облыстық газетте жарияланған мақалаларын тұшынып оқығаным болмаса, бұрын-соңды көрмеген адамым. Әйтсе де мамандығымыздың сәйкестігінен тез үйлесіп кеттік.

"Болар бала бесігінде бұлқын-нар" демекші, өршіл талабы ұшуға қанатын қомдаған тау қыранын елестеткендей. ҚазМУ-дің журналистика факультетіндегі дәрісін місе тұтпай, ұдайы ізденісте жүреді екен.

Әуелі облыстық "Торғай таңы", беріректе "Қостанай таңы" газеттерінде меншікті тілші қызметін атқарған тұста бұлақ суын шөліккеп ішкен жолаушыға ұқсады. Өзіндік жазу мәнерімен түрлі жанрға қалам тербеді. Таңдаған тақырыбын жете меңгерді. Сөзі мен сөйлемі мінсіз қаланған кірпіштей. Жазуы да апанық, тайға таңба басқандай. Солғұрлым редактор да, оның орынбасарлары да, бөлім меңгерушілері де еш жерін түртпейді. Кезекшілер лездемелерде жарыса мақтайды.

Әсіресе, малды ауылдың өзекті мәселелері қамтылған сериялы материалдары оқырман қауымға ұнады. Соған орай тұстастары "Қайран, біздің Мылтекен!" десіп сыртынан талай тамсанды да.

Ауданда мәдени, әдеби шаралар өтерде ұйымдастырушылар үйреншікті әдетімен шарқ ұрып Мылтықбайды іздейді. Өйткені, сахнаға көтерілген соң бір жапырақ қағазына анда-анда үңіледі де, бөйге атындай ұзаққа сілтейді. Мәселен, атақты акындар Сырбай Мәуленовтың, Ғафу Қайырбековтың, танымал жазушылар Қойшығара Салғариннің, Қоғабай Сәрсекеевтің кештерін жүргізген сәттерін тамашалап, шешендік өнеріне тәнті болғанмын.

Жергілікті атқару органдары жоғары жаққа маңызды құжаттарын жіберерде де Мылтықбайдың көмегіне жүгінеді. Сауаты мол жас маман тапсырманы бұлжытпай орындап, ұшқырлығын танытады.

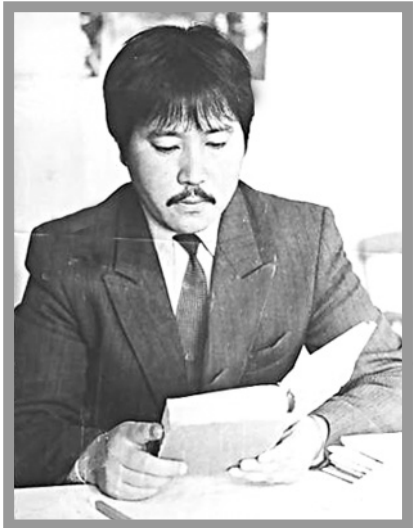
Тек кейбіреулердің "жуу жолымен" еңбегіне ризашылығын білдіруге әрекеттеніп, шабыттың ақ шағаласы төбесінде қалықтаған мезетті тежейтіні-ақ жаман.

Мұндай жағымсыз қылық құлағыма шалынып, оңашада қалаға қоныс аудару керектігін ескерткенмін, сонымен қатар, Алматыдағы оқу орнын үздік бітіргендерге лайықты қызмет бұйырмағанын нақты мысалдармен дәлелдегенмін. Қайтейін, жақсы көретін інім уәжімді үнсіз тындаудан әрі аспады.

Іс сапармен Торғайға барғанда міндетті түрде Мылтықбайды қасыма ертетінмін. Себебі, ауданның тыныс-тіршілігіне қанық. Кез-келген мәселеде ой бөлісуге дайын. Үнемі кішіпейіл, ақжарқын қалпынан айнымайды.

... Қоңыр күз. Тайфа апай қақпа алдындағы сәкіде отыр төңірегін көзбен шолып. Ал, жастар өзара болмашы нәрсеге мәз. Қариямен сәлемдесуге зауқы жоқ.

Ертеректе ауаткомның нұсқаушылығына орналастырған қамқоршының еленбеуі менің жүрегімді ауырт-



ты. Шынымен, заманында әйелдер арасынан суырылып шығып, ауапарткомның, ауаткомның хатшысы, газет редакторы ретінде есімі аудан көлеміне кеңінен жайылған Сафарғалиеваның ұмытыла бастағаны ма?

Кезекті жазғы демалысымда жаңағы оқиғаны Мылтықбайға қазқалпында баяндап, "Ешкім мәңгілік емес. Бірақ, игі істері – келер ұрпаққа аманат, үлгі-өнеге. Ендеше үйіне әдейі соғып, тұңғыш редакторлардың бірі Тайфа апайдың жанын жадыратайықшы. Газетіңнің соңғы сандарын қолына ұстатсаң, балаша қуануға тиіс" дегенмін. Обалы нешік, ұсынысымды Мылтықбай бірден қолдады.

Табалдырықтан атпаған бетте апай бізді құшағына орады. Газетті ұсынғанда редакциядағы жастық шағы ойына оралып, көңілі босады.

Манайды қараңғылық жайлағасын рұқсат сұрауға ыңғайланғанымызда "Қайда асығасындар. Отырындар. Ендігі әңгімені дәмнің үстінде гөйтейік", – деп қимастық жасады.

Өмірден көргені мен түйгені мол кісі әріден қозғайды. Соғыс жылдары газетте өрескел кателер жіберіп, қуғын-сүргіннің құрығына іліккендерге тоқталғанда жадында сақтау қабілетінің мықтылығына тандандық.

Мылтықбай ара-тұра курстастарының дені республикалық басылымдарда белді қызмет істейтініне мақпалдатын.

Дүниеден озғанда естеліктерін оқып, әлгі достарының сыңарынан айырылған аққудың күйін кешкенін сездік.

"Орнында бар оңалар" деп бекер айтпаған ғой, данагөй бабаларымыз. Шүкір, қызы Гүлім қазір "Біздің Торғай" газетінің редакторы.

– Әкем жазылушылардың санын арттыруды көздейтін. Келешекте материалдардың мазмұнын жоғары деңгейге көтерсем, безендірілу сапасын жақсартсам деп армандайтын.

Мен газеттің ел арасындағы беделін төмендетпеу, сол арқылы өкемнің рухын риза ету үшін маза-сызданамын, – дейді Гүлім ағынан ақтарылып.

Бүгінде қара сөздің тайпалған жорғасы Мылтықбай Ысмағұловтың екінші өмірі заңды жалғасын тауып, өміршең туындыларымен киелі де қасиетті Торғайдың тарихын толықтырып тұр.

"Жақсының аты өлмейді" деген осы!

Жақсылық ЖҮНІСҰЛЫ, баспасөз ардагері.

Микрокредиттік ұйымдарды қайта тіркеу жөнінде

Микрокредиттік ұйымдарын қайта тіркеу үшін аз ғана уақыт қалып отыр. Қазақстан Республикасының «Микроқаржы ұйымдары туралы» Заңнамасының 31 бабының 1 тармағына сәйкес, коммерциялық емес микрокредиттік ұйымдарды қоспағанда, микрокредиттік ұйымдар **2016 жылғы 1 қаңтарға дейінгі мерзімде** Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес мемлекеттік қайта тіркелуге жатады. Осы тармақта белгіленген талаптар сақталмаған жағдайда, микрокредиттік ұйымдар Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес қайта ұйымдастырылуға не таратылуға жатады. Коммерциялық емес микрокредиттік ұйымдар **2016 жылғы 1 қаңтарға дейінгі мерзімде** қайта ұйымдастырылуға не таратылуға жатады.

Жұмыс істеп жүрген микрокредиттік ұйымдар 2016 жылдың 1 қаңтарына дейін өз қызметінде микроқаржы ұйымдары туралы Заңның 31 бабының 4 тармағында көзделген нормаларды басшылыққа алады.

Есептік тіркеуден өту үшін, микроқаржылық ұйым өзінің орналасқан жері бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің филиалына микроқаржылық ұйымдар туралы Заңның 14 бабының 1 тармағымен көзделген құжаттарды қоса белгіленген нысандағы өтінішті ұсынады.

Құжат тізімдемесі бойынша ұсынылатын құжаттардан басқа, кредиттік тарихты қалыптастыру және оларды пайдалану жүйесінің қатысушыларына қойыла-

тын талаптарға сәйкестігі туралы құжаттың көшірмесін ұсыну қажет екендігін ескерген жөн. Аталған құжат «Қазақстан Республикасындағы кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жасалған ақпарат беру туралы шарт жасау үшін қажет, сондай-ақ аталған құжаттың бар болуы микроқаржылық ұйымдар туралы Заңның 14 бабының 1 тармағымен көзделген.

Микроқаржылық ұйымдардың ақпараттық қызмет нарығындағы өз қызметін бастауға дайын болуы жөнінде және кредиттік тарихты қалыптастыру мен оларды пайдалану жүйесіне қатысушыларының қызметінде ақпараттық процесті ұйымдастыру бойынша талаптарды орындауға дайын болу туралы ҚР Ұлттық Банкінің қорытындысы – микроқаржылық ұйымдардың кредиттік тарихты қалыптастыру және оларды пайдалану жүйесінің қатысушыларына қойылатын талаптарға сәйкестігі туралы құжат болып табылады.

Аталған қорытындыны алу үшін, микроқаржы ұйымына, Қазақстан Республикасы Қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының 2008 жылғы 18 шілдедегі № 105 қаулысымен бекітілген, кредиттік тарихты қалыптастыру жүйесіне қатысушылардың қызметіндегі ақпараттық процесті ұйымдастыруға және оны пайдалануға, қауіпсіздік жүйесін қалыптастыруға, олардың электрондық жабдықтарына, кредиттік тарихтың

деректер базасының сақталуына және үй-жайларына қойылатын ең төменгі талаптарды белгілеу жөніндегі Нұсқаулықпен белгіленген талаптарды орындау қажет.

Микроқаржылық ұйымдарды есептік тіркеу – Ұлттық Банкімен көрсетілетін мемлекеттік қызмет болып табылатынына қосымша назар аударамыз. Аталған қызмет ҚР Үкіметінің 2015ж. 09.02. «ҚР Үкіметінің 2013ж. 18.09. Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер тізілімін бекіту туралы» № 983 қаулысына өзгертулер енгізу туралы» №45 қаулысымен Ұлттық Банктің мемлекеттік көрсетілетін қызметтер тізіліміне енгізілген.

ҚР Үкіметінің 2013ж. 31.12. №1567 қаулысымен ҚР Ұлттық Банкінің мемлекеттік қызмет стандарты бекітілген – «Микроқаржылық ұйымдарды есептік тіркеу».

Стандартқа сәйкес, мемлекеттік қызмет Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің аумақтық филиалымен, сонымен қатар www.e.gov.kz «электрондық үкімет» веб-порталы арқылы жүргізіледі.

Практикалық көмек, сонымен қатар, микроқаржылық ұйымдарды есептік тіркеуге қатысты барлық сұрақтар бойынша, қаржылық ұйымдарды бақылау және қаржы қызметтерін тұтынушылардың құқығын қорғау бөлімінің мамандарына мына телефондар бойынша өтініш білдіре аласыздар: 8-714-2-53-27-89, 53-31-11. Мекенжайы: Қостанай қ., Баймағамбетов көшесі, 195 үй, 322-кабинет.

ҚР Ұлттық Банкінің Қостанай филиалы.

• ӨМІРДІҢ ӨКСІГІ – ЕСІРТКІ Опиоидтік алмастыру терапиясы кімге тиімді?

**Шұға
Қоңқабай**

Жақында Қостанайда ҚР Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігінің және БҰҰ-ның Нашәқорлық және қылмыс жөніндегі басқармасының қолдауымен «Аман-саулық» қоғамдық қоры ұйымдас-тырған «Қазақстан Республикасында есірткінің орнын басу терапиясын дамыту перспективалары» тақырыбында қоғамдық тыңдау болып өтті.

Іс-шараға денсаулық сақтау басқармаларының, облыстық ЖИТС орталықтарының, наркологиялық диспансерлердің, құқық қорғау органдарының жетекшілері, мәслихат депутаттары, «Нұр Отан» партиясының, үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері, есірткіге тәуелді науқастар қатысты.

Есірткінің орнын басу терапиясы – тәуекел топтары арасында АИТВ/ЖИТС таралу қаупін төмендетуге мүмкіндік беретін нашақорлықты емдеудегі инновациялық әдіс. Бүгінгі таңда орнын басу терапиясы әлемнің 71 елінде қолданылады, ал Еуропа Одағы елдерінде 600 мыңнан астам науқас осы емді алады.

Қоғамдық тыңдауға қатысушылар орнын басу терапиясының артықшылықтары мен кемшіліктерін, сондай-ақ, оны елімізде дамыту перспективалары жөнінде талқылады. Жиында сөз алған «Аман-саулық» қоғамдық қорының президенті Бақыт Түменова «Зиянды азайту» амалы адамның есірткіден толық бас тартуына көмектесудің маңызын жоққа шығармайды, дегенмен көптеген нашақорлар үшін ол мақсатқа жету тым ұзаққа созылып кететінін және вирустар, бірінші кезекте АИТВ және гепатиттің таралу, сондай-ақ өзге аурулардың асқыну тәуекелі өте жоғары екенін мойындайды, дейді.

2008 жылы Қазақстанда метадонды пайдалану арқылы орнын басу терапиясының пилоттық жобалары басталып, 2011-2015 жылдарға арналған «Саламатты Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде орнын басу терапиясы бағдарламасы пилоттық режимде ауқымын кеңейтіп, еліміздің 10 қаласын қамтыды.

Жүргіншіні басып кетті

Облыста жыл басынан бері жүргіншілердің кінәсінен 19 жолкөлік оқиғасы болды. Апаттардың салдарынан 14 адам жарақат алып, 7 адам оқиға болған жерде қаза тапты.

Қостанай-Рудный автожолында «Мерседес Бенц» автомобилінің жүргізушісі жолдан белгіленбеген жерден өтпек болған 50 жастағы жүргіншіні басып кетіп, жазым етті.

Қостанай-Введен автожолында «Фольксваген Боро» автомобилінің мас жүргізушісі жылдамдықты шамадан асырып жіберіп, көлігін аударып алды. Жүргізуші мен автомобильдің жолаушысы жарақат алып, ауруханаға түсті.

Бейнекамералардың көмегі көп

Жыл басынан бері облыста бейне қадағалау камераларының көмегімен 6885 құқық бұзушылық анықталды. Оның 1056-сы ұсақ құқық бұзушылық. 1519 азамат мас күйінде қоғамдық орындарда жүргені үшін ұсталды.

Жедел бейне қадағалау орталығы көшелер мен қоғамдық орындарда орналастырылған 156 камерамен жабдықталған. «Қауіпсіз аула» камералары тұрғын үйлердің аулаларындағы жағдайды бақылауда ұстайды. Бір күнде онға жуық ұсақ құқық бұзушылық анықталады.

Облыстық ІІД баспасөз қызметі.

Еске алу

Қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқтырмай, біз үшін жан ұшыра шырылдап, жел жағымызға пана болған, біз үшін дара, дана – ол біздің ана **Шағыр Гүлбарша Сапарқызы**. Анамыз ортамызда болғанда 28 маусым күні 49 мүшел жасқа келер еді..

Сіз кеткелі құлазуда көңілім,
Жүрегіңмен тоқтағандай өмірім.
Қайғы-мұңға жан-дүнием жаншылды,
Ал сырт көзге күдірейген бөрімім.

Сіз кеткелі көтермедім басымды,
Енді менің кім сүртеді жасымды.
Бұл дүниеде қайдан сізді табамын,
«Құлыным» деп кім сипайды басымды?!

Сіз кеткелі кеудем толды өксікке,
Теңіздерім айналғандай көлшікке.
Асыл анам кірмейінше жұмаққа,
Тағдыр менің көңілімді көншітпе!

Сіз кеткелі өкпем қысып, тарылды,
Ажал менің әкетіпті «барымды».
Опыр-топыр, бір жеміс те қалдырмай,
Біреулер кеп тонағандай бағымды...

Анасыз өткен тіршілік мағынасыз сабылыс секілді, десе де «тірі адам тіршілігін жасайды»... Аяулы жар, ардақты анамыздан айырылғанымызға міне 1 жылдың жүзі өтті. Кеңліге мұң, жүрегімізге сағыныш ұялатқан күндер өз ағынымен өтіп жатыр. Шанырағымызға төнген ауыр қайғы, бейне бір қорқынышты түс секілді. Асыл жанымыздың ортамызда жоқтығына әлі де сене алар емеспіз...

Өткен... Анамыздың ғұмыр жасы қысқа болғанына жүрегіміз қан жыйлайды... Мама... сағындық сізді... Жатқан жеріңіз жайлы, қабіріңіз нұрға толсын. Жарқын жүзді бейнеңіз көзімізден кетсе де, көңілімізден, жүрегімізден ешқашан кетпейді, мәңгіге жадымызда. Тіршіліктегі теңдесі жоқ бағалы жанашыр жан, асыл Анам... Арманымыз көп еді, көңілге кірбің, жүрекке қаяу түсірмей өмір бойы сіз бізді қалай жеткізсеңіз, біз де сізді дәл солай, тіпті артық алтынмен аптап, күміспен қаптап қойсақ та артық емес еді, аяғыңызды жерге тигізбей шыр-пыр болып ақ сүтіңізді ақтау – ол біздің Сіздің алдыңыздағы міндетіміз деп білеміз. Өткен... Енді, сіздің атыңызға кір келтірмейтіндей аруағыңыздың ризашылығы үшін бәрін жасаймыз.

Еске алушы: жолдасы Абдолла, балалары.

Анамыздың жылы 15 тамыз күні сағат 11:00-де Жітіқара қаласы «Юрта» кафеcінде беріледі.



«Қостанай облысы әкімдігінің жер қатынастары басқармасы» мемлекеттік мекемесі, 110000, Қостанай қаласы, Ш.Шаяхметов көшесі, 88 үй, 1 кабинет, анықтама телефоны 56-83-03, факс 56-88-86, электрондық мекенжайы a.tanzharykova@kostanay.gov.kz экспертиза және жерді пайдалануды жоспарлау бөлімінің бас маманы, Бос мемлекеттік әкімшілік лауазымға орналасуға конкурс жариялайды (D-O-4, 1 бірлік), лауазымдық жалақысы еңбек еткен жылдарына байланысты 64063 теңгеден 86485 теңгеге дейін.

Функционалдық міндеттері: Іс жүргізу мәселесі бойынша аудандар мен қалалардың жер қатынастары бөлімдерімен өзара әрекеттесуді жүзеге асырады. Басқармада, бөлімде оперативтік ақпараттың қозғалысына бақылау жасайды. Жеке және заңды тұлғалар өкілдерінің өтініштері бойынша іс жүргізумен айналысады. Өтініштер бойынша есепті әзірлейді және заңнамаға сәйкес Арнайы есепке алу және құқықтық статистика комитетінің Қостанай облысы бойынша басқармасына ұсынады. Қазақстан Республикасы Президентінің, Қазақстан Республикасы Үкіметінің, Қостанай облысы әкімінің Басқарманың құзыретіне қатысты тапсырмаларының орындалуына бақылау жасауды жүзеге асырады. Кіріс және шығыс құжаттарының қағаз және электрондық қозғалысына бақылау жасайды. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштері бойынша жұмыстарға бақылау жасайды. Басқарма бойынша мұрағаттық іс жүргізуді жүзеге асырады.

Конкурсқа қатысушыларға қойылатын талаптар: Жоғары қызметтер (жерге орналастыру), ауылшаруашылық ғылымдар (агрономия), құқық (заң тану), техникалық ғылымдар және технологиялар (есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету). Мемлекеттік қызмет өтілі бір жылдан кем емес немесе осы санаттағы нақты лауазымның функционалдық бағытына сәйкес салаларда екі жылдан кем емес жұмыс өтілі бар болған жағдайда ортадан кейінгі қызметтер (жерге орналастыру), ауылшаруашылық ғылымдар (агрономия), құқық (заң тану), техникалық ғылымдар және технологиялар (есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету) білімі барларға рұқсат етіледі.

Қазақстан Республикасының Конституциясын, «Қазақстан

Республикасының Президенті туралы», Қазақстан Республикасының конституциялық заңдарын, «Мемлекеттік қызмет туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы», «Әкімшілік рәсімдер туралы», «Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы», «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы», «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарын, осы санаттағы нақты лауазымның мамандануына сәйкес салалардағы қатынастарды реттейтін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін, «Қазақстан – 2050»: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты стратегиясын білуі.

Осы санаттағы лауазымдар бойынша функционалдық міндеттерді орындау үшін қажетті басқа да міндетті білімдер.

Конкурс Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет істері агенттігі Төрағасының 2013 жылғы 19 наурыздағы № 06-7/32 бұйрығымен бекітілген Бос мемлекеттік әкімшілік лауазымға орналасуға конкурс өткізу және конкурс комиссиясын қалыптастыру қағидаларына (бұдан әрі – Қағидалар) негізінде өткізіледі.

Конкурсқа қатысу үшін қажетті құжаттар:

1) Осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысандағы өтініш;

2) 3*4 үлгідегі суретпен осы Қағидаларға 3- қосымшаға сәйкес нысанда толтырылған сауалнама;

3) Білімі туралы құжаттар нотариалды куәландырылған көшірмелері;

4) Еңбек қызметін растайтын құжаттың нотариалды куәландырылған көшірмесі;

5) Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігінің 2010 жылғы 23 қарашадағы № 907 бұйрығымен бекітілген (мативтік құқықтық актілері мемлекеттік тіркеу тізілімінде 2010 жылғы 21 желтоқсандағы № 6697 болып тіркелген) белгіленген нысан бойынша денсаулық жағдайы туралы анықтама;

6) Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігінің көшірмесі;

7) Құжаттарды тапсыру сәтінде жарамды шекті мәннен төмен емес нәтижелерімен тестілеуден өткені туралы сертификат (немесе нотариалды куәландырылған көшірмесі).

Құжаттар конкурстың өтетіндігі ту-

"Қостанай облысы әкімдігінің жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы" ММ (110000, Қостанай қаласы, Қасымқанов көшесі, 34, 301 кабинет, анықтама телефоны: 501-308, факс: 500-902, электрондық мекенжайы: social@kostanay.gov.kz) бос әкімшілік мемлекеттік лауазымына орналасуға конкурс жариялайды:

Ішкі бақылау бөлімінің бас маманы, Д-0-4 санаты, лауазымдық жалақысы еңбек өтіліне байланысты 64 063 - 86 485 теңге аралығында.

Қызметтік міндеттері: Мемлекеттік орган жұмысының сапасы мен өнімділігін арттыру мақсатында оның қызметінің бағыттары бойынша ішкі бақылауды жүзеге асырады; мемлекеттік органда, оның аумақтық бөлімшелері мен ведомстволық бағыныстағы ұйымдарында басқару жүйесінің жұмыс істеуін бағалауды жүргізеді.

Конкурсқа қатысушыларға қойылатын талаптар: жоғары экономикалық білім (экономист, есеп және аудит, қаржы). Мемлекеттік қызмет өтілі бар жылдан кем емес немесе осы санаттағы нақты лауазымның функционалдық бағытына сәйкес салаларда екі жылдан кем емес жұмыс өтілі бар болған жағдайда ортадан кейінгі экономикалық білімі барларға рұқсат етіледі.

Қазақстан Республикасының Конституциясын, "Қазақстан Республикасының Президенті туралы", Конституциялық заңын, Қазақстан Республикасының "Мемлекеттік қызмет туралы", "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы", "Әкімшілік рәсімдер туралы", "Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы", "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы", "Қазақстан Республикасына дағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін - өзі басқару туралы" заңдарын, осы санаттағы нақты лауазымның мамандануына сәйкес салалардағы қатынастарды реттейтін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін, "Қазақстан -2050" Стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты стратегиясын білуі.

Осы санаттағы лауазымдар бойынша функционалдық міндеттерді орындау үшін қажетті басқа да міндетті білімдер.

Конкурс "Бос әкімшілік мемлекеттік лауазымына орналасуға конкурс өткізу және конкурс комиссиясын қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігі Төрағасының 2013 жылғы 19 наурыздағы №06-7/32 бұйрығының (бұдан әрі – Қағида) негізінде өткізіледі.

Конкурсқа қатысу үшін қажетті құжаттар:

- 1) осы қағидалардың 2-қосымшасына сәйкес нысандағы өтініш;
- 2) 3x4 үлгідегі суретпен осы Қағидалардың 3-қосымшасына сәйкес нысанда толтырылған сауалнама;
- 3) білімі туралы құжаттардың нотариалды куәландырылған көшірмелері;
- 4) еңбек қызметін растайтын құжаттың нотариалды куәландырылған көшірмесі;

5) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің 2010 жылғы 23 қарашадағы № 907 бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілердің тізілімінде 2010 жылы 21 желтоқсанда № 6697 болып тіркелген) нысандағы денсаулығы туралы анықтама;

6) Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігінің көшірмесі;

7) құжаттарды тапсыру сәтінде шекті мәннен төмен емес нәтижемен тестілеуден өткені туралы қолданыстағы сертификат (немесе нотариалды куәландырылған көшірмесі).

Көрсетілген құжаттар "Қостанай облысы әкімдігінің жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы" ММ (Қостанай қаласы, Қасымқанов көшесі, 34, 301 кабинет) конкурсты өткізу туралы хабарламаны жариялау күнінен кейін **10 жұмыс күні ішінде** ұсынылуы керек.

Конкурстық комиссияның қарастырылуына азаматтармен мерзімінде қолма-қол немесе пошта бойынша берілген (қоса беріліп отырған құжаттар көрсетілуімен папкіге салынған) құжаттар қабылданады. Конкурста қатысу үшін электрондық пошта бойынша құжаттарды тапсырған азаматтар құжаттардың телнұсқаларын әңгімелесу басталуына дейін бір жұмыс күнінен кешіктірмей тапсырады.

Әңгімелесуге жіберілген үміткерлер оны әңгімелесуге жіберу туралы хабарландыру күнінен бастап **5 жұмыс күні ішінде** "Қостанай облысы әкімдігінің жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы" ММ-де өтеді.

Конкурс комиссиясы жұмысының ашықтылығы мен объективтілігін қамтамасыз ету үшін оның отырысына байқаушыларды қатыстыруға жол береді.

Конкурс комиссиясының отырысына байқаушылар ретінде Қазақстан Республикасы Парламентінің және барлық деңгейдегі мәслихат депутаттарының, Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіпте аккредиттелген бұқаралық ақпарат құралдарының, басқа да мемлекеттік органдардың, қоғамдық бірлестіктердің (үкіметтік емес ұйымдардың), коммерциялық ұйымдардың және саяси партиялардың өкілдері, уәкілетті органның қызметкерлері қатыса алады.

Байқаушы ретінде конкурс комиссиясының отырысына қатысу үшін тұлға әңгімелесу өткізілуі басталуына дейін бір жұмыс күнінен кешіктірмей персоналды басқару қызметінде "Қостанай облысы әкімдігінің жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы" ММ тіркеледі. Тіркелу үшін тұлғалар персоналды басқару қызметіне "Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы" ММ-не жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесін, ұйымдарға тиесілілігін растайтын құжаттардың түпнұсқасын немесе көшірмелерін ұсынады.

Конкурсқа қатысуға шығындар (өткізілу орнына және кері қайтуына журу, үй-жайын жалдауға, тұруына, барлық түрдегі байланыс қызметтерімен пайдалануына) азаматтар өз қаражаты есебінен төлейді.

"Алтынсарин ауданы әкімінің аппараты" мемлекеттік мекемесінің бірыңғай конкурстық комиссиясы бос мемлекеттік әкімшілік лауазымына орналасуға конкурс жариялайды "Алтынсарин ауданы әкімі аппараты" мемлекеттік мекемесінің заң бөлімінің басшысы, санаты Е-3, лауазымдық жалақысы қызмет атқарған жылдарына байланысты 78 798 теңгеден 106 345 теңгеге дейін.

Функционалдық міндеттері: Бөлім қызметін ұйымдастыру.

Аудан әкімі және әкімдік қызметінің заңдылық қамтамасыз етілуін ұйымдастыру. Аудан әкімдігі жанындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі комиссиясының және терроризмге қарсы күрес мәселелері бойынша комиссиясының қызметтерін заңдылық қамтамасыз етілуін ұйымдастыру. Мемлекеттік қызмет көрсету бойынша қызмет көрсетушілермен стандарттар мен регламенттердің сақталуын бақылау бойынша жұмысты жүзеге асыру. Нормативтік-құқықтық және құқықтық құжаттардың жобаларына құқықтық сараптама жүргізу және оларға келісім беру. Сотта және басқа да органдарда құқықтық мәселелер қаралған жағдайда орнатылған тәртіп бойынша әкім аппараты мен аудан әкімінің мүдделерін ұсыну (қорғау), сондай-ақ, нормативтік-құқықтық және басқа да құқықтық құжаттардың жобаларын әзірлеуге қатысу және бақылау. Жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын атқару органдарының басшылары мен қызметкерлеріне заңдылық кеңестерді ұсыну. Құқықтық мәселелер бойынша мемлекеттік органдардың сұраныстарына жауаптарды дайындау. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау және өз құзыреті шегінде жауап жобаларын дайындау. Құқықтық насихатты ұйымдастыру және жүргізу. Мемлекеттік қызмет көрсету бойынша жұмысты ұйымдастыру және ақпараттарды, есептерді дайындау.

Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының сақталуын қамтамасыз ету мәселелері бойынша әділет басқармасы, прокуратура органдарымен өзара іс-қимыл жасау.

Конкурсқа қатысушыларға қойылатын талаптар: Жоғарғы білім: құқық (юриспруденция).

1) мемлекеттік қызмет өтілі бір жылдан кем емес;

2) осы санаттағы нақты лауазымның функционалдық бағытына сәйкес салаларда екі жылдан кем емес жұмыс өтілінің болуы;

3) жоғарғы және жоғары оқу орындарынан кейінгі білім бағдарламалары бойынша Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы білім беру ұйымдарында мемлекеттік тапсырыс негізінде немесе шетелдің жоғарғы оқу орындарында шетелде кадрлар даярлау жөніндегі республикалық комиссия бекітетін басым мамандықтар бойынша оқуды аяқтауы;

4) ғылыми дәрежесінің бар болуы.

Қазақстан Республикасының Конституциясын, "Қазақстан Республикасының Президенті туралы" Қазақстан Республикасының конституциялық заңы, "Мемлекеттік қызмет туралы", "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы", "Әкімшілік рәсімдер туралы", "Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы", "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы", "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Қазақстан Республикасының заңдарын, осы санаттағы нақты лауазымның мамандануына сәйкес салалардағы қатынастарды реттейтін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін, "Қазақстан – 2050" қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты стратегиясын білуі.

Осы санаттағы лауазымдар бойынша функционалдық міндеттерді атқару үшін қажетті басқа да міндетті білімдер.

Конкурс Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет істері Агенттігі Төрағасының 2013

жылғы 19 наурыздағы № 06-7/32 бұйрығымен бекітілген бос әкімшілік мемлекеттік лауазымына орналасуға конкурс комиссиясын қалыптастыру Қағидалары (бұдан кейін – Қағидалар) негізінде өткізіледі.

Конкурсқа қатысу үшін қажетті құжаттар: 1) осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысандағы өтініш;

2) 3x4 үлгідегі суретпен осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес нысанда толтырылған сауалнама;

3) білімі туралы құжаттардың нотариалды куәландырылған көшірмелері;

4) еңбек қызметін растайтын құжаттың нотариалды куәландырылған көшірмесі;

5) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің 2010 жылғы 23 қарашадағы № 907 бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілердің тізілімінде 2010 жылы 21 желтоқсанда № 6697 болып тіркелген) нысандағы денсаулығы туралы анықтама;

6) Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігінің көшірмесі;

7) құжаттарды тапсыру сәтінде шекті мәннен төмен емес нәтижемен тестілеуден өткені туралы қолданыстағы сертификат (немесе нотариалды куәландырылған көшірмесі).

Құжаттарды конкурстың өтетіндігі туралы хабарландыру соңғы жарияланған сәттен бастап **10 жұмыс күні ішінде** "Алтынсарин ауданы әкімінің аппараты" мемлекеттік мекемесінің **кадр қызметі бөліміне** тапсырылуы тиіс. Мекенжайы: Алтынсарин ауданы, Обаған ауылы, Ленин көшесі, 4. 110100, Алтынсарин ауданы, Обаған ауылы, Ленин көшесі 4, анықтама телефоны: 8(71445) 49-027, факс 34248, электрондық мекенжайы: altynsar@kostanay.gov.kz.,

Азаматтардың қолма-қол тәртіпте немесе пошта арқылы құжаттарды қабылдау мерзімінде берген құжаттары (қоса берілген құжаттары көрсетіле отырып құжат тігілетін мұқабаға салынған) конкурстық комиссияның қарауына қабылданады. Конкурсқа қатысу үшін құжаттарды электрондық пошта арқылы берген азаматтар құжаттардың түпнұсқасын әңгімелесу басталғанға дейін бір жұмыс күні бұрын кешіктірмей ұсынады.

Әңгімелесуге жіберілген кандидаттар оны кандидаттарды әңгімелесуге жіберу туралы хабардар ету күнінен бастап **5 күн ішінде** "Алтынсарин ауданы әкімінің аппараты" мемлекеттік мекемесінде өтеді.

Конкурстық комиссиясы жұмысының ашықтылығы мен объективтілігін қамтамасыз ету үшін оның отырысына байқаушыларды қатыстыруға жол береді.

Конкурстық комиссиясының отырысына байқаушылар ретінде Қазақстан Республикасы Парламентінің және барлық деңгейдегі мәслихат депутаттарының, Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіпте аккредиттелген бұқаралық ақпарат құралдарының, басқа да мемлекеттік органдардың, қоғамдық бірлестіктердің (үкіметтік емес ұйымдардың), коммерциялық ұйымдардың және саяси партиялардың өкілдері, уәкілетті органның қызметкерлері қатыса алады.

Байқаушы ретінде конкурс комиссиясының отырысына қатысу үшін тұлғалар әңгімелесу басталуына 1 жұмыс күні қалғанға дейін кешіктірмей персоналды басқару қызметіне (кадр қызметіне) тіркеледі. Тіркелу үшін тұлғалар персоналды басқару қызметіне (кадр қызметіне) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесін, ұйымдарға тиесілілігін растайтын құжаттардың түпнұсқасын немесе көшірмелерін ұсынады.

Азаматтар конкурсқа қатысу жөніндегі шығындарын (әңгімелесу өтетін жерге келу және қайту, тұратын жерді жалдауды, байланыс қызметінің барлық түрлерін пайдалану) өздерінің жеке қаражаттары есебінен жүргізеді.

2015 жылғы 23 маусымдағы жағдай бойынша Қостанай облысы бойынша коммуналдық меншік объектілерін жекешелендіру қорытындылары

№ р/с	Ұйымның атауы	Жарғылық капиталдағы өткізілетін қатысу үлесінің мөлшері	Жекешелендіру түрі	Бастапқы баға, теңгемен	Сату бағасы, теңгемен	Ескерту
1	2	3	4	5	6	7
1	"Арқалық хабары" ЖШС	49 %	коммерциялық тендер	231 035	729 000	Объект сатылған
2	"Стикс-2012" ЖШС	100 %	аукцион коммерциялық тендер	37 721 621	57 000 000	Объект сатылған
3	"Әулиекөл-сервис" ЖШС	100 %	коммерциялық тендер	6 220 418		Сауда 2015 жылғы 23 маусымда болмай қалды
4	"Арқалық азық-түлік компаниясы" ЖШС	100 %	коммерциялық тендер	39 318 316		2015 жылғы 5 мамырда сауда болмай қалды, келесі сауда жоспарлануда
5	"Арқа дидары" ЖШС	100 %	коммерциялық тендер	8 808 982		2015 жылғы 5 мамырда сауда болмай қалды, келесі сауда жоспарлануда
6	"Қамысты жаңалықтары-Камыстинские новости" қоғамдық газетінің редакциясы" ЖШС	50 %	коммерциялық тендер	703 002	1 055 000	Объект сатылған
7	"Іскер-Арқалық" ЖШС	50 %	коммерциялық тендер	18 647 362		2015 жылғы 5 мамырда сауда болмай қалды, келесі сауда жоспарлануда
8	"Тазарту-Арқалық" ЖШС	75 %	коммерциялық тендер	14 768 830		2015 жылғы 5 мамырда сауда болмай қалды, келесі сауда жоспарлануда
9	"Нұрлы жол" Ұзынкөл аудандық газетінің редакциясы" ЖШС	50 %	аукцион	1 082 036	1 742 630	Объект сатылған
10	"Горизонт-2012" ЖШС	51 %	аукцион	102 487 820		2015 жылғы 7 сәуірде сауда болмай қалды, келесі сауда жоспарлануда
11	"Рауан" радиосы" ЖШС	100 %	коммерциялық тендер	2 121 792	4 600 000	Объект сатылған
12	"Мендіқара үні" газетінің редакциясы" ЖШС	50 %	коммерциялық тендер	1 553 500	1 600 000	Объект сатылған
13	"Тазалық-2012" ЖШС	70 %	коммерциялық тендер	263 749 637		2015 жылғы 12 мамырда сауда болмай қалды
14	"Маяк" газетінің редакциясы" ЖШС	30 %	коммерциялық тендер	655 200	705 000	Объект сатылған
15	"Наш Костанай" газеті" ЖШС	50 %	коммерциялық тендер	10 961 348	11 005 000	Объект сатылған
16	"Тобыл" футбол клубы" ЖШС	50 %	коммерциялық тендер	2 332 500		Объект саудаға дайындалуда
17	"Тобыл" баскетбол клубы" ЖШС	50 %	коммерциялық тендер	91 211 975		2015 жылғы 30 маусымға сауда жарияланды
18	"Қостанай таңы" газетінің редакциясы" ЖШС	50 %	коммерциялық тендер			2015 жылғы 19 мамырда сауда болмай қалды
19	"Әулиекөл" газеті" ЖШС	100 %	коммерциялық тендер			2015 жылғы 30 маусымға сауда жарияланды
20	"Рудный даусы" Рудный қалалық телерадиохабарлар редакциясы" ЖШС	50 %	аукцион			Объект саудаға дайындалуда
21	"Рудненский рабочий" қалалық газетінің редакциясы" ЖШС	50 %	аукцион			Объект саудаға дайындалуда
22	"Аманкелді арайы" газетінің редакциясы" ЖШС	100 %	аукцион			Объект саудаға дайындалуда
23	"Біздің Торғай" ЖШС	49 %	коммерциялық тендер			Объект саудаға дайындалуда
24	"Қарасу өңірі" Қарасу аудандық газетінің редакциясы" ЖШС	100 %	аукцион			2015 жылғы 30 маусымға сауда жарияланды
25	Науырзым ауданы әкімдігінің "Науырзым тынысы" аудандық газетінің редакциясы" ЖШС	50 %	аукцион			Объект саудаға дайындалуда
26	"Сарыкөл" газетінің редакциясы" ЖШС	50 %	аукцион			Сауда 2015 жылғы 14 шілдеге жарияланды

Не выходя из дома, получи высшее образование!

Академия - "Кокше" лицензия

№ 0137378. Серия АБ.

Осуществляет прием абитуриентов

Форма обучения: на базе колледжа и ВУЗа. **Обучение** ведется на казахском и русском языках. **Диплом государственного образца РК. После колледжа необходимо иметь КТ.** Абитуриентам при себе необходимо иметь: копия удостоверения личности, фото 3x4 - 6 штук, аттестат или диплом с приложением (оригинал), мед. справку 086-У. Первоначальный взнос 20000 тенге и оплату за зачетную книжку.

Обучение по специальностям:

Финансы, Учет и аудит, Физическая культура и спорт, Юриспруденция, История, Казахский язык и литература, Педагогика и психология, Педагогика и методика начального обучения, Туризм. **Срок учебы после высшего 2 года, после колледжа 3 года.**

КОЛЛЕДЖ "КОКШЕ" лицензия

№ 0036837. Серия АБ.

Прием на заочное отделение по собеседованию:

Правоведение, Учет и аудит. Экономика - **срок учебы 1 год и 10 месяцев.** Физическая культура и спорт, Безопасность жизнедеятельности и валеология, Начальное образование, Дошкольное обучение и воспитание, Землеустройство, Информационные системы, Защита в чрезвычайных ситуациях, Пожарная безопасность. - **срок учебы 2 года и 10 месяцев.** Лесное хозяйство, садово - парковое и ландшафтное строительство - **срок учебы 2 года и 6 месяцев.**

Справки по телефону в г. Костанай: **(8.7142) 54-02-92. 39-17-13.**

Адрес приемной комиссии: г. Костанай, ул. Касымханова 114. (За нижней оптовкой центрального рынка) Кабинет 410 "Академия" с 9 до 18 часов (кроме выходных).

"Қостанай облысы бойынша Тексеру комиссиясы" мемлекеттік мекемесі басшылығының жеке тұлғаларды және заңды тұлғалардың өкілдерін 2015 жылғы 3 тоқсанда қабылдау кестесі

№ р/с	Қабылдауды жүргізуші тұлғаның тегі, аты-жөні	Қабылдауды жүргізуші тұлғаның лауазымы	Қабылдау күні	Қабылдау уақыты	Мемлекеттік органның мекенжайы	Байланыс телефоны
1	Әмірхан Біркенұлы Асанов	Тексеру комиссиясының төрағасы	сәрсенбі	10.00-12.00	Қостанай қ. Әл-Фараби даңғ.65	8 (714) 2 53-45-51
2	Бейбіт Нұғанұлы Сағадиев	Тексеру комиссиясының мүшесі	бейсенбі	10.00-12.00		
3	Арман Жақсыбекұлы Испудинов	Тексеру комиссиясының мүшесі	жұма	10.00-12.00		
4	Дмитрий Анатольевич Костюков	Тексеру комиссиясының мүшесі	дүйсенбі	15.00-17.00		
5	Наталья Васильевна Томилина	Тексеру комиссиясының мүшесі	сейсенбі	10.00-12.00		

Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Ар-намыс кодексінің талаптарын сақтау бойынша сенім телефоны: 53-45-51

График приема физических лиц и представителей юридических лиц руководством государственного учреждения "Ревизионная комиссия по Костанайской области" на 3 квартал 2015 года

№ п/п	Ф.И.О. лица, проводящего прием	Должность лица, проводящего прием	Дата приема	Время приема	Местонахождение государственного органа	Контактный телефон
1	Асанов Амирхан Биркенович	Председатель Ревизионной комиссии	среда	10.00-12.00	г.Костанай, пр. Аль-Фараби, 65	8 (714) 2 53-45-51
2	Сағадиев Бейбут Нуганович	Член Ревизионной комиссии	четверг	10.00-12.00		
3	Испудинов Арман Жаксыбекович	Член Ревизионной комиссии	пятница	10.00-12.00		
4	Костюков Дмитрий Анатольевич	Член Ревизионной комиссии	понедельник	15.00-17.00		
5	Томилина Наталья Васильевна	Член Ревизионной комиссии	вторник	10.00-12.00		

Телефон доверия по соблюдению требований Кодекса чести государственных служащих Республики Казахстан:53-45-51

"АЯН" шаруа қожалығының басшысы Аянов А.И. сенімді тұлғасы Омарбеков Қайрат Зейнуллинович кепілдік мүлікті соттан тыс өткізу тәртібімен Қостанай облысы, Қостанай ауданы, Московский селолық округі аумағында орналасқан шаруа қожалығын жүргізуге арналған өлшемі 238,4 га кадастрлік нөмірі 12-183-067-383, 22.07.2052 жылға дейінгі мерзімге, бөлінетін және 29,6 га кадастрлік нөмірі 12-183-067-3580, 19.12.2055 жылға дейін жер учаскесіне уақытша ұзақ мерзімге жер пайдалану құқығын сату жөнінен сауда өткізілетіні туралы хабарлайды. Сатып алу бағасы сауда өткізілген сәттен бастап 10 күнтізбелік күн ішінде қолма-қол ақшалай қаражатпен енгізіледі.	Доверенное лицо Главы крестьянского хозяйства "АЯН" Аянов А.И. Омарбеков Қайрат Зейнуллинович, в порядке внесудебной реализации залогового имущества объявляет о проведении торгов по продаже права временного долгосрочного землепользования на делимый земельный участок площадью 238,4 га, кадастровый номер 12-183-067-383, сроком аренды до 22.07.2052 года и площадью 29,6 га с кадастровым номером 12-183-067-3580 сроком аренды до 22.07.2055 года расположенный на территории Московского сельского округа, Костанайского района, Костанайской области. Покупная цена вносится наличными денежными средствами в течение 10 календарных дней после проведения торгов.
Сауда өткізу уақыты мен орны: 2015 жылғы 22 шілде, сағат 10.00, мекенжайы: Московский ауылы, Костанай ауданы, Аян шаруа қожалығының офисі, тел: 8-714-2-51-20-60, 8-777-144-96-95.	Время и место проведения торгов: 22 июля 2015 года, в 10.00 часов, по адресу: с.Московское, Костанайского района, офис К/Х "Аян", тел:8-714-2-51-20-60, 8-777-144-96-95.

Сенімді тұлға кепілдік мүлікті соттан тыс өткізу тәртібімен Қостанай облысы Федоров ауданы Ленин с/о аумағында орналасқан шаруа қожалығын жүргізуге арналған алаңы 66,2 га, кадастрлік нөмірі 12-191-020-039, жер теліміне ұзақ мерзімді жер пайдалану құқығын сату жөнінен сауда өткізілетіні туралы хабарлайды.	Сенімді тұлға кепілдік мүлікті соттан тыс өткізу тәртібімен Қостанай облысы Федоров ауданы Ленин с/о аумағында орналасқан шаруа қожалығын жүргізуге арналған алаңы 100,4 га, кадастрлік нөмірі 12-191-035-646, жер теліміне ұзақ мерзімді жер пайдалану құқығын сату жөнінен сауда өткізілетіні туралы хабарлайды.
Сатып алу бағасы қолма-қол ақшамен сауда өткізілген сәттен бастап 5 күнтізбелік күннің ішінде енгізіледі. Сауда 2015 жылғы 14 шілде сағ 09.00-де мына мекенжайда болады: Қостанай облысы Федоров ауданы Ленино селосы, "Чернешук Ю.И." ШҚ офисі.	Сатып алу бағасы қолма-қол ақшамен сауда өткізілген сәттен бастап 5 күнтізбелік күннің ішінде енгізіледі. Сауда 2015 жылғы 14 шілде сағ 14.00-де мына мекенжайда болады: Федоров ауданы Федоров селосы, "Квартал" ШҚ офисі.
Өтінімдер 2015 жылғы 13 шілде сағ. 18.00-ге дейінгі мерзімде сенімді тұлғаның орналасқан жерінде қабылданады: Қостанай облысы, Қостанай қаласы, Таран көш., №135 үй, 10п. Анықтама үшін тел.: 56-86-76.	Өтінімдер 2015 жылғы 13 шілде сағ. 18.00-ге дейінгі мерзімде сенімді тұлғаның орналасқан жерінде қабылданады: Қостанай облысы, Қостанай қаласы, Таран көш., №135 үй, 10п. Анықтама үшін тел.: 56-86-76.

Сенімді тұлға кепілдік мүлікті соттан тыс өткізу тәртібімен Қостанай облысы Федоров ауданы Пешков с/о аумағында орналасқан шаруа қожалығын жүргізуге арналған алаңы 132,4 га, кадастрлік нөмірі 12-191-031-759, жер теліміне ұзақ мерзімді жер пайдалану құқығын сату жөнінен сауда өткізілетіні туралы хабарлайды.

Сатып алу бағасы қолма-қол ақшамен сауда өткізілген сәттен бастап 5 күнтізбелік күннің ішінде енгізіледі. Сауда 2015 жылғы 15 шілде сағ 14.00-де мына мекенжайда болады: Федоров ауданы Пешков селосы, "Трояна" ЖШС офисі.

Өтінімдер 2015 жылғы 14 шілде сағ. 18.00-ге дейінгі мерзімде сенімді тұлғаның орналасқан жерінде қабылданады: Қостанай облысы, Федоров ауданы, Жаркөл с., Щорс көш., №3 үй, 2 п. Анықтама үшін тел.:22-2-23.

Алғыс айтамыз

Арқалық қаласының тұрғыны болған асыл әкеміз Бекет Жүнісұлы кенеттен дүние салғанда ауыр қайғымызды бөліскен "Алюминкұрылыс", "Торғай элеваторы" ЖШС-не және барша ағайын-туыс, құда-құдағи, көрші-көлем, жора-жолдас-тарға алғысымызды білдіреміз.

Жүнісовтер әулеті.

Асқа шақырамыз

Анамыз Шүкірова Алтынның дүниеден озғанына 40 күн толуына байланысты ағайын-туғанды, дос-жаранды 27 маусым күні Әулікөл ауданындағы "Бумеранг" мейрамханасында сағат 12.00-де болатын асқа шақырамыз.

Отбасы.

Ақпараттық хабарлама

Қостанай облысы әкімдігінің қаржы басқармасы облыстық коммуналдық меншік нысандарын сату жөнінен аукцион өткізеді.

Сауда 2015 жылғы 14 шілдеде сағат 10.00-де мемлекеттік мүлік тізімінің www.gosreestr.kz веб-порталында өткізіледі.

Облыстық коммуналдық меншік нысандарын сату Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 09 тамыздағы №920 (бұдан әрі - Ережелер) қаулысымен бекітілген жекешелендіру нысандарын сату Ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады.

Аукцион

Голланд әдісі

"Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы" ММ

1."Газ 53a" автомашинасы, м/н 469 AN, "Лисаков техникалық колледжі" КМҚК, Лисаков қ., 6 шағын аудан,56 үй (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы -1971. Бастапқы бағасы - 531 700 теңге. Ең төменгі баға - 27 827 теңге. Кепілдік жарна - 7 976 теңге.

2."Ваз 21099" автомашинасы, м/н P424 AE, "Лисаков техникалық колледжі" КМҚК, Лисаков қ., 6 шағын аудан,56 үй (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы - 1995. Бастапқы бағасы - 414 250 теңге. Ең төменгі баға - 21 680 теңге. Кепілдік жарна - 6 214 теңге.

3. "Газ 2705" автомашинасы, м/н P 968 SO, "Кәметекте толмағандардың бейімделу орталығы"КММ, Қостанай қ., Майлин көш., 81 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы - 2000. Бастапқы бағасы - 895 350 теңге. Ең төменгі баға - 46 858 теңге. Кепілдік жарна - 13 431 теңге.

"Қостанай облысы әкімдігі жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламаларды үйлестіру басқармасы" ММ

4."Ваз 21093" автомашинасы, м/н P 792 CR, "Арқалық психоневрологиялық интернат-үйі", Арқалық қ., Мәуленов көш., 35 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы - 2004. Бастапқы бағасы - 4 542 360 теңге.

Ең төменгі баға - 67 141 теңге. Кепілдік жарна - 68 136 теңге.

5. "Волга Газ-3110" автомашинасы, м/н P 829 АО, "Қарабалық жалпы үлгідегі қарттарға және мүгедектерге арналған интернат-үйі", Қарабалық ауданы, Қарабалық қ., Мир көш., 7 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы - 2001. Бастапқы бағасы - 1 040 250 теңге.

Ең төменгі баға - 28 933 теңге. Кепілдік жарна - 15 604 теңге.

"Қостанай облысы әкімдігінің денсаулық сақтау басқармасы" ММ

6."Волга Газ-310290" автомашинасы, м/н 980 AF10, "Жітіқара орталық аудандық ауруханасы" КММ, Жітіқара ауданы, Жітіқара қ., Павлов көш., 9 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы -1996. Бастапқы бағасы - 436 490 теңге. Ең төменгі баға - 22 844 теңге. Кепілдік жарна - 6 548 теңге.

7. "Ваз 21099" автомашинасы, м/н 988AF10, "Жітіқара орталық аудандық ауруханасы" КММ, Жітіқара ауданы, Жітіқара қ., Павлов көш., 9 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы -1996. Бастапқы бағасы - 431 880 теңге. Ең төменгі баға - 22 603 теңге.

Кепілдік жарна - 6 479 теңге.

8. "Газ 31105-411" автомашинасы, м/н P 311 CA, "Арқалық аймақтық туберкулезге қарсы диспансер" КММ, Арқалық қ., Байтұрсынов көш., 40 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы -2004. Бастапқы бағасы - 4 797 110 теңге.

Ең төменгі баға - 70 906 теңге. Кепілдік жарна - 71 957 теңге.

9. "Ваз 21063" автомашинасы, м/н 166 MD, "Меңдіқара орталық аудандық ауруханасы" КММ, Меңдіқара ауданы, Боровское с., Алтынсарин көш., 45 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы -1993. Бастапқы бағасы - 349 290 теңге. Ең төменгі баға - 8 744 теңге.

Кепілдік жарна - 5 240 теңге.

10. "Уаз 31512" автомашинасы, м/н P 321AT, "Меңдіқара орталық аудандық ауруханасы" КММ, Меңдіқара ауданы, Боровское с., Алтынсарин көш., 45 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы -1994. Бастапқы бағасы - 644 660 теңге. Ең төменгі баға - 9 529 теңге.

Кепілдік жарна - 9 670 теңге.

11. "Ваз 21061" автомашинасы, м/н 493AD10, "Ұзынкөл орталық аудандық ауруханасы" КММ, Ұзынкөл ауданы, Ұзынкөл с., Ф.Мүсірепов көш., 42 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы -1996.

Бастапқы бағасы - 316 320 теңге.

Ең төменгі баға - 7 919 теңге.

Кепілдік жарна - 4 745 теңге.

12. "Ваз 21070" автомашинасы, м/н 491AD10, "Ұзынкөл орталық аудандық ауруханасы" КММ, Ұзынкөл ауданы, Ұзынкөл с., Ф.Мүсірепов көш., 42 (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы -2001.

Бастапқы бағасы - 366 230 теңге.

Ең төменгі баға - 9 168 теңге.

Кепілдік жарна - 5 494 теңге.

13. "ИЖ 2715" автомашинасы, м/н 615 AE10, "Облыстық қан орталығы" КММ, Қостанай қ., Быковский көш., 4 А (техникалық бұзылған).

Шығарылған жылы -1995. Бастапқы бағасы - 3 038 620 теңге.

Ең төменгі баға - 23 869 теңге. Кепілдік жарна - 45 580 теңге.

Назар аударыңыз! Тізілім веб-порталының өтінімді қабылдаудан бас тартуына қатысушының хабарландыруда көрсетілген талаптарды сақтамауы, сондай-ақ сауданың өткізілетіні туралы хабарламада көрсетілген кепілдік жарнаның сатушының шотына аукционның басталуына екі сағат қалғанға дейін түспеуі негіз болып табылады.

Аукционға қатысу үшін тізілім веб-порталында мыналарды көрсете отырып алдын ала тіркеу қажет:

1) жеке тұлғалар үшін: жеке сәйкестендіру нөмірі(бұдан әрі ЖСН), тегі, аты, әкесінің аты(болса);

2) заңды тұлғалар үшін: бизнес-сәйкестендіру нөмірі(бұдан әрі- БСН), толық атауы, бірінші басшының тегі, аты, әкесінің аты(болса);

3) кепілдік жарнаны қайтару үшін екінші деңгейдегі банктің есеп шотының деректемелері;

4) байланыс мәліметтері(пошта мекенжайы, телефон, факс, e- mail);

Жоғарыда көрсетілген мәліметтер өзгерген жағдайда қатысушы бір жұмыс күні ішінде тізілім веб-порталына енгізілген мәліметтерді өзгертпеді.

Аукционға қатысушылар аукционның басталуына бір сағат қалғанда ЭСҚ мен аукциондық нөмірді пайдаланып аукцион залына кіреді.

Аукционды сауданың голланд әдісімен өткізу Ережелері (бастапқы бағаны төмендетте отырып)

Сауданың голланд әдісімен өтетін аукционда жарияланған баға бойынша жекешелендіру нысанын сатып алуға бірінші болып тілек білдірген қатысушы жеңімпаз болып табылады, ал осы жекешелендіру нысаны бойынша аукцион өтті деп танылады (**толығырақ www.gosreestr.kz**)

Әрбір жекешелендіру нысаны бойынша аукцион қорытындылары аукцион қорытындылары туралы электрондық хаттамамен ресімделеді, оған тізілім веб-порталында сатушы мен жеңімпаз ЭСҚ қолдана отырып сауда өткізілетін күні қол қояды.

Аукцион қорытындылары туралы хаттама аукцион қорытындыларын және жеңімпаз бен сатушының сату бағасы бойынша жекешелендіру нысанын сату-сатып алу келісім-шартына қол қою міндеттемелерін тіркейтін құжат болып табылады.

Жеңімпазбен сату-сатып алу келісім-шартына аукцион өткізілген күннен бастап он күнтізбелік күннен аспайтын мерзімде мына мекенжайда қол қойылады: Қостанай қ., Әл-Фараби д-лы, 66, 207 қаб.

Аукцион жеңімпазы сатушыға сату-сатып алу келісім-шартына қол қоярда түпнұсқаларын салыстыру үшін ұсына отырып келесі құжаттардың көшірмелерін не болмаса келесі құжаттардың нотариалды куәландырылған көшірмелерін ұсынады:

1) жеке тұлғалар үшін: төлқұжат немесе жеке басын куәландыратын өзге де құжаттың көшірмесі;

2) заңды тұлғалар үшін: заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу(қайта тіркеу) туралы куәлік не болмаса анықтама;

заңды тұлға өкілінің өкілеттігін растайтын құжаттың, сондай-ақ төлқұжат пен заңды тұлға өкілінің жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі.

Құжаттардың түпнұсқалары салыстырғаннан кейін бір жұмыс сағатының ішінде қайтарылады.

Кепілдік жарнаны алушы - "Ақпараттық - есеп орталығы" АҚ, БИН 050540004455; ИИК KZ2529261501102032004, БИК KZKOKZIX; банктің атауы - "Казкоммерцбанк" АҚ; КНП 171; Кбе 16.

Сауда қатысушыларын тіркеу хабарлама жарияланған күннен басталады және аукционның басталуына екі сағат қалғанда аяқталады.

Қосымша ақпаратты мына телефон бойынша: 575-610 және мына сайт бойынша алуға болады: www.oblfin.kostanay.gov.kz. Техникалық қолдау телефоны: 501-887.

● АЛЫСТАҒЫ АҒАЙЫН



Алтай аймағындағы Қосағаш ауданы ежелден қазақтардың мекені саналады. Шет елдерде алты миллионға жуық қандастарымыз бар десек, олардың бір миллионнан астамы Ресейде тұрады екен. Қосағаштықтар Шүй қазақтары деген атпен де танымал. Олай дейтін себебі, түркілердің төрі аталып кеткен Шүй даласы Мұзтаумен жалғасып жатыр. Ал Қосағаш - Мұзтау етегіндегі елді мекен. Ол Таулы Алтай қаласынан оңтүстік-шығысқа қарай 530 шақырым қашықтықта орналасқан.

Жақында осы Қосағашқа біздің де жолымыз түсті. Жергілікті халық Қазақ елінен барған қандастарын құшақ жая қарсы алып, бауырына басты. Екі елдің өкілдері шұрқырасып табысты. Қалай дегенмен, қаны бір қазақ емеспіз бе?!

ҚОСАҒАШТАН

ескен қоңыр леп

Қасқырбай
ҚОЙШЫМАНОВ

Тарихын білген ұтады

Қазақстаннан келген қонақтарды Дәуелбек ақсақал күтіп алды. Жасы жетпістен асқан қария әлі тың. Ол кісі мұнда Балқаштан 1977 жылы көшіп келіпті. Моңғолия жерінде екі жылдай тұрып, шаруа жағдайына байланысты Қосағашқа келеді. Әуелі, әңгіме ауанын Шүйдің құрылу тарихынан бастадық. Дәуелбек ақсақал өлкедегі өзгерістерді айта отырып, елдің тарихына да тоқталды.

"Қосағаш жеріне алғаш аяқ басқан Абдолла деген атамыз екен. Оның әкесі Қалдеке қазіргі Шығыс Қазақстан облысының Катонқарағай ауданында өмірге келген. XIX ғасырдың отызыншы жылдарында ол өзінің біраз ағайын-туыстарымен Қытай жері арқылы Моңғолияның Қобда өзені бойына қоныс аударып, сонда біраз уақыт ғұмыр кешеді", – дейді шөжірелі қария.

Тарих парақтарын ақтарсақ, Қосағаш қазақтарының қалыптасуы туралы әр түрлі жорамалдар бар. Моңғолиялық ағайындар үшін "Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама" іспеттес "Жалама айдаған" оқиғасынан кейін Абақ Керейдің кейбір рулары осы Қосағашқа қоныс тебеді. Қосағаштағы алғашқы үйлерді 1801 жылы Бийск қаласындағы орыс көпестер салған. Қосағаш өңірі Батыс Моңғолия және Қытаймен шектесетіндіктен Ресей патшалығы мұнда шекара заставасын құрған. Жоғарыда аталған Шүй жазығы Моңғолия мен Қытайға апаратын төте жолдардың бірі болғандықтан, орыс көпестері Қосағашты сауда керуені аялдайтын бекет ретінде таңдап алған. Өңірден табылған таңбалы тастар (балбал тастар, түйе көші), ескі обалар, аңыз әңгімелер қазақтардың жергілікті халық екенін меңзейді. Түркі-сақтардың жүздеген обалары сақталған атақты Үкөк даласы XX ғасырдың екінші жартысына дейін Шығыс Қазақстан облысына қарағаны мәлім. Бірақ, кеңес дәуірінде түрлі себептермен Қосағаш Ресейдің құрамына өтіп кеткен. Ең өкініштісі, осыдан бастап, Қазақстанның солтүстік шығысындағы тау тұрпатты, табиғаты көркем, шөбі шүйгін, жайылымы жақсы Шүй және Үкөк жазығы жат жұрттықтардың қолына көшті.

Қосағаш қазақтары да жиырмасыншы жылдардағы ақ пен қызылдың арасындағы қанды қырғынды, отызыншы жылдардағы бай-манаптың мүлкін тәркілеу кезіндегі қудалауды, ұлт зиялыларын қынадай қырған зобалаңды және Ұлы Отан соғысы кезіндегі ауыр күндерді басынан кешірді.

Марал шаруашылығы – негізгі кәсіп

Дәуелбек ақсақалдың Моңғолиядан осы жерге келуінің сыры марал ша-

Біздің анықтама:

Қосағаш ауданы

Климаты қоңыржай.
Жазы қысқа және салқын.
Солтүстік шығысы
Тува Республикасы,
Моңғолияның Баян Өлгей
аймағы, оңтүстігі
Қытайдың Алтай өлкесі
мен Шығыс Қазақстан
облысымен шектеседі.
Халқының саны 17,5 мың.
Оның шамамен 60%
қазақтар құрайды.

руашылығымен айналысуда жатса керек. Қосағаш – Ресейдегі марал өсіретін ірі аудан. Нарық табалдырықтан аттаған кездерде марал өсірушілер дағдарыс жағдайында қалды. Күнкөріс нашарлаған соң көптеген марал сатылымға түсті, күрт азайды. Дегенмен, соңғы екі-үш жылдан бері марал мен теңбіл бұғының тұқымын асылдандыру, олардың санын арттыруда көптеген игі шаралар жүзеге асырылып жатыр.

Айта кетерлігі, біздің елімізде де марал шаруашылығы қолға алынғандығы мәлім. Тәуелсіздіктің жиырма жылдығы қарсаңында Катонқарағай ауданы марал және бұғы шаруашылығын дамытуға байланысты халықаралық жиын өткізді. Осы іс-шарада Ресейдің Қосағаш ауданымен "Қатонқарағай-Қосағаш аудандарының табиғи ресурстарын сақтау" жөнінде меморандумға қол қойылды. Марал шаруашылығындағы білері көп қандастарымыздың тәжірибемен бөлісіп жүргендігі қуантарлық жағдай.



Дәстүрді дәріптеп, өнерді бағалаған өлке

Қосағаш қазақтары небір қиын тарихи кезеңдерді басынан өткізсе де халқының шамамен тоқсан пайызы ана тілінде таза сөйлейді. Қазақстаннан тыс қазақтардың ішінде бірінші болып өз энциклопедиясын шығарды. Ауданда "Мирас" қазақ мәдениет орталығы жұмыс істейді. Алтай қазақтары мұражайында батыр бабаларымызға арналған жеке бөлме бар. Онда Қаракерей Қабанбайдан бастап, Кеңес Одағының батыры Жәнібек Елеусізовке дейінгі баһадүр батырларымыздың тарихы жазылып қойылған. Сонымен бірге, ұлттық-мәдени орталықтың "Керуен" және "Мирас" секілді ансамблі жұмыс істейді. Спортқа, оның ішінде ұлттық спорт түріне де ерекше көңіл бөлген. Ұлыстың ұлы күні – Қосағаштың ең қасиетті мерекесі. Осы күні қазақ күресі, арқан тартыс, теңге алу ойналады. Қазақы дәстүрлер сақталып, ұлттық өнер насихатталады.

Қосағаш қазақтарының көшпенді елдің ұрпағы екенін әрбір үйге бас сұққан сайын көз жеткізесіз. Үйлері ағаштан салынғанымен, іші тұскиіз, сырмақ, құрақ көрпе, қазақы оюмен өрнектелген жастықтар мен кесте-орамал, қоржын, кебежемен көмкерілген.

Қосағашта ауылдар мен өзен-көлдердің атауы таза қазақ тілінде. Кіндіктас, Әрі аққан, Бері аққан өзендері, Шүй даласы, Мұзтау шыңы бүгіндері өлемге өйгіленіп үлгерді. Тағы қосарымыз, өңірде егін жақсы дамыған. Тары, сұлы, бидай өсіріледі.

Қосағаш ауданының әкімі Әуелхан Жатқамбаевтың бастамасымен Жаңауыл, Төбелер, Ташанты ауылдарында жаңадан мешіттер бой көтерген. Шүй қазақтары Ислам дінін өздері ғана берік ұстанып қоймай, өзге ұлттарға да үлгі болып келеді. Әуелхан ағамыз өзі бас болып ұйымдастырып, тұңғыш рет Ресей қазақтарының бірінші құрылтайын өткізген болатын. Кейін бұл үрдіс күні бүгінге дейін үзілген жоқ. Әуелхан Жәзиртұлы бүгінде тәжірибелі басшы ретінде республика халқы, басшылары құрмет тұтады. Ол Ресей мемлекетіне белгілі қайраткер тұлға ретінде түрлі марапаттарға ие болған.

Ауданда "Шүй нұры" деген қазақша газет шығады. Онда жергілікті ақын-жазушылардың туындылары мен мақалалары жарық көріп тұрады. Сондай-ақ Қазақстанда болған аса ірі оқиғалар, жалпы қазаққа қажетті жаңалықтар газеттің төріне орналастырылады.

Қостанай - Алтай өлкесі (Ресей) - Қостанай.

● БАЛДӘУРЕН



дене шынықтыру үшін де мүмкіндік туды. Аталмыш лагерьде биыл қауыз іске қосылды. Балалардың салауатты өмір салтын қалыптастыруына барлық жағдай жасалды десек, артық айтқандық емес.

Жалпы, Тобыл өңіріндегі тағдыр тауқыметіне ұшыраған балалар «Мерей», «Лесная сказка», «Алтын гүл» лагерьлерінде жазғы демалыстарын өткізетін болады. Сонымен қатар, республикалық «Балдәурен» лагерьінде Рудный қаласындағы балалар үйінің 15 тәрбиеленушісі тынығып келмек.

Облыс бойынша 9 мемлекеттік және 5 жекеменшік лагерь бар. Балғындарын табиғат аясында демалуға жіберем деушілерге таңдау кең. Тұрмысы төмен, көп балалы отбасыдан шыққан және ата-ана қамқорлығынсыз қалған балалар, сондай-ақ жетімдер лагерьлерде тегін демалады. Оқуда озат немесе спорттық жарыстарға қатысатын балғындар республикалық «Балдәурен» лагерьіне жолдама алады. Сонымен қоса, қала-

ларда 71 қосымша білім беру ұйымдары бар. Бұл – аула клубтары мен оқушылар орталықтары. Мұнда да жас жеткіншектердің жазғы демалысты әсерлі өткізуге барлық жағдай жасалған. Әулікөл, Наурызым, Меңдіқара аудандарында күркедегі лагерь ұйымдастырылған. Экология мен биологияға жаны жақын оқушылар орманға шығып, табиғат сырын зерттеумен айналысады.

Қостанай облыстық әкімдігінің білім беру басқармасының бөлім басшысы Светлана Морозенко қиын балаларды баса назарда ұстау қолға алынды дейді. Бүгінгі күні, облыс бойынша, төртбіі нашар 1672 көмелеттік жасқа жетпегендер тіркеуге алынған. Мектептерде әрбір балаға тәлімгер, мұғалімдер бекітілген. Олар жасөспірімнің жазғы демалысын қайда, қалай өткізіп жатқанын бақылауда ұстайды.

Суреттерді түсірген Бағдат Ахметбеков.



дағы медбикелер мен биолог мамандармен балалар емдік шөптерді тереді. Одан асқазанға емдік әсер ететін шай әзірлеп, пайдаланады. Суда малтып,

Балалық шақтың қызығы не?

ФОТОРЕПОРТАЖ

Махаббат
БЕКБАЙ

Таңертеңгі түгендеу. Генерал С.Бөкіров атындағы жазғы лагерьдің демалушылары – Қостанай облыстық балалар үйінің тәрбиеленушілері сап



түзеп тұр. Олар бүгін футболшы құрбыларына қошемет көрсетуде. Жақында Алматы қаласында балалар үйінің тәрбиеленушілері арасындағы футболдан республикалық турнир өткен еді. Тобыл өңірінің жас футболшылары 5-ші орынды еншілеп қайтты. Қостанайдың намысын қорғаған команданың капитаны – Серік Көкенов. Жас жеткіншек алты жастан бері осында тәрбиеленуде. Төрт ағайынды баланың ата-анасы ішімдікке салынып кеткен.

Ал, басқа туыстарының бұл балаларға қарағысы жоқ. 12 жасар Серік Алматы қаласындағы сапарынан ерекше әсер алып қайтыпты.

– Серікпен тағдырлас мұнда 130-дан астам бала демалып жатыр. Ал, 20 балғын туыс-туғандарымен бірге жазғы демалысын өткізбек. Биылдан бастап осындай жаңашылдық енгізілген. Төрт жақты келісім-шарт жасасу, тұрмыстық жағдайдың оңды болуы туыстарға қойылатын басты талап, – дейді Қостанай облыстық балалар үйі директорының орынбасары Күләш Хасанова.

Жазғы демалысқа ертеректен дайындалған тәрбиешілер балғындардың әр күндерінің ерекше өтуіне арнайы жоспар дайындаған. Онда жас ерекшеліктері мен олардың тілектері ескерілген. Сөйтіп, жетімдер және ата-ана қамқорлығынсыз қалған жасөспірімдер табиғат аясында асыр салып ойнап қана қоймай, мектептегі білімдерін одан әрі ұштамақ. Тәрбие сабақтарында Қазақ хандығының 550 жылдығы, Қазақстан халқы Ассамблеясының 20 жылдығы және де Ұлы Жеңістің 70 жылдығы тақырыптары назардан тыс қалған емес.

Спорттық жарыстармен қоса, осын-

Жеңіспен оралды

Облысымыздағы «Алтынгүл» балалардың жазғы сауықтыру лагерьінде оқушылар мен колледж шәкірттері арасында турист-экологтардың слеті өтті. Облыс қалалары мен аудандарынан 12 құрама команда қатысты. Сарыкөл ауданының намысын Арман Шәймерденов жетекшілік етуімен Тимирязев орта мектебінің оқушылары қорғады. Жарыс туристік бағдарлама, байқау бағдарламасы және экологтар байқауынан тұрды. Туристік

бағдарламада біздің балаларымызға тең келер ешкім болмады, олар өздерінің қарсыластарын үлкен басымдықпен артта қалдырды. Екінші кезең фотосессия, экспресс-газет, капитандар, бивуактар, туристік ән және аспаздар байқауынан тұрды. Аспаздар байқауында Альбина Лавринович пен Ақжол Сұлтанхамитов ІІ-ші орынды иеленді. Жалпыкомандалық есепте І-ші орынды Жітіқара ауданының «Горизонт», ІІ-ші орынды Сарыкөл

ауданының «ТСШ», ІІІ-ші орынды Қостанай қаласының «Солнышко» командасы жеңіп алды. Команданың жаттықтырушысы А.Шәймерденов команданың сапалы дайындығы мен облыста балалар мен жасөспірімдер туризмінің дамуына үлкен үлес қосқандығы үшін облыстық білім беру басқармасының мақтау қағазымен марапатталды.

Д. МАХМУТОВА.

Тимирязев ауылы,
Сарыкөл ауданы.



Меншік иесі:

“Қостанай таңы” газеті
редакциясы” ЖШС

Директор-Бас редактор
ЖАНҰЗАҚ
АЯЗБЕКОВ

Директор-бас редактордың қабылдау
бөлмесі: 54-12-66, факс: 54-99-69
Директор-бас редактордың
орынбасарлары: 54-84-44, 54-67-65
Жауапты хатшы: 54-33-22
Бөлім редакторлары: 54-79-68, 54-28-42

Бөлімдер:

Қоғамдық-саяси, экономика: 54-79-36
Әлеумет, білім, мәдениет: 54-26-42
Социологиялық зерттеу орталығы:
54-53-21, 39-26-25
Жарнама бергізің келсе: 39-26-88



Бухгалтерия:
54-99-88, 39-26-88
Компьютер орталығы:
54-54-45
Корректур: 54-34-49

Меншікті тілшілер:

Арқалықта: 7-55-91
Рудныйда: 5-57-60
Аманкелдіде: 2-17-40
Жанкелдіде: 2-10-75, 5-00-02
Сарыкөлде: 2-25-17

Редакцияның
мекенжайы:

110000, Қостанай қаласы,
Әл-Фараби даңғылы, 90

Газетте жарық көрген оқырман пікірі редакция көзқарасымен сәйкес келе бермейді. Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді, оны қайтармайды. Үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды. “Қостанай таңында” жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауап береді.

А – ақылы жарияланым.

Газет аптасына үш рет шығады. Газет Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігінде 30.05.2012 жылы тіркеліп, № 12790-Г куәлігі берілген. Газет “Қостанай таңының” компьютер орталығында теріліп, беттелді. Офсеттік басылым. Бағасы келісім бойынша.

Таралымы 11588. Тапсырыс 902

Нөмірдің кезекші редакторлары: Ш.ҚОҢҚАБАЕВА, Қ.ДОСЖАНОВА.